

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขต
พื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

โดย
อัสฎางค์ พ่วงมีชัย

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตาม
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต
ปีการศึกษา 2568

**THE PARTICIPATION IN COMMUNITY DEVELOPMENT OF PEOPLE
IN KHOKKHAM SUBDISTRICT AREA, MUEANG SAMUTSAKHON
DISTRICT**

**BY
ADSADANG
POUNGMEECHAI**

**AN INDEPENDENT STUDY SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF PUBLIC ADMINISTRATION
INSTITUTE OF PUBLIC ADMINISTRATION AND PUBLIC POLICY**

**GRADUATE SCHOOL, RANGSIT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2025**

ใบรับรองการศึกษาค้นคว้าอิสระ

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยรังสิต

เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง
สมุทรสาคร

**THE PARTICIPATION IN COMMUNITY DEVELOPMENT OF PEOPLE IN
KHOKKHAM SUBDISTRICT AREA, MUEANG SAMUTSAKHON DISTRICT**

โดย อัสฎางค์ พ่วงมีชัย

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต อนุมัติให้นับวิชาการศึกษาค้นคว้าอิสระเป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2568

.....

(เฉลิมพร เย็นเยือก)

ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

.....ประธานกรรมการสอบ

รศ.ดร.จุมพล หนิมพานิช

.....กรรมการ

รศ.ดร.ปธาน สุวรรณมงคล

.....กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

รศ.ดร.จิระ ประทีป

ลิขสิทธิ์ของหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระให้ได้ผลสรุปการวิจัยที่มีคุณค่า และมีความสมบูรณ์ โดยได้รับคำแนะนำที่ทำให้การจัดทำรายงานการศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ สำเร็จลุล่วงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ดร.เฉลิมพร เย็นเชื้อก รองคณบดีฝ่ายวิชาการและผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะที่ได้ชี้แนะให้สามารถกำหนดประเด็นการศึกษาได้สอดคล้องกับความรู้ ความสามารถของผู้วิจัย ทำให้ผู้วิจัยสามารถดำเนินการวิจัยได้สำเร็จตามกระบวนการทำวิจัยที่ถูกต้อง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ประจำหลักสูตรทุกท่าน ที่ได้กรุณาประสิทธิ์ประสาทความรู้ พร้อมสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้วิจัยตลอดระยะเวลาการศึกษาในหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยรังสิตแห่งนี้

ผู้วิจัยขอขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ ที่เป็นกำลังใจให้กันและกันอย่างดียิ่งตลอดเวลา และ ขอขอบคุณประชาชนในเขตตำบลโลกขามทุกท่านที่ได้กรุณาให้ข้อมูลประกอบการศึกษาค้นคว้า จนทำให้สำเร็จลุล่วงได้อย่างดียิ่ง

ท้ายที่สุดนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณครอบครัว ที่ให้กำลังใจและสนับสนุน ช่วยเหลือทุกด้านอย่างเข้มแข็งมาโดยตลอด จนทำให้สามารถสำเร็จการศึกษาได้อย่างรวดเร็ว คุณค่าจากผลงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะเป็นประโยชน์ต่อผู้สนใจทุกท่าน หากมีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัย ขออ้อมรับคำแนะนำเพื่อนำไปพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นต่อไป

อัศฎางค์ พ่วงมีชัย

ผู้วิจัย

6610891 : อัสฎางค์ พวงมีชัย
 ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ : การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่
 ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร
 หลักสูตร : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
 อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.ดร.จิระ ประทีป

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน 2) ศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วม กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพรรณนา คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน คือ การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย t-test , F-test และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในภาพรวม อยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย 3.90, ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .310) 2) ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ, การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และ ระยะเวลาอยู่อาศัยในชุมชน ที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 และ ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .716$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 ดังนั้น ผู้นำชุมชน หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่รับผิดชอบ จึงควรสร้างแรงกระตุ้นจูงใจ ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนให้มากขึ้น โดยใช้วิธีการสื่อสารอย่างรอบด้าน เพื่อสร้างการรับรู้และตระหนักถึงความสำคัญในสภาพแวดล้อมของชุมชน อันจะส่งผลต่อคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในชุมชนอย่างยั่งยืน

(การศึกษาค้นคว้าอิสระมีจำนวนทั้งสิ้น 134 หน้า)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม, การพัฒนาชุมชน, จังหวัดสมุทรสาคร

6610891 : Adsadang Pongmeechai
 Independent Study Title : The Participation in Community Development of People in Khok
 Kham Subidistrict Area, Mueang Samutsakhon District
 Program : Master of Public Administration
 Independent Study Advison : Assoc.Prof. Chira Prateep, Ph.D.

Abstract

The objectives of this study were to 1) examine the level of public participation in community development 2) compare the levels of community development participation among citizens based on personal factors and 3) investigate the relationship between participation-related factors and public participation in community development among coastal residents in Khok Kham Subdistrict, Mueang District, Samut Sakhon Province. This research adopted a quantitative approach, employing a structured questionnaire to collect data from a sample of 120 individuals. The data were analyzed using descriptive statistics including frequency, percentage, mean, and standard deviation—and inferential statistics, including the t-test, one-way analysis of variance (F-test), and Pearson's correlation coefficient

The results revealed that the overall level of public participation in community development was high (mean = 3.90, SD = 0.310); (2) statistically significant differences in participation were found at the 0.05 level based on age, educational attainment, occupation, monthly income, and length of residence in the community; and (3) there was a strong positive correlation ($r = 0.716$) between participation-related factors and community development participation, statistically significant at the 0.01 level. Therefore, Community leaders and relevant agencies should implement motivational strategies to encourage greater public involvement in community development. Comprehensive communication efforts should be employed to raise awareness and foster understanding of the importance of the local environment, ultimately contributing to the sustainable improvement of quality of life within the community.

(Total 134 pages)

Keywords: Participation, Community Development, Sumutsakorn Province

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
สารบัญ	ง
สารบัญตาราง	จ
สารบัญรูป	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.4 สมมติฐานการวิจัย	4
1.5 ขอบเขตการวิจัย	5
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
1.7 นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	10
2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม	24
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน	29
2.4 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ตำบลโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร	38
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	48
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	57
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	58
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	58
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	60
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	63

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	63
3.5 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย	64
บทที่ 4 สรุปผลการวิจัย	65
4.1 สรุปผลการวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคล	66
4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร	69
4.3 สรุปผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนใน พื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร	74
4.4 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของ ประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครจำแนกตาม ปัจจัยส่วนบุคคล	80
4.5 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม ในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน ในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร	113
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ	115
5.1 สรุปผลการวิจัย	115
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	123
5.3 ข้อเสนอแนะ	127
บรรณานุกรม	130
ประวัติผู้วิจัย	133
ภาคผนวก	134

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
3.1	จำนวนประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร	59
4.1	จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ	66
4.2	จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ	66
4.3	จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระดับการศึกษา	67
4.4	จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอาชีพ	67
4.5	จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านรายได้	68
4.6	จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่	68
4.7	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ด้านสภาพแวดล้อม	69
4.8	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ด้านผู้นำ	70
4.9	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ด้านประโยชน์ส่วนรวม	71
4.10	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ด้านปัจจัยภายในส่วนบุคคล	72
4.11	สรุปผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร	73
4.12	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.13	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน	75
4.14	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	76
4.15	ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล	78
4.16	สรุปผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร	79
4.17	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ	80
4.18	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ	81
4.19	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ	82
4.20	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ	83
4.21	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ	84

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.22	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ	85
4.23	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ	86
4.24	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา	87
4.25	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา	88
4.26	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา	90
4.27	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา	91
4.28	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา	93
4.29	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ	94

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.30	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ	95
4.31	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ด้านการดำเนินการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ	96
4.32	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ	98
4.33	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ	99
4.34	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ	101
4.35	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้	102
4.36	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้	103
4.37	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้	104

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.38	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้	105
4.39	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้	106
4.40	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัย	107
4.41	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่	108
4.42	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่	109
4.43	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับประโยชน์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่	110
4.44	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่	111

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.45	ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่	112
4.46	ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร	113

สารบัญรูป

รูปที่		หน้า
2.1	กรอบแนวคิดการวิจัย	57

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รัฐบาลหรือคณะรัฐมนตรีมีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายในการบริหารประเทศ และใช้อำนาจนั้นเพื่อบริหารและจัดการให้เป็นไปตามนโยบายที่กำหนดไว้ หน่วยงานซึ่งถือเป็นกลไกของรัฐบาล จะต้องนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานบริหารราชการส่วนกลาง หน่วยงานบริหารราชการส่วนภูมิภาค หรือหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ล้วนแล้วแต่ต้องดำเนินการตาม นโยบายที่วางไว้ทั้งสิ้น (สถาบันพระปกเกล้า, 2540) อีกทั้งแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2565 – 2569 ในส่วนของเป้าหมายข้อที่ (6) ระบุไว้ว่า เป้าหมายสำคัญตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ภาครัฐจะต้องดำเนินการพัฒนาให้ภาครัฐมีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ทันสมัย โปร่งใส ตรวจสอบได้ กระจายอำนาจและมีส่วนร่วมจากประชาชน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565) จะเห็นได้ว่าใน ส่วนของการพัฒนาประเทศนั้น รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาชุมชนเป็นอย่างมาก ดังปรากฏในแผนปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐจำนวนมาก อาทิเช่น แผนปฏิรูปราชการกระทรวงมหาดไทย พ.ศ. 2566 – 2570 ได้มีการกำหนดเป้าหมายที่เกี่ยวกับการพัฒนาชุมชนที่สอดคล้องกัน ได้แก่ 1) ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของประชาชน 2) ส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้มีความมั่นคงและมีเสถียรภาพ 3) ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย จัดทำยุทธศาสตร์ชุมชน และ 4) ฝึกอบรมและพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชนเพื่อให้เป็นชุมชนเข้มแข็งอย่างยั่งยืน โดยได้มีการกำหนดกลยุทธ์จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมในความรับผิดชอบของกระทรวงมหาดไทยที่พบว่า มีโอกาสสำคัญคือ กลยุทธ์ในการแก้ไขปัญหาความยากจน การลดความเหลื่อมล้ำในสังคม และการพัฒนาเชิงพื้นที่ ซึ่งเป็นประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ของทิศทางกระทรวงมหาดไทยที่ได้กำหนดไว้ จากวิสัยทัศน์สำคัญคือ “ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชนเข้มแข็ง เมืองน่าอยู่อย่างยั่งยืน บนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ตามเป้าหมายสำคัญคือ 1). ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสังคมสงบสุข 2) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีและชุมชนเข้มแข็ง 3) ภูมิภาค เมือง และพื้นที่เศรษฐกิจ มีความสามารถในการแข่งขัน และได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล และ 4) องค์การสมรรถนะสูง ตอบโจทย์ประชาชน ยึดหลักธรรมาภิบาล (แผนยุทธศาสตร์กระทรวงมหาดไทย, 2567) หน่วยงานภาครัฐที่สำคัญ

ที่มีหน้าที่ในการพัฒนาชุมชน อาทิ กรมการพัฒนาชุมชนเอง ถือเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการพัฒนาชุมชนต่างๆ ทั่วประเทศโดยตรง มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์กรมการพัฒนาชุมชนเพื่อให้สอดคล้องกับเป้าหมายที่ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนยุทธศาสตร์ของชาติ โดยนำสถานการณ์ปัจจุบันและสภาพแวดล้อมของการบริหารประเทศ มาเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ในช่วงอนาคต ที่จะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงประเทศ ชุมชน ให้บรรลุเป้าหมายสูงสุด ในส่วเฉพาะในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาชุมชนได้มุ่งขับเคลื่อนไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด โดยมีการประสานกับหน่วยงานต่างๆ ทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน เพื่อให้สามารถเข้าถึงชุมชน สร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการพัฒนาชุมชน (กรมการพัฒนาชุมชน, 2565) และเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาชุมชนของตนมากยิ่งขึ้น

ในปัจจุบันหน่วยงานบริหารราชการต่าง ๆ ของรัฐได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน สิ่งใดบ้างที่ชุมชนต้องให้หน่วยงานของรัฐเข้ามาพัฒนา ก็สามารถนำเสนอหรือวางแผนร่วมกับหน่วยงานนั้น ๆ ได้เพื่อให้ตอบสนองความต้องการของแต่ละชุมชนมากที่สุด หรือหากมีโครงการใดที่ประชาชนหรือชุมชนไม่เห็นด้วย ก็สามารถแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาาร่วมกันได้แต่ที่ผ่านมาก็ยังมีประชาชนอีกหลายคนที่ยังไม่เข้าใจ หรือไม่ให้ความสนใจกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน จากผลการวิจัยของนาย เยาว์ ทองสุข (2558) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น มีปัญหาและอุปสรรค หลายประการด้วยกันคือ ปัญหาข้อจำกัดด้านเวลาที่จะเข้าร่วม ปัญหาด้านกิจกรรม การขาดความรู้ ความเข้าใจในการมีส่วนร่วม การไม่ทราบรายละเอียดเกี่ยวกับการดำเนินงานในกิจกรรมหรือโครงการ ประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่กล้าแสดงความคิดเห็นของตนเกี่ยวกับวิธีการดำเนินงานต่างๆ ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจในการติดตามประเมินผลของกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพจำเป็นต้องทำให้ชุมชน เกิดความตระหนักรู้ถึงความสำคัญในส่วนนี้ อันเป็นส่วนที่เกี่ยวกับวิถีชีวิตและชุมชนของตน ชุมชนใดมีความรู้และมีความเข้มแข็ง ชุมชนนั้นก็สามารถพัฒนาวิถีชีวิตความเป็นอยู่ให้ดีขึ้นได้ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สุขภาพ และอื่น ๆ อีกมากมาย ซึ่งทั้งหมดนี้จะเกิดขึ้นได้ก็ล้วนเกิดจากการที่ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ ร่วมกันติดตามตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานราชการต่าง ๆ ประชาชนย่อมมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเต็มที่ ตั้งแต่ขั้นริเริ่มการพัฒนา ขึ้นวางแผน ขึ้นดำเนินการ ขึ้นรับผลประโยชน์ จนถึงขั้นประเมินผล (ทศพล กฤตพิสิฐ, 2545) ประชาชนมีสิทธิเสนอสิ่งที่ชุมชนต้องการให้หน่วยงานของรัฐได้รับทราบ เพื่อให้ชุมชนเกิดการพัฒนาที่ตรงจุดและตรงความต้องการ สามารถเสนอความต้องการใน

การแก้ไขปัญหา หรือ พัฒนาในด้านต่าง ๆ ผ่านหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งหน่วยงานที่มีขนาดเล็กที่สุด แต่ ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด นั่นก็คือผู้นำชุมชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนระดับตำบล หมู่บ้าน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย ส่งเสริมและพัฒนาในด้านต่าง ๆ ให้ชุมชนแต่ละพื้นที่ที่มีความเจริญก้าวหน้า เป็นชุมชนที่เข้มแข็ง มีความปลอดภัย และมีความสงบเรียบร้อย (โกวิทย์ พวงงาม, 2564)

พื้นที่ประชาชนริมฝั่งทะเล เขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร เป็นพื้นที่ที่อยู่ในอำนาจการปกครองท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม และอยู่ในการดูแลของหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานที่มุ่งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนริมฝั่งทะเลในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีอำนาจหน้าที่ในการการบริหารจัดการต่าง ๆ เช่น ด้านสาธารณูปโภค ด้านสาธารณูปการ ความปลอดภัย การส่งเสริมสนับสนุนด้านต่าง ๆ อาทิ การส่งเสริมด้านการศึกษา กีฬา การท่องเที่ยว ฯลฯ รวมไปถึงการดูแลความสงบเรียบร้อยภายในชุมชน รวมถึงการดูแลรักษาชายฝั่งทะเลในเขตพื้นที่โคกขามที่ประสบปัญหาจากสถานการณ์ปัญหาการกัดเซาะริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม ซึ่งถือว่าเป็นพื้นที่เสี่ยงต่อการกัดเซาะริมฝั่งในระดับรุนแรง และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐหลายหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ผ่านการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ เพื่อยังประโยชน์ต่อชุมชน แต่ยังคงประสบปัญหาจากการได้รับความร่วมมือ ของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วม ดังปรากฏได้จากการจัดกิจกรรมหรือโครงการต่าง ๆ ที่หน่วยงานภาครัฐได้จัดขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ตาม อาจมีประชาชนบางส่วนที่ยังไม่เข้าใจ ถึงความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ที่ถือว่าเป็นประเด็นที่มีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อความมั่นคงของชุมชน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐ ผู้นำท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเสริมสร้างความตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวให้กับประชาชน และสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ให้เป็นชุมชนที่มีความเข้มแข็ง ปลอดภัย มีสภาพแวดล้อมที่สวยงาม มั่นคง ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสงบสุขอย่างยั่งยืน

จากที่มาและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยได้ตระหนักถึงความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร จึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลบ้านโคกขาม จังหวัดสมุทรสาคร และศึกษาถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม โดยผลการศึกษาครั้งนี้จะทำให้ได้สารสนเทศสำคัญ

ประกอบนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างความตระหนักรู้ และความเข้าใจถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อชุมชน อันจะได้สารสนเทศสำคัญมาประกอบการวางแผนกำหนดแนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อพัฒนาชุมชนให้เป็นชุมชนเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการชุมชนได้เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทและความต้องการของประชาชนในชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนในชุมชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม จังหวัดสมุทรสาครได้อย่างยั่งยืนต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

ความคิดเห็นของประชาชนในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครอยู่ในระดับใด และปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม

1.3 วัตถุประสงค์การวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร” ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยดังต่อไปนี้

- 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร
- 2) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วม กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

1.4 สมมติฐานการวิจัย

การศึกษากครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสมมติฐานการวิจัยดังต่อไปนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร มีความแตกต่างกันจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านผลประโยชน์ และปัจจัยส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ทำการศึกษาในประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยดังต่อไปนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้สามารถอธิบายความคิดเห็นเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร และ สามารถอธิบายความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยผลักดันให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนตามแนวคิดของ ปรัชญา เวสารัชช์ (2528) โดยมีเนื้อหาสาระสำคัญในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ตามแนวคิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครประกอบด้วย เนื้อหาสำคัญดังต่อไปนี้

1) ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ ของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

2) ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมด้านการผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะ ผู้นำ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และครอบครัวของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

3) ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมด้านผลประโยชน์ ได้แก่ คุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการจ้างงาน สร้างรายได้ของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

4) ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมด้านส่วนบุคคล ได้แก่ ความต้องการ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึกรัก เกรงใจ รู้สึกถึงพันธะผูกพัน และความรักสามัคคีของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ขอบเขตด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ

2) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน

3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์

4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร ด้านการประเมินผล

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษานี้สามารถอธิบายครอบคลุมเฉพาะความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

1.5.3 ขอบเขตด้านเวลา

การศึกษานี้เก็บข้อมูลในช่วงระยะเวลามกราคม 2568 – กุมภาพันธ์ 2568 จึงสามารถอธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ได้ในช่วงระยะเวลาดังกล่าว

1.5.5 ขอบเขตด้านพื้นที่

การศึกษานี้ มีอำนาจอธิบายระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าจะได้ประโยชน์จากการวิจัยดังต่อไปนี้

1) ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

2) ทำให้ได้สารสนเทศประกอบการพิจารณาการดำเนินงานเกี่ยวกับการกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

3) ทำให้ได้สารสนเทศประกอบการนำไปประยุกต์ใช้ประกอบการวางแผนรักษาความเข้มแข็งในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครอย่างยั่งยืน

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เพื่อสร้างความเข้าใจในการผลการศึกษาครั้งนี้ ในทิศทางเดียวกัน ดังต่อไปนี้

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ลักษณะเฉพาะบุคคลของประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร โดยประกอบด้วย

เพศ หมายถึง ลักษณะเพศสภาพของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

อายุ หมายถึง อายุของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

รายได้ หมายถึง รายรับรวมเฉลี่ยปัจจุบันของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ระยะเวลาการอยู่อาศัย หมายถึง ระยะเวลาในอยู่อาศัยในพื้นที่ของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วม หมายถึง ปัจจัยผลักดันที่ทำให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชน ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร โดยเป็นปัจจัยผลักดันตามแนวคิดของ ปรัชญา เวสารัชช์ (2528) ที่เกี่ยวข้องกับการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน

ให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องบริบท และความต้องการของชุมชน ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ประกอบด้วยปัจจัยสำคัญ 4 ประการ คือ

1) **ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ** หมายถึง สภาพแวดล้อมในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ที่สามารถสังเกตเห็นได้อย่างชัดเจน สภาพสังคมที่แสดงถึงบรรยากาศการอยู่ร่วมกันของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ที่มีความสุข ปลอดภัย ปลอดภัย

2) **ปัจจัยด้านผู้นำ** หมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อการชักจูงจากผู้นำในพื้นที่ หรือหน่วยงานภาครัฐ รวมถึงบุคคลในครอบครัวในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชน ที่ทำให้บุคคลมีความต้องการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของตน ในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ตามความสามารถของบุคคล

3) **ปัจจัยด้านผลประโยชน์** หมายถึง ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ที่ทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่มมากขึ้น มีความรักสามัคคี เกิดขึ้นในชุมชน

4) **ปัจจัยด้านส่วนบุคคล** หมายถึง ความต้องการภายในของตัวบุคคลเองที่มุ่งเน้นประโยชน์ส่วนรวม มากกว่าส่วนตน มีความรู้สึก รัก ผูกพัน ต่อชุมชน มีความมุ่งมั่นในการแสดงความคิดเห็นและมุ่งมั่นที่จะเห็นชุมชนได้รับการพัฒนาที่ดีขึ้น

การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงให้ชุมชนมีความเจริญก้าวหน้า ขึ้นในบริบทต่างๆ ทั้งด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม โดยแนวทางการมีส่วนร่วมประกอบด้วย 4 ด้าน คือ

1) **การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ** หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการริเริ่ม ตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจและตัดสินใจปฏิบัติการในกิจกรรมใดใด เพื่อการพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

2) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนได้ร่วมกันออกแรงในการทำกิจกรรมโครงการ ร่วมสนับสนุนทรัพยากรยืมเงินทอง หรือมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ทางวัสดุ ผลประโยชน์ทางสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคลในการพัฒนาชุมชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล หมายถึง การที่ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินงานในกิจกรรมการพัฒนาชุมชนให้เป็นไปตามแผนงานและโครงการที่ได้มีการตัดสินใจร่วมกัน มีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ให้การดำเนินกิจกรรมการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม ประสบความสำเร็จมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เกิดประโยชน์ต่อชุมชนได้ตรงตามความต้องการมากที่สุด

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร โดยผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้

2.1 แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม (Participation)

ความหมาย : การมีส่วนร่วม

การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นการแสดงถึงการแบ่งส่วน ร่วมส่วนและการเข้าส่วน (Sharing & Joining) ซึ่งปัจจุบันคำว่า “Participation” ได้มีการนำมาใช้กันอย่างแพร่หลาย ในบางครั้งจะพบคำว่า “People Participation” ซึ่งแสดงถึงความหมายว่าประเด็นของประชาชนทั่วไปที่ได้เข้ามาร่วมกิจกรรมต่างๆ ในฐานะหรือบทบาทต่างๆ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ หรือหน่วยงานภาคประชาชน หรือแม้กระทั่งร่วมกับประชาชนในชุมชนเอง เพื่อดำเนินการกิจกรรมต่างๆ ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ร่วมกันให้บรรลุเป้าหมายนั้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ซึ่งพบว่าได้มีนักวิชาการ และ หน่วยงานจำนวนมากได้เสนอความหมายที่สำคัญไว้ดังต่อไปนี้

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528) ได้นิยามความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการที่ ประชาชน เข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง โดยการใช้ความพยายาม หรือใช้ทรัพยากรในส่วนของตนเองต่อ กิจกรรม ซึ่ง มุ่งสู่การพัฒนาชุมชน โดยการมีส่วนร่วมต้องมียุทธศาสตร์ประกอบดังนี้

- 1) ประชากรเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา
- 2) ผู้เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามบางอย่างส่วนตัว เช่น การคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน หรือทรัพยากรบางอย่าง เช่นเงินและวัสดุในการพัฒนา

Reeder (1963) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การร่วมกันในการปะทะสังสรรค์ทางสังคม ซึ่งรวมทั้งการมีส่วนร่วมของปัจเจกบุคคลและการมี ส่วนร่วมเป็นกลุ่ม

องค์การอนามัยโลก และยูนิเซฟ (WHO / UNICEF,1978) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่กลุ่มของประชาชนก่อให้เกิดการรวมตัวที่สามารถจะกระทำการตัดสินใจ ใช้ทรัพยากร และ มีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่กระทำในกลุ่ม

Reeder (1974) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อตัวของประชาชนเอง ตั้งแต่การคิดริเริ่ม การค้นหาปัญหา การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และ รับผิดชอบต่าง ๆ

Oakley and Marsden (1991) กล่าวถึงความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชนไป สัมพันธ์กับเรื่องการสร้างประชาธิปไตย ทางการเมือง หรือมิฉะนั้นก็เอาไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม หรือการเติบโต ตามคำว่า “พัฒนา” ชี้นำ หรือที่ใช้กันบ่อยๆ คือ ในแง่ที่ รัฐบาลจะเข้าไปกับสภาพของการ “มีส่วนร่วม” ที่รัฐบาลใช้

Goodman (1995) กล่าวว่า การมี ส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง

- 1) กระบวนการซึ่งมวลชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในขั้นตอนต่างๆ ของกิจกรรม
- 2) มวลชนที่เข้าร่วมได้ใช้ความพยายามส่วนตัว เช่น ความคิด ความรู้ ความสามารถ แรงงาน ตลอดจนทรัพยากรของตนต่อกิจกรรมนั้น ๆ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่า การเกี่ยวข้องของ กิจกรรมต่างๆ ของมวลชน ในกิจกรรมต่างๆ จะมี 2 ด้าน คือ

2.1) ด้านความคิดหรือกำหนดนโยบาย ซึ่งจำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

2.1.1) มวลชนเป็นเพียงผู้ให้ข้อมูลข่าวสาร ข้อคิดเห็น (Information Input)

2.1.2) มวลชนมีส่วนแบ่งในอำนาจตัดสินใจ (Share Decision Making)

2.1.3) มวลชนเป็นผู้กำหนดนโยบาย (Policy Formulation)

2.2) ด้านทำหรือดำเนินการตามนโยบาย ซึ่งจำแนกเป็น 3 ระดับ คือ

2.2.1) ร่วมกำหนดเป้าหมายแผนงาน (Participation on Formulating Objective & Plan)

2.2.2) ร่วมดำเนินการในกระบวนการจัดการ (Participating on Management Resources)

2.2.3) ร่วมหนุนช่วยทรัพยากรการบริหาร (Supporting on Management Resources)

วันรักษ์ มิ่งมณีนากิน (2531) เสนอความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการเข้าร่วมอย่างแข็งขันและเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกขั้นตอนของโครงการ หรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบการมีส่วนร่วมเป็นเครื่องประกันว่า สิ่งที่มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการมากที่สุดนั้นจะได้รับการตอบสนอง และทำให้ความเป็นไปได้มากขึ้นกว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้ประโยชน์เสมอกันไป

ไพโรจน์ สุขสัมฤทธิ์ (2531) เสนอความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ว่าเป็นกระบวนการการดำเนินงาน รวมพลังประชาชนกับองค์กรของรัฐหรือองค์กรเอกชน เพื่อ ประโยชน์ในการพัฒนาหรือแก้ไขปัญหาของชุมชน โดยยึดหลักการว่าสมาชิกในชุมชนนั้น ๆ จะต้องร่วมมือกันวางแผนและปฏิบัติงาน เพื่อสนองความต้องการหรือแก้ปัญหาของประชาชน ในชุมชน นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมของประชาชนยังมีความหมายครอบคลุมถึงการมีส่วนร่วม ของประชาชน ตั้งแต่เริ่มต้นของการวางแผนไปจนถึงลงมือปฏิบัติตามแผนและประเมินผลนั้น ความหมายว่าการวางโครงการใดก็ตาม จะต้องเริ่มต้นด้วยการปรึกษาหารือร่วมกัน เพื่อวิเคราะห์ หรือชี้วัด (Identify) ตัวปัญหาให้ได้ และประชาชนจะต้องมาร่วมกันจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และหาวิธีแก้ปัญหาที่เขาเห็นว่าเป็นไปได้ ไปจนถึงลงมือปฏิบัติและการประเมินผลแล้วเสร็จ ก็เริ่มชี้ชัดถึงปัญหา และการวางโครงการใหม่ เป็นวงจรเช่นนี้ไปเรื่อยๆ การที่ประชาชนจะยังทำ สิ่งนี้ได้ เขาต้องได้รับรู้หรือเข้าถึงโครงการและขั้นตอนของการดำเนินงานของรัฐในรูปของการสื่อสารหรือสัมพันธภาพสองทาง (Two-way Communication) กันอย่างเปิดเผย การมี ส่วนร่วมมิใช่เป็นการให้ข้อมูลข่าวสาร เพื่อประกอบการวางแผน หรือตัดสินใจจากเจ้าหน้าที่เท่านั้น

จตุพร บานชื่น (2533) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การที่ประชาชนจะให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือ สนับสนุนกิจกรรมของหน่วยงานหรือเจ้าหน้าที่ภาครัฐ เป็นผลมาจากความสัมพันธ์ที่มีต่อกันระหว่างกัน โดยมีทัศนคติพฤติกรรม และการแสดงออกของแต่ละฝ่ายเป็นองค์ประกอบที่ทำให้เกิด ความสัมพันธ์ต่อกัน ในลักษณะต่าง ๆ

โกวิทย์ พวงงาม (2534) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน คือการที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วม รับผลประโยชน์และติดตามประเมินผลเป็นกระบวนการกลุ่ม เป้าหมาย ได้รับโอกาสและใช้โอกาส ที่ได้รับแสดงออก ซึ่งความรู้สึกรู้สึกนึกคิดแก้ไขปัญหาความต้องการของตน โดยการช่วยเหลือของ หน่วยงานภายนอกน้อยที่สุด

ชุมศักดิ์ อินทร์รัช (2536) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การให้ สมาชิกทุกคนในองค์กร หรือหน่วยงานเดียวกันได้กระทำกิจกรรมร่วมกัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ที่ทุกคนคาดหวัง และประสบผลสำเร็จ

ประธาน วัฒนวนิชย์ (2536) ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่า เป็น หลักการที่จะทำให้ประชาชนมี ส่วนร่วมในการป้องกันและลดจำนวนอาชญากรรมในสังคมที่สำคัญ ได้แก่ การกระจายอำนาจ ในการบริหารงานยุติธรรม (Decentralization)พร้อม ๆ กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ได้แก่ 1. ประชาชนและชุมชนจะต้องมีส่วนร่วมในความพยายามใด ๆ ที่จะป้องกัน อาชญากรรม 2. องค์กรในกระบวนการยุติธรรมจะต้องมีปฏิสัมพันธ์กับประชาชนหรือ โครงการที่เอกชนเป็นผู้ริเริ่มขึ้น 3. จัดให้มีโครงการร่วมมือในการป้องกันอาชญากรรมระหว่างภาครัฐและเอกชน 4. เจ้าหน้าที่ผู้รักษากฎหมายจะต้องมีหน้าที่ให้การสนับสนุนโครงการต่าง ๆ ใน การป้องกันอาชญากรรม

สุเมธ ทราชแก้ว (2536) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมโดยทั่วไปว่าหมายถึง การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) แต่ก็ไม่ได้หมายความว่า จะ เป็นการตัดสินใจแต่เพียงอย่างเดียว ยังใช้การตัดสินใจควบคู่ไปกับการปฏิบัติการ (Implementation) ด้วย เช่น ในการจัดองค์กร การกำหนดกิจกรรมพัฒนา เป็นต้น การตัดสินใจยังมีความเกี่ยวข้องกับ ประชาชนในเรื่องของผลประโยชน์ (Benefits) และการประเมินผล (Evaluation) ในกิจกรรมพัฒนาด้วย ซึ่งจะเห็นว่าการตัดสินใจนั้นเกี่ยวข้องโดยตรงกับการปฏิบัติการ แต่ก็เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ และการประเมินผลด้วยเหมือนกัน กล่าวคือ ผลประโยชน์นั้นเป็นผลมาจากการปฏิบัติการ และ ผลประโยชน์

จะมาเป็นตัวกำหนดให้มีการประเมินผล ซึ่งต่างก็ได้รับผลมาจากขั้นตอนการตัดสินใจ แล้วทั้งสิ้นนั้นเองนอกจากนี้ยังมีผลสะท้อนกลับ (Feedback) จากการประเมินผลและการปฏิบัติการ กลับไปสู่การตัดสินใจอีกด้วย

เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2537) กล่าวว่า การมีส่วนร่วม เป็นการที่บุคคล หรือ คณะ บุคคล เข้ามาช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่างๆ หรือกิจกรรมต่างๆ อาจเป็นการมีส่วนร่วม ทั้งในกระบวนการตัดสินใจ หรือกระบวนการบริหาร ประสิทธิภาพขององค์การขึ้นอยู่กับ การรวมพลังของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับองค์การนั้น ในการปฏิบัติการกิจให้บรรลุเป้าหมาย วิธีการหนึ่ง ในการรวมพลังทางความคิด สติปัญญา และการกระทำนั้นคือการให้มีส่วนร่วม

อรพินท์ สพโชคชัย (2538) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนทั้งชายและหญิงในหมู่บ้าน มีการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาของรัฐหรือกิจกรรมการพัฒนาของชุมชนที่ประชาชนยินดีเข้าร่วม ด้วยการมีส่วนร่วมนี้จะมีความหมายว่าทุกคนร่วมรับผลประโยชน์และร่วมลงทุนลงแรงด้วย จึงนับว่าเป็นการมีส่วนร่วมตามความหมายที่เป็นธรรมชาติ

อัจฉรา โพธิยานนท์ (2539) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมว่าการมีส่วนร่วมหมายถึง การให้ประชาชนได้มีโอกาสเป็นผู้กำหนดการตัดสินใจ คิดค้นปัญหา และดำเนินการในขั้นตอนต่าง ๆ ของการพัฒนาหรือการที่ประชาชนได้เพิ่มศักยภาพในการควบคุมทรัพยากร และสถาบันต่าง ๆ ในสังคม ตลอดจนการใช้การจัดการทรัพยากร ที่มีอยู่ในสังคมด้วยตนเอง

ถวิลวดี บุรีกุล (2548) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมในหลายมิติที่สำคัญ ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในมิติของความลึก หมายถึง การมีส่วนร่วมช่วยเหลือโดยสมัครใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในความหมายที่กว้าง หมายถึง การให้ประชาชนในชนบทรู้สึกตื่นตัว เพื่อที่จะทราบถึงการรับความช่วยเหลือและตอบสนองต่อโครงการ
- 3) ในเรื่องของการพัฒนาชนบท การมีส่วนร่วม คือ การให้ประชาชนเข้ามาเกี่ยวข้องในกระบวนการตัดสินใจ กระบวนการดำเนินการ และร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการพัฒนา ประเมินผลโครงการนั้น ๆ ด้วย
- 4) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนานั้น อาจเข้าใจอย่างกว้างกว้างได้ว่า คือ การที่ประชาชนได้เข้าร่วมอย่างแข็งขันในกระบวนการตัดสินใจต่าง ๆ ในเรื่องที่มีผลกระทบต่อเขา

5) การมีส่วนร่วมในชุมชน หมายถึง การที่ประชาชนจะมีทั้งสิทธิและหน้าที่ที่จะเข้าร่วมในการแก้ไขปัญหาของเขา

6) การมีส่วนร่วมนั้นจะต้องเป็นกระบวนการดำเนินการอย่างแข็งขัน ซึ่งหมายถึงว่า บุคคลหรือกลุ่มที่มีส่วนร่วมนั้นได้เป็นผู้มีความริเริ่ม และได้มุ่งใช้ความพยายามความเป็นตัวของ ตัวเองที่จะดำเนินการตามความริเริ่มนั้น

7) การมีส่วนร่วม คือ การที่ได้มีการจัดการที่จะใช้ความพยายามเพื่อเพิ่มความสามารถที่จะควบคุมทรัพยากรและระเบียบในสถาบันต่าง ๆ

จามะรี เชียงทอง (2549) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมว่าเป็นความเชื่อในระบอบประชาธิปไตยที่เชื่อเรื่องสิทธิและความเสมอภาคระหว่างประชาชน นอกจากนั้นความเชื่อเรื่อง “การมีส่วนร่วม” มีความเกี่ยวพันอย่างลึกซึ้งกับความเชื่อในเรื่อง “ความเป็นปัจเจก” (Individualism) ที่มีความสามารถและศักยภาพที่คิดเองเป็นในการแสดงความคิดเห็นของตนในชุมชนที่สังกัด หรือในกิจกรรมที่บุคคลมารวมกันเพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของทุก ๆ คน ภายใต้อำนาจหน้าที่ที่กำหนดร่วมกัน

จากนิยามความหมายของการมีส่วนร่วม ดังกล่าวข้างต้น สามารถสรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมหมายถึง กระบวนการที่บุคคลหรือกลุ่มบุคคลได้มีส่วนเข้ามาเกี่ยวข้อง ในกระบวนการกิจกรรมใดใดขององค์กรหรือหน่วยงาน โดยเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ ซึ่งทำให้เกิดการยอมรับ ตามเป้าหมายและมีความรับผิดชอบในกิจกรรมที่เข้าไปมีส่วนร่วมโดยการเข้ามีส่วนร่วมอาจจะมีลักษณะการมีส่วนร่วมในบางขั้นตอน หรือมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการดำเนินกิจกรรมนั้น โดยการเข้ามามีส่วนร่วมนั้น ต้องเป็นการมีส่วนร่วมโดยประชาชนมีสิทธิเสรีภาพอย่างอิสระในการรวมกลุ่มทำกิจกรรมของชุมชน โดยไม่ใช้การทำตามคำสั่งการของอำนาจรัฐหรือของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องแต่อย่างใด

Oxford english dictionary (OED) ได้นิยามคำว่า “การมีส่วนร่วม (Participation)” ไว้ว่า “เป็นการมีส่วนร่วมกับคนอื่นกระทำอย่างบางเรื่อง” ซึ่งมีความหมายตรงกันข้ามกับคำว่า การเมินเฉย (Apathy) หากอธิบายความหมายของการมีส่วนร่วม (Participation) ในทางวิชาการจะหมายถึงความเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจ ความรู้สึก นึกคิดของ แต่ละคนที่มีต่อกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งของกลุ่ม เป็นแรงกระตุ้นที่ช่วยทำให้เกิดความสำเร็จ เกิด ความรับผิดชอบต่อกิจกรรมร่วมกันด้วยการเข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) เข้าไปช่วยเหลือ (Contribution) และมีความรับผิดชอบ (Responsibility) ซึ่งจะเกิดขึ้นทุกระดับของสายบังคับบัญชา ใน 3 ลักษณะ คือ มีการช่วยเหลือ มีการ

ให้อำนาจ และมีขอบเขตภาระงาน ในขณะที่สังคมไทย แนวคิดทฤษฎีการมีส่วนร่วม (A theory of participation) เป็นแนวคิดสำคัญในการพัฒนา นับตั้งแต่ปี พ.ศ.2520 ดังปรากฏใน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ตั้งแต่ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525-2529) จนถึงฉบับปัจจุบัน และได้มีการให้ความหมายไว้หลากหลายในแต่ละช่วงเวลา เช่น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 ได้บรรจุการมีส่วนร่วมไว้ว่าเป็นการสนับสนุนการพัฒนาที่สนับสนุนให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองได้ และสร้างการมีส่วนร่วมของชาวบ้าน ในการพัฒนาในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535-2539) เน้นให้ประชาชนได้มีส่วนในการพัฒนาของสังคมสมัยใหม่ ระบบ ตลาดอย่างแนบแน่น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2541-2545) เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ การมีส่วนร่วมถูกเปลี่ยนนัยเป็นเรื่องของกระจายอำนาจทาง การเมือง มีการนำองค์กรพัฒนาเอกชน (Ngos) และภาคสาธารณะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา จนถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับปัจจุบัน ฉบับที่ 13 พ.ศ.2566 – 2570 ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในทุกหน่วยงานภาครัฐ ร่วมกับภาคประชาสังคมอย่างชัดเจน อาทิ ในแผนพัฒนารัฐบาลดิจิทัลมีความเกี่ยวข้องและจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการจากทุกหน่วยงานภาครัฐที่จำเป็นต้องเร่งพัฒนาและยกระดับหน่วยงานให้สอดคล้องกับทิศทางการขับเคลื่อนของประเทศ จึงไม่ใช่เป็นเพียงการพัฒนาหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง หากแต่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาและขับเคลื่อนไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลในทิศทางเดียวกันอย่างเป็นรูปธรรม ให้สนองตอบต่อความต้องการของประชาชน และมีมาตรฐานทัดเทียมกับนานาประเทศ เป็นต้น

การมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งอาจมีส่วนร่วมในขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง หรือหลายขั้นตอนหรือทุกขั้นตอนก็ได้ โดยแบ่งเป็นขั้นตอนต่าง ๆ ตามประเภท ของกิจกรรมไว้แตกต่างกัน ตามความคิดเห็นของนักวิชาการต่างๆ ดังนี้

ปธาน สุวรรณมงคล (2527) กล่าวว่า ชุมชนควรมีขอบเขตของการมีส่วนร่วม 4 ลักษณะคือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน
- 3) การมีส่วนร่วมของชุมชนในผลประโยชน์
- 4) การมีส่วนร่วมของชุมชนในการประเมินผล

นิรันดร์ จงวุฒิเวศน์ (2527) ได้กล่าวว่าลักษณะของการมีส่วนร่วมมีหลายระดับ ตั้งแต่เป็นสมาชิกถึงเป็นผู้นำหรือประธานกรรมการ ดังนี้

- 1) เป็นสมาชิก
- 2) เป็นสมาชิกที่เข้าร่วมประชุม
- 3) เป็นสมาชิกที่บริจาคเงิน
- 4) เป็นกรรมการ
- 5) เป็นประธานกรรมการ
- 6) สมาชิกผู้นั้นทำอะไรระหว่างประชุม
- 7) สมาชิกผู้นั้นเล่นบทอะไรในที่ประชุม

กรมการพัฒนาชุมชน (2529) ได้แบ่งการมีส่วนร่วม ออกเป็น 11 ลักษณะ ดังนี้

- 1) การร่วมประชุม
- 2) การออกความคิดเห็น และข้อเสนอแนะ
- 3) การแก้ไขดี ความหาสาเหตุของปัญหาให้กระจ่าง
- 4) การออกเสียงสนับสนุนคัดค้านปัญหา
- 5) การออกเสียงเลือกตั้ง
- 6) การบริจาคเงิน
- 7) การบริจาควัตถุ
- 8) การช่วยเหลือด้วยแรงงาน
- 9) การใช้โครงการที่เป็นประโยชน์ให้ถูกต้อง
- 10) การช่วยเหลือในการรักษาโครงการ
- 11) การทำงานกับตัวนำการเปลี่ยนแปลง

ไพรัตน์ เตชะรินทร์ (2527) กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

- 1) ร่วมทำการศึกษา ค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ตลอดจนความต้องการของชุมชน
- 2) ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนา เพื่อแก้ไขและลดปัญหาของ ชุมชน หรือ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน เพื่อสนองตอบความต้องการของ ประชาชน
- 3) ร่วมนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดหรือแก้ไขปัญหา และสนองความต้องการของสังคม
- 4) ร่วมการตัดสินใจที่เป็นประโยชน์ในการที่จะใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด ให้ เป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม

- 5) ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 6) ร่วมลงทุนในกิจกรรมโครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตน
- 7) ร่วมปฏิบัติตามนโยบายแผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมาย
- 8) ร่วมติดตาม ควบคุม ประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้กำหนดไว้ โดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

อิระวัชร จันทรประเสริฐ (2541) กล่าวถึงลักษณะการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในลักษณะตัวบุคคลให้ความสำคัญกับปัจเจกบุคคลที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ
- 2) การมีส่วนร่วมในลักษณะของกลุ่ม ขบวนการ มุ่งสร้างพื้นฐานอำนาจจาก การสร้างกลุ่มและโครงสร้างภายในหน่วยงาน
- 3) การมีส่วนร่วมในลักษณะโครงการ ให้ความสำคัญที่การจัดโครงการอื่น ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมที่ดี โดยเน้นกลุ่มเป้าหมาย การถ่ายทอดระบบเทคนิคความรู้ การกระจายอำนาจสู่ประชาชน
- 4) การมีส่วนร่วมในลักษณะสถาบัน ให้ความสำคัญในแง่การก่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงสถาบัน มีการถ่ายทอดหรือขยายโครงสร้างทางอำนาจของกลุ่มผลประโยชน์และชนชั้นทางสังคม
- 5) การมีส่วนร่วมในลักษณะนโยบายเน้นเรื่อง การยอมรับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนและผู้เสียเปรียบในสังคม แล้วนำมากำหนดนโยบายและแผนงานระดับชาติ

อคิน รพีพัฒน์ (2527) และ เพิ่มศักดิ์ ปิ่นทอง (2527) ได้เสนอขั้นตอนของ การมีส่วนร่วมจากประสบการณ์ภาคสนาม ในประเทศไทยว่าการมีส่วนร่วมที่แท้จริงมี 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา ขั้นตอนนี้เป็นส่วนแรกที่สำคัญที่สุด เพราะถ้าชาวบ้านยังไม่สามารถเข้าใจปัญหาและค้นหาสาเหตุของปัญหาด้วยตัวของเขาเองได้กิจกรรมต่าง ๆ ที่ตามมาก็ไร้ประโยชน์เพราะจะขาดความเข้าใจและมองไม่เห็น ความสำคัญของกิจกรรมนั้น

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม การวางแผนการดำเนิน กิจกรรมเป็นขั้นตอนต่อไปที่ขาดไม่ได้ หากเจ้าหน้าที่หรือนักพัฒนาต้องการแต่ผลงานการพัฒนาให้ เสร็จสิ้นโดยฉับไว ก็จะดำเนินการวางแผนงานด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการวางแผน จะช่วยให้ชุมชนเข้าใจปัญหาของตนเองและสามารถวางแผนได้ด้วยตนเองในที่สุด

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน ชุมชนมีทรัพยากรที่สามารถลงทุน และปฏิบัติงานได้ เพราะจากประสบการณ์การทำงานในชนบทอย่างน้อยก็มีแรงงานของตนเองเป็น

ขั้นต่ำสุดที่จะเข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้ชุมชน รู้จักคิด ตัดสินใจ ให้กับตัวเอง ในการดำเนินงาน และจะระมัดระวังรักษากิจกรรมที่สร้างขึ้น เพราะจะมีความรู้สึกมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของซึ่ง ต่างไปจากสภาพที่การลงทุน และการปฏิบัติงานทั้งหมดมาจากปัจจัยภายนอกจะมี อะไรเสียหายก็ไม่เดือดร้อนมากนัก

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน เป็นขั้นตอนสุดท้ายที่สำคัญอย่างยิ่งอีกเหมือนกัน เพราะถ้าหากการติดตามและการประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน แต่เป็นการดำเนินการโดยบุคคลภายนอกชุมชนก็ไม่สามารถทราบว่าจะงานที่ทำไปนั้น ได้รับผลดี ได้รับประโยชน์อย่างไรหรือไม่ ถึงแม้ว่าจะมีผู้โต้แย้งว่าการประเมินที่เที่ยงธรรมที่สุดน่าจะมาจากบุคคลภายนอกที่ไม่ได้ยุ่งเกี่ยวกับกิจกรรมนั้น ๆ แต่ถ้าคิดถึงจุดมุ่งหมายของการพัฒนาที่มุ่งพัฒนาคน การคำนึงถึงแต่ความเที่ยงธรรมอาจจะไร้ประโยชน์ การผสมผสานระหว่างคนภายในกับ ชุมชนน่าจะเกิดประโยชน์ตามวัตถุประสงค์มากกว่า

นรินทร์ จงวุฒิเวศย์ (2527) ได้สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมไว้ดังนี้

- 1) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยตรง (Direct Participation) โดยผ่านองค์กรที่จัดตั้ง โดยประชาชน (Inclusive Organization)
- 2) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมโดยเปิดโอกาสให้ (Open Participation) โดยผ่าน องค์กรที่ไม่ใช่ผู้แทนของประชาชน (Non-representative Organization) เช่น สถาบันหรือหน่วยงาน ที่เชิญชวนหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเมื่อไรได้ตลอดเวลา

ธรรมรส โชติคุณุช (2544) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารนั้นมี 2 ลักษณะคือ

- 1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ
- 2) การมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหาร

2.1.1 ระดับการมีส่วนร่วม

การพิจารณาระดับการมีส่วนร่วม อาจกล่าวได้ว่า เป็นการพิจารณาถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนออกเป็นระดับ (Degree) ของการมีส่วนร่วมจากน้อยไปมาก ที่สำคัญสามารถจำแนกได้แต่ละระดับดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 : ถูกบังคับ ประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในโครงการเพราะถูกบังคับ โดยไม่มีทางเลือกเลย

ระดับที่2 : ถูกหล่อ ลักษณะนี้ประชาชนจะถูกหล่อใจด้วยผลประโยชน์ในรูปของ ค่าจ้าง แรงงานหรือความสะดวกสบายบางอย่าง แต่เบื้องหลังจริง ๆ แล้ว เป็นการหาเสียงของ นักการเมืองผู้ หยิบยื่นโครงการมาล่อเท่านั้น

ระดับที่3 : ถูกชักชวน การมีส่วนร่วมลักษณะนี้ ส่วนมากเป็นโครงการที่ทาง ราชการคิด ขึ้นเองเรียบร้อยแล้ว แล้วพยายามชักชวนประชาชนให้ร่วมมือทุกรูปแบบ โดยอาศัย ระบบการ โฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อมวลชนต่างๆ ว่าเป็นโครงการที่ดี ขอให้ประชาชนให้ ความร่วมมือ

ระดับที่ 4 : สัมภาษณ์และวางแผนให้ ลักษณะการมีส่วนร่วมชนิดนี้ จะปรากฏว่าปัญหา ความต้องการและเสียงเรียกร้องของประชาชนจะได้รับการเอาใจใส่ขึ้นบ้าง กล่าวคือ ผู้ที่จะ วางโครงการจะสำรวจปัญหาความต้องการด้วยการเรียกประชุม สอบถาม สัมภาษณ์ แต่การ ตัดสินใจว่าปัญหาของชาวบ้านคืออะไร ควรแก้ไขวิธีใด จะวางแผนอย่างไรและจะปฏิบัติตามแผน อย่างไร ยังคงเป็นเรื่องของทางราชการ

ระดับที่ 5 : มีโอกาสเสนอความเห็น ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในการเสนอ ความเห็น ที่เกี่ยวกับการวางโครงการและการดำเนินตามโครงการ แต่การตัดสินใจยังเป็นของส่วน ราชการอยู่

ระดับที่ 6 : มีโอกาสเสนอโครงการ ในระดับนี้ทางราชการกับประชาชนจะมีการ ปรีกษาหารือกันอย่างใกล้ชิด ประชาชนจะมีโอกาสตัดสินใจว่าปัญหาของตนคืออะไร จะแก้ไข ได้ อย่างไร วิธีใดดีที่สุด จนกระทั่งมีสิทธิ์เสนอโครงการและเข้าร่วมปฏิบัติด้วย

ระดับที่ 7 : มีโอกาสตัดสินใจ ในระดับนี้ประชาชนจะเป็นหลักสำคัญของ การตัดสินใจใน ทุกเรื่อง ตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติตามแผน และการประเมินโครงการ

2.1.2 รูปแบบของการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1977) ได้เสนอรูปแบบของการมีส่วนร่วมที่สำคัญ 4 รูปแบบ คือ

1) การมีส่วนร่วมในการคิดค้นหาสาเหตุของปัญหา หมายถึง เป็นขั้นที่ประชาชน เข้ามามี ส่วนร่วมค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจ กำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความ ต้องการนั้น ๆ ร่วมประชุมเพื่อพิจารณาถึงสาเหตุของปัญหาหรือความต้องการนั้น

2) การมีส่วนร่วมในการวางแผน หมายถึง เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทาง การดำเนินงาน และ กำหนดทรัพยากร และแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ รวมทั้งการกำหนดความ ต้องการ และการจัดลำดับความสำคัญ ต่อจากนั้นก็เลือกนโยบาย และประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจ

ในช่วงเริ่มต้น การตัดสินใจช่วงดำเนินการวางแผน และการตัดสินใจในช่วงการปฏิบัติ ตามแผนที่วางไว้ การร่วมประชุม รับรู้ปัญหาและตัดสินใจวางแผน ดำเนินการ แสดงความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะ พร้อมทั้งตัดสินใจในการวางแผน

3) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามแผน หมายถึง การมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานในส่วนที่เป็นองค์ประกอบของการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครทำประโยชน์ให้แก่โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้โดยวิธีใด เช่น การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน และการขอความช่วยเหลือ เป็นต้น การมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ต่างๆ ของชุมชน เช่น จัดการเวทีชาวบ้าน การแข่งขันกีฬา ทรัพยากร ร่วมกับเจ้าหน้าที่ภาครัฐในการดำเนินการต่างๆ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตประชาชนในชุมชน การแจ้งข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับบริบทต่างๆ หรือสถานการณ์ต่างๆ ในชุมชน เป็นต้น

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่า โครงการที่พวกเขาดำเนินการนั้น บรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผล ความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำเป็นระยะๆ หรือการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวมยอดของโครงการทั้งหมด สิ่งที่สำคัญที่ต้องสังเกตก็คือ ความเห็น (Views)ความชอบ (Preferences) และความคาดหวัง (Expectations):ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถ แปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่างๆ ได้ การติดตาม ตรวจสอบผลการดำเนินการไปแล้ว เป็นอย่างไร พบปะเยี่ยมเยียนครอบครัวผู้ด้อยเสียดิต ตลอดจนข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ใน การป้องกันและแก้ไขปัญหของชุมชนให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

2.1.3 ขั้นตอนการมีส่วนร่วม

Cohen and Uphoff (1980) ได้เสนอขั้นตอนของ การมีส่วนร่วมของประชาชนดังต่อไปนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา (Analysis)
- 2) การมีส่วนร่วมในการเลือกวิธีการแก้ไขปัญหา (Decision Making)
- 3) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการแก้ไขปัญหา (Implementation)
- 4) การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากโครงการ (Benefits)
- 5) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation)

ทักษิณ ไพยาภิรมย์ (2526) ได้แบ่งขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

- 1) ขั้นการร่วมคิด : สภาพปัญหาที่มีอยู่ และสาเหตุปัญหา
- 2) ขั้นการร่วมวางแผน : วิเคราะห์สาเหตุ จัดลำดับความสำคัญของปัญหาพิจารณา ทางเลือก
- 3) ขั้นการร่วมดำเนินการ : ดำเนินงานตามโครงการและแผนกำหนดโครงการและแผนงาน
- 4) ขั้นการร่วมติดตามประเมินผล : ประเมินผลความสำเร็จหรือล้มเหลวเป็นระยะๆ และแก้ไข

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527) กล่าวถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ดังนี้

- 1) ขั้นการมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหา
- 2) ขั้นการมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
- 3) ขั้นการมีส่วนร่วมในการลงทุนและปฏิบัติงาน
- 4) ขั้นการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

ไพรัตน์ เดชะรินทร์ (2527) กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ และนโยบายการพัฒนาที่กำหนดไว้ 8 ประการ คือ

- 1) ขั้นการร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในองค์กร
- 2) ขั้นการร่วมคิดหรือสร้างรูปแบบวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาขององค์กร หรือเพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อองค์กร หรือสนองความต้องการขององค์กร
- 3) ขั้นการร่วมวางแผนนโยบายหรือแผนงานหรือโครงการ หรือกิจกรรมเพื่อจัดหรือแก้ไข และสนองความต้องการขององค์กร
- 4) ขั้นการร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
- 5) ขั้นการร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพและ ประสิทธิผล
- 6) ขั้นการร่วมการลงทุนโครงการของชุมชน ตามขีดความสามารถของตนเองและของหน่วยงาน

6) ขั้นการร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมควบคุม ติดตามประเมินผล และร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ทำไว้ ทั้งภาครัฐและเอกชน ให้เกิดประโยชน์ได้ตลอดไป

อคิน ระพีพัฒน์ (2527) ได้จำแนกการมีส่วนร่วมของชุมชนออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ

- 1) ขั้นการค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนแนวทางแก้ไข
- 2) ขั้นการตัดสินใจเลือกแนวทางและวางแผนพัฒนาแก้ไขปัญหา
- 3) ขั้นการปฏิบัติงานในกิจกรรมการพัฒนา
- 4) ขั้นการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนา

สุชาดา จักรพิสูทธิ์ (2548) กล่าวว่าหลักการและขั้นตอนหรือกระบวนการมีส่วนร่วม ได้แก่

- 1) การระดมความคิด คือการคิดค้นและวิเคราะห์ปัญหาร่วมกัน ในลักษณะของ การร่วมคิด มีใจจากฝ่ายเดียว บนพื้นฐานความศรัทธาว่าทุกคนที่เข้ามามีส่วนร่วมนั้นมีศักยภาพ
- 2) การวางแผน คือนำสิ่งที่ร่วมกันคิดมากำหนดเป็นแผนปฏิบัติการร่วมกัน ด้วย การระดมทรัพยากรจากทุกฝ่าย (คน สิ่งของ งบประมาณ ฯลฯ)
- 3) การลงมือทำ คือ การนำแผนงานที่ได้ ไปร่วมกันทำหรือแบ่งงานกันรับผิดชอบ เพื่อให้เป็นตามแผนหรือเป้าหมายที่วางไว้
- 4) การติดตามประเมินผล คือ ร่วมกันติดตามผลงานที่ทำ และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการทำงาน ร่วมกันคิดพัฒนาปรับปรุงให้งานดีขึ้น
- 5) การรับผลประโยชน์ร่วมกัน มีทั้งผลประโยชน์ทางรูปธรรมที่ต้องการให้เกิด ตามกิจกรรมที่ทำนั้น และผลประโยชน์โดยอ้อม แต่มีความสำคัญมาก คือ การเรียนรู้จากการร่วมคิด ร่วมทำ และความสัมพันธ์ระหว่างภาคีที่พัฒนาไปสู่การมีส่วนร่วมที่สมานฉันท์ เสมอภาค และเอื้อ อากันมากขึ้นเป็นลำดับ

สรุป ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมที่สำคัญเริ่มจากการเข้าไปร่วมคิดค้นหาสาเหตุ วางแผนปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ และร่วมกันติดตามผลที่เกิดจากการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ สิ่งที่ได้ร่วมกันทำนั้น บรรลุจุดประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ หากไม่เป็นไป ตามที่กำหนดไว้ จะต้องมียุทธวิธีที่จะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงให้เป็นไปตามที่กำหนดเป้าหมายไว้ หรือหากแม้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ก็ต้องทำการประเมินผลที่เกิดขึ้นว่ามีประโยชน์มากน้อย เพียงใด จากการที่ได้ร่วมกันปฏิบัติในแต่ละขั้น

2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม

มานิตย์ จันทรจำเริญ (2535) ได้สรุปปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนไว้ 11 ประการ ดังนี้คือ

- 1) การปฏิบัติตนให้คล้อยตามความเชื่อพื้นฐาน กล่าวคือ บุคคล และกลุ่มบุคคล ดูเหมือนจะเลือกวิธีการปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องและคล้ายคลึงกับความเชื่อมั่นพื้นฐานของตนเอง
- 2) มาตรฐาน บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะปฏิบัติในลักษณะที่สอดคล้องกับมาตรฐานของตนเอง ของตนเอง
- 3) เป้าหมาย บุคคลและกลุ่มบุคคลดูเหมือนจะส่งเสริม ปกป้อง และรักษา เป้าหมาย
- 4) ประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา พฤติกรรมของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล บางครั้งมีรากฐานมาจากประสบการณ์ที่ผิดปกติธรรมดา
- 5) ความคาดหวัง บุคคลและกลุ่มบุคคลจะประพฤติตามแบบที่ตนคาดหวังว่า จะต้องประพฤติในสถานการณ์เช่นนั้น ทั้งยังชอบปฏิบัติต่อผู้อื่น ลักษณะที่ตนคาดหวังจากผู้อื่น
- 6) การมองแต่ตัวเอง บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งคิดว่าตัวเอง ควรจะต้องกระทำเช่นนั้น
- 7) การบีบบังคับ บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความรู้สึกว่าตนถูก บังคับให้ทำ
- 8) นิสัยและประเพณี บุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะทำสิ่งต่าง ๆ ซึ่งเรานิสัยชอบ กระทำเมื่ออยู่ในสถานการณ์นั้นๆ
- 9) โอกาส บุคคลและกลุ่มบุคคล มักจะเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบการปฏิบัติของ สังคม โดยเฉพาะในทางที่เกี่ยวข้องกับจำนวนและชนิดของโอกาส ตามที่โครงสร้าง ของสังคม เอื้ออำนวยให้ การสนับสนุน
- 10) ความสามารถบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเข้าร่วมกิจกรรมที่ตนมีความสามารถ
- 11) การสนับสนุนบุคคลและกลุ่มบุคคลมักจะเริ่มปฏิบัติงานเมื่อเขาารู้สึกว่าเขาได้รับ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (อ้างถึงใน ทวีทอง หงษ์วิวัฒน์, 2527) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มี ผลต่อการมีส่วนร่วม ได้แก่

- 1) ความศรัทธาที่มีต่อความเชื่อถือบุคคลสำคัญและสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ทำให้ประชาชน มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การลงแขก การบำเพ็ญประโยชน์
- 2) ความเกรงใจที่มีต่อบุคคลที่เคารพนับถือหรือมีเกียรติยศตำแหน่ง ทำให้ ประชาชนเกิดความเกรงใจที่จะมีส่วนร่วม ทั้ง ๆ ที่ยังไม่มีความศรัทธาหรือความเต็มใจ

3) อำนาจบังคับ ที่เกิดจากบุคคลที่มีอำนาจเหนือกว่า ทำให้ประชาชนถูกบีบบังคับ ให้มีส่วนร่วมในการกระทำต่างๆ เช่น บังคับให้ทำงานเยี่ยงทาส ฯลฯ

Cohen and Upphoff (1977) ได้เสนอว่ามีบุคคล 4 ฝ่าย ที่มีส่วนสำคัญในการมีส่วนร่วมในโครงการพัฒนาสิ่งแวดล้อมชนบท ประกอบด้วย ประชาชนในท้องถิ่น ผู้นำท้องถิ่น เจ้าหน้าที่ของรัฐ และบุคคลภายนอก สำหรับการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น ยังมีปัจจัยหลากหลายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม ได้แก่ 1) อายุและเพศ 2) สถานภาพในครอบครัว 3) ระดับการศึกษา 4) สถานภาพทางสังคม เช่น ชั้นทางศาสนา ศาสนา 5) อาชีพ 6) รายได้และทรัพย์สิน 7) ระยะเวลาในท้องถิ่นและระยะเวลาที่อยู่ในโครงการ 8) พื้นที่ดินถือครองและสถานภาพการทำงาน นอกจากนี้ Cohen and Upphoff (1977) ยังได้เสนอเสนอบริบทของการมีส่วนร่วมในการพิจารณาการมีส่วนร่วมจะต้องคำนึงถึงปัจจัยสภาพแวดล้อม ซึ่งมีความซับซ้อน อย่างมาก ได้แก่ 1) ปัจจัยทางกายภาพและชีวภาพ 2) ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ 3) ปัจจัยทางด้านการเมือง 4) ปัจจัยทางสังคม 5) ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม 6) ปัจจัยทางด้านประวัติศาสตร์

อำนาจ อนันตชัย (2526) กล่าวถึงความสำเร็จของการพัฒนาแบบระดมความร่วมมือขึ้นอยู่กับปัจจัยที่สำคัญ 3 ประการคือ

1) การเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนตั้งแต่เริ่มมีปัญหา สาเหตุของปัญหา การแก้ไขปัญหา ด้านการคิดว่าจะทำโครงการอะไรที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนโดยใช้ ประโยชน์จากแรงงานทรัพยากรท้องถิ่นอย่างเต็มที่

2) การผสมผสานแผนงานและโครงการของส่วนราชการ ด้วยการพัฒนาความรู้ ทักษะความสามารถ ประชาชนและคุณภาพของเจ้าหน้าที่ เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน สนองผลประโยชน์ได้ถูกต้องตามเวลาและสถานที่

3) การสร้างองค์กรท้องถิ่น กลไกการประสานงาน งบประมาณ ปัจจัยดำเนินงาน ทั้งภาครัฐและเอกชน ตามความต้องการอันจำเป็นของประชาชน

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528) ได้กล่าวถึงปัจจัยสำคัญซึ่งผลักดันให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชนบท ดังนี้

1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางกายภาพ เศรษฐกิจ สังคม การเมืองการปกครอง และความปลอดภัย

2) ปัจจัยผลักดันจากบุคคลอื่น โดยเฉพาะผู้นำ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน

3) ปัจจัยที่เป็นรางวัลตอบแทน ได้แก่ ค่าตอบแทนแรงงาน เงินปันผลจากสหกรณ์

4) ปัจจัยภายในตัวบุคคล ได้แก่ ความคาดหวังในประโยชน์ส่วนรวม ความรู้สึก เกรงใจ ไม่กล้าปฏิเสธเมื่อถูกชักชวนหรือความรู้สึกว่าเป็นพันธะที่ต้องเข้าร่วมเพื่อให้เกิดความสามัคคี สำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้น อยู่ที่การเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การริเริ่ม การวางแผน การตัดสินใจ การร่วมรับผิดชอบ ตลอดจนการร่วมประเมินผลในการให้ประชาชนมีส่วนร่วม นั้น มีหลายสิ่งหลายประการที่เป็น แรงกระตุ้นและเป็นอุปสรรคในการมีส่วนร่วม อันก่อให้เกิดผลสำเร็จหรือความล้มเหลวในการดำเนินการ

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลไกซึ่งสาธารณชน ไม่เพียงแต่ได้รับรู้ก่อนการตัดสินใจ แต่ยังมีโอกาสมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มต้นจนกระทั่งถึงสิ้นสุดกระบวนการตัดสินใจนั้น ๆ ในกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีประสิทธิภาพถึงแม้ว่ากลุ่ม หรือบุคคลอาจจะรู้สึกไม่พอใจในผลการตัดสินใจสุดท้ายก็ตาม แต่เขาก็มีโอกาสที่จะมีอิทธิพลเกี่ยวกับว่าคำถามหรือปัญหาที่ได้นำเสนอ ทางเลือกใดบ้างที่จะได้รับการพิจารณา ทางเลือกเหล่านั้นจะได้มีการประเมินผลอย่างไร การปรับปรุงเพื่อที่จะลดผลกระทบชนิดใดบ้างจะได้รับการดำเนินการต่อไปเรื่อยๆ ในอีกด้านหนึ่งการตัดสินใจโดย กระบวนการมีส่วนร่วมได้สร้างความชอบธรรม เนื่องจากว่าสาธารณชน สามารถที่จะมีอิทธิพลต่อกระบวนการโดยตลอด ไม่ใช่การมีส่วนร่วมของ ประชาชนทุกโครงการจะทำให้เกิดผลการตัดสินใจในลักษณะ นั้นตามมติ (Consensus Decision) แต่การตัดสินใจทุก ๆ ครั้งจะดำเนิน ไปใน ลักษณะโปร่งใสพร้อมด้วยโอกาสและโดยตลอดโครงการสำหรับกลุ่มที่ จะมีอิทธิพลต่อทางออกของประเด็นปัญหา ประสบการณ์ได้สอนเราว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้เกิดความแตกต่างในการตัดสินใจของรัฐที่ทำให้สาธารณชนยอมรับ เพราะว่าแนวโน้มของการที่จะสร้างการมีส่วนร่วมให้มีขึ้นในทุกๆด้านของสังคม โดยทั่วไปสาธารณชนจะไม่ยอมรับการถูกละทิ้งไว้นอกกระบวนการการตัดสินใจ หรือเพียงมีส่วนร่วมอย่างผิวเผินในช่วงท้ายของกระบวนการ

กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถสร้างภูมิคุ้มกัน ต่อความรู้สึกสูญเสียอำนาจ กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นช่องทางที่จะนำประชาชนมาร่วมกันเพื่อที่จะแก้ปัญหาของส่วนรวม มันได้สร้างความรู้สึกว่านี่เป็นปัญหาของพวกเราในชุมชนกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนคือช่องทางที่จะสร้างให้เกิดการสื่อสารระหว่างกลุ่มใน ชุมชนเพื่อที่เขาจะได้มาทำความเข้าใจถึงความต้องการของแต่ละกลุ่ม และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีที่จะยับยั้งการกระทำที่สุ่มเสี่ยงได้ว่ากระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นช่องทางอีกทางหนึ่ง ในการสร้างชุมชนชนิด

ต่าง ๆ สิ่งแรกก็คือการฝึกอบรมผู้ที่จะเป็นผู้นำในอนาคต ในขณะที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน เขาจะได้เรียนรู้วิธีที่จะมีอิทธิพลเหนือคนอื่น ได้อย่างไรและจะสร้างความร่วมมือได้อย่างไร การฝึกอบรมจะเป็นการฝึกการทำงานร่วมกัน วันนี้ปัจเจกชนอาจจะเป็นตัวแทนของ เพื่อนบ้านหรือกลุ่มผลประโยชน์ แต่พรุ่งนี้เขาจะรวมตัวกันเป็นกลุ่ม ซึ่งผู้นำของชุมชนจะถูกคัดเลือกขึ้นมา โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนนี้ผู้นำในอนาคตก็จะได้เรียนรู้ทักษะของการ ทำงานร่วมกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนยังสร้างให้เห็นสถานภาพของชุมชนของท่านว่าเป็นอย่างไร มันยังบ่งชี้ถึงการเป็นชุมชนที่สร้างสรรค์ จากการทำงานร่วมกันเพื่อที่จะแก้ปัญหานี้ มันบอกถึงความเป็น ชุมชนที่เปิดเผย จากการที่การตัดสินใจเป็นไปอย่างโปร่งใส ได้บอก ถึงความเป็นชุมชนที่ประชาชนมีความไว้วางใจและเอาใจใส่ซึ่งกัน และกัน

2.2.1 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วม

1) ประโยชน์ในการเพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ

กระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชนช่วยให้เกิดความ กระจ่างในวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบาย นั้นๆ ได้อยู่เสมอ สาธารณชนสามารถที่จะผลักดันให้เกิดการทบทวน “ข้อสันนิษฐานที่ปิดบังอยู่ ซึ่งอาจจะปิดบังไม่ให้มองเห็น ทางออกที่มีประสิทธิภาพที่สุด บ่อยครั้งกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อ “ให้เกิดการพิจารณาถึงทางเลือกใหม่แทนวิธีการที่ได้เคยใช้กันมาในอดีต สาธารณชนมักจะมีข้อมูลที่สำคัญซึ่งทำให้เกิดความแตกต่างในการที่จะนำไปสู่การตัดสินใจก่อให้เกิดความแตกต่างระหว่างโครงการที่ประสบความสำเร็จและไม่ประสบความสำเร็จ

2) ประโยชน์ในการลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา

กระบวนการหรือโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเต็มรูปแบบมักจะสิ้นเปลืองและเสียเวลา แต่ในทางปฏิบัติแล้ว การมีส่วนร่วมของประชาชนมาตั้งแต่ต้น สามารถที่จะลดความล่าช้า และลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้ การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งอาจจะดูว่าสิ้นเปลืองและเสียเวลากว่าที่จะตัดสินใจได้ แต่ว่าเมื่อตัดสินใจแล้ว และเมื่อนำมาสู่การปฏิบัติอาจจะเป็นวิธีการที่ประหยัดกว่าด้วยซ้ำไป การตัดสินใจอย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำไปอย่างรวดเร็วและดูเหมือนจะไม่สิ้นเปลืองอาจจะเสียค่าใช้จ่ายมากกว่าถ้าการตัดสินใจนั้นไม่ได้ทำให้เกิดข้อตกลงระหว่างกลุ่มแต่กลับนำไปสู่ความขัดแย้งของประชาชนอย่างต่อเนื่องมากขึ้น การมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถเกิดผลในการยอมรับอย่างสูงต่อการตัดสินใจโดยกลุ่มซึ่งมีส่วนได้ส่วน

เสียในการตัดสินใจนั้น ๆ ในการนี้ก็จะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติทำให้เกิดการประหยัด ค่าใช้จ่ายซึ่งโดยทั่วไปอาจจะแพงกว่าค่าใช้จ่ายในการทำโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน

3) ประโยชน์ในการสร้างฉันทามติ (Consensus Building)

โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลง ที่มั่นคงและยืนยาวและการยอมรับระหว่างกลุ่มซึ่งก่อนหน้านี้อาจจะมีเห็นขัดแย้งกันคนละทางการมีส่วนร่วมนี้ยังก่อให้เกิดความเข้าใจระหว่างคู่กรณีลดความขัดแย้งทางการเมืองและสร้างให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ

4) ประโยชน์ในการเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ

การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจทำให้คนเรามีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของการตัดสินใจนั้น และครั้งหนึ่งเมื่อได้ร่วมตัดสินใจแล้ว เขาก็ย่อมต้องการที่จะเห็นสิ่งนั้นนำไปปฏิบัติได้ ไม่เพียงแต่จะมีความสนับสนุนทางการเมืองต่อการนำไปปฏิบัติ แต่กลุ่มและปัจเจกชนอาจจะรู้สึกกระตือรือร้นในการที่จะช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ

5) ประโยชน์ในการลดการเผชิญหน้าในกรณีมีกรณีร้ายแรง

การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณี” ที่ร้ายแรงที่สุด ซึ่งครั้งหนึ่งเมื่อความขัดแย้งได้นำไปสู่ความขมขื่นและการเป็นปฏิปักษ์มันจะยากยิ่งขึ้นในการที่จะแก้ปัญหาประเด็นนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดโอกาสที่คู่กรณีจะแสดง ความต้องการของกลุ่มเขา และความห่วงกังวลที่ปราศจากความรู้สึกที่เป็นปฏิปักษ์ การมีส่วนร่วมของประชาชนตั้งแต่ต้นสามารถลดการ เผชิญหน้ากันอย่างรุนแรงที่อาจจะเป็นไปได้ อย่างไรก็ตามการมีส่วนร่วมของประชาชนไม่ใช่ยาวิเศษมันไม่อาจที่จะลดหรือกำจัดความขัดแย้งในทุกๆกรณีได้

6) ประโยชน์ในการดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม

วิถีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมและการดำรงอยู่ของ ความชอบธรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อการตัดสินใจก่อให้เกิดความขัดแย้งก็จะต้องใช้กระบวนการตัดสินใจซึ่งโปร่งใสและน่าเชื่อถือ ต่อสาธารณชนและซึ่งให้สาธารณชนมีส่วนร่วม โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนยังก่อให้เกิดความเข้าใจถึงเหตุผลที่นำไปสู่การตัดสินใจ นั้นๆ

7) ประโยชน์ในการคาดคะเนความห่วงกังวลของประชาชนและค่านิยมของสาธารณชน

ในขณะที่เจ้าหน้าที่ท้องถิ่นทำงานกับสาธารณชนในโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชน เขาจะค่อยๆ เพิ่มความรู้สึกที่ไวต่อ ความห่วงกังวลของสาธารณชนและต่อที่ว่าสาธารณชนมองการปฏิบัติ งานขององค์กรส่วนท้องถิ่นอย่างไร บ่อยครั้งที่ทัศนคติเหล่านี้ได้นำมาพูดกันภายในเพื่อที่ว่าเจ้าหน้าที่จะเกิดความตระหนักถึงการตอบสนองของสาธารณชนที่เป็นไปได้ต่อกระบวนการและการตัดสินใจต่าง ๆ ถึงแม้ว่าประเด็นนั้นอาจจะไม่ใหญ่โตมากนักที่จะต้องทำโครงการการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นทางการ

8) ประโยชน์ในการพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน

ประโยชน์อันสำคัญอย่างยิ่งของการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การให้การศึกษาต่อสาธารณชนที่ดีขึ้นกว่า ผู้มีส่วนร่วมไม่เพียงแต่ จะเรียนรู้เกี่ยวกับเนื้อหา แต่เขายังได้เรียนรู้ว่ากระบวนการตัดสินใจโดยองค์กรส่วนท้องถิ่นของเขาควรจะเป็นอย่างไรและทำไมจึง ต้องตัดสินใจดังกล่าว การมีส่วนร่วมของประชาชนยังเป็เวทีการฝึก ที่มีประสิทธิภาพของผู้นำท้องถิ่นในอนาคตอีกด้วย

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

ความหมาย และ ความสำคัญของการพัฒนา

ปรกรณ์ ปรียากร (2538) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงทีละเล็กละน้อยโดยผ่านระดับขั้นตอนต่าง ๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้นเติบโตขึ้นในการปรับปรุงให้ดีขึ้นและเหมาะสมกว่าเดิมหรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ

ยศวินทร์ วุฒิเมธี (2526) ได้ให้ความหมายการพัฒนาว่าเป็นการกระทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากสภาพหนึ่งไปสู่อีกสภาพหนึ่งที่ดีกว่าเดิมอย่างเป็นระบบมีการทำให้ดีขึ้นกว่าสภาพเดิมที่เป็นอยู่อย่างเป็นระบบ

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2534) ได้ให้ความหมาย การพัฒนาว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงระบบอุตสาหกรรมและการผลิตด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยด้วยนักวิทยาศาสตร์และนักประดิษฐ์ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงจากสังคมประเพณีนิยมเป็นสังคม สมัยใหม่ที่ทันสมัย

นิรันดร์จุติเวชย์ และ พูนศิริ วังนะภูมิ (2534) ได้ให้ความหมายการพัฒนาว่าเป็นการชักชวนหรือการกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโดยการปฏิบัติตามแผนและโครงการอย่างจริงจัง และเป็นอันดับขั้นต่อเนื่องกันในลักษณะที่เป็นวงจรไม่มีการสิ้นสุดแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับชุมชน

Olsen (1968) ให้ความหมายไว้ว่า ชุมชน หมายถึง องค์การทางสังคมประเภทหนึ่งประกอบด้วยพื้นที่บริเวณหนึ่งที่บรรดาสมาชิกตอบสนอง ความต้องการพื้นฐานส่วนใหญ่ และแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ในชุมชนของตนเองได้

Erwin (1958) ให้ความหมายไว้ว่า ชุมชน เป็นกลุ่มบุคคลหลาย ๆ กลุ่มมารวมกันในบริเวณเดียวกัน ภายใต้กฎหมายหรือข้อบังคับอันเดียวกัน มีการสังสรรค์กัน มีความสนใจร่วมกันมีวัฒนธรรมเดียวกัน และมีพฤติกรรมของเหมือนกัน

ปราสาท หลักศิลา (2519) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนพวกหนึ่งซึ่งครอบครองบริเวณที่มีอาณาเขตแน่นอน โดยถือว่าตนมีความผูกพันอยู่กับอาณาบริเวณแห่งนั้น และมีความยึดเหนี่ยวกันเป็นปึกแผ่นมั่นคง

เสาวคนธ์ สุดสวาสดี (2524) ให้ความหมายไว้ว่า ชุมชน เป็นการมารวมกันอยู่เป็นกลุ่มตั้งแต่กลุ่มขนาดเล็ก เช่น หมู่บ้าน ไปจนถึงกลุ่มขนาดใหญ่ เช่น เมือง ประเทศ หรือ หมายถึง อาณาบริเวณท้องถิ่นหนึ่งๆ ซึ่งผู้คนในท้องถิ่นนั้นมีภาษาพูด เดียวกัน มีจารีตประเพณีเดียวกัน มีความรู้สึกแบบเดียวกันและมีพฤติกรรมไปตามเจตคติ ซึ่งเป็นไปในทำนองเดียวกันแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน

2.3.1 ความหมาย และ ความสำคัญของการพัฒนา

การพัฒนา (Development) โดยให้ความหมายของการพัฒนาแบ่งเป็น 2 ประการคือ

- 1) การเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น
- 2) มีการวางแผนกำหนดทิศทางเพื่อไปสู่เป้าหมายการดำเนินงานอย่างชัดเจน

การพัฒนาทำให้เกิดการเปลี่ยนสภาพหนึ่งไปสู่สภาพหนึ่งที่ดีกว่า (สัญญา สัญญาวิวัฒน์, 2526) เป็นการเปลี่ยนแปลงของระบบต่างๆ ที่นอกเหนือไปจากระบบปกติ โดยปกติแล้วสิ่งต่างๆ ย่อมมีความเจริญ และเสื่อมไปตามสภาพ แต่สังคมที่พัฒนา คือ สังคมที่มีทิศทางแห่งความก้าวหน้า เจริญขึ้น (อร เกลิมพงษ์, 2542) การเปลี่ยนแปลงที่มีการกระทำให้เกิดขึ้น หรือมีการวางแผนกำหนด ทิศทางไว้ล่วงหน้าโดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้องเป็นไปในทางที่ดีขึ้น

อาคม ใจแก้ว (2551) ได้เสนอความหมายที่สอดคล้องกับการพัฒนาของสัญญา สัญญา วิวัฒน์ เกี่ยวกับรูปแบบของการ เปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนามี 3 รูปแบบ ดังต่อไปนี้

- 1) การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องเหมาะสมกับสถานการณ์
- 2) การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสมขีดความสามารถของตนเอง
- 3) การพัฒนา คือ การเปลี่ยนแปลงที่สอดคล้องกับนโยบายหรือวัตถุประสงค์ของทาง ราชการและประชาชน (ดิเรก ก้อนกลีบ และ วิชล มนต์เอื้อศิริ, 2530) การจัดกระทำ เพื่อให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงไปสู่เป้าหมายที่ผู้คิดจัดกระทำ กำหนดทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนี้ต้อง เป็นไปทิศทางที่ดีขึ้นโดยพัฒนามี 3 ประการ คือ 1) รักษาสิ่งดีเอาไว้ 2) สร้างสิ่งใหม่ และ 3) มุ่ง แก้ไขปัญหา (สุวกิจ ศรีปัดดา, 2549) กระบวนการที่จัดความยากจน สภาพะการว่างงานและสร้าง ความเท่าเทียมให้เกิดขึ้นกับประชาชนในสังคมนั้นๆ โดยยึดหลัก 3 ประการ 1) เตรียมแผนการที่ แน่นนอนที่เหมาะสมกับผู้จะถูกพัฒนา 2) เน้นกระบวนการพัฒนาที่มีส่วนร่วม โดยให้ผู้รับการพัฒนาได้ เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม และ 3) ผู้รับการพัฒนาดำเนินการด้วยความเสมอภาค

2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับชุมชน

ความหมาย และ ความสำคัญ : ชุมชน (Community)

ชุมชน หมายถึง กลุ่มคนหลายๆ กลุ่มมาอยู่รวมกันภายในอาณาเขตเดียวกัน ภายใต้ กฎเกณฑ์ และข้อบังคับเดียวกันมีการพบปะสังสรรค์มีความเอาใจใส่สนใจซึ่งกันและกัน มี วัฒนธรรม เดียวกัน และจะแสดงพฤติกรรมที่เหมือนกัน (Irwin, 1958) องค์การทางสังคมประเภท หนึ่งที่มีอาณาเขตครอบคลุม ท้องถิ่นหนึ่ง และสมาชิกส่วนใหญ่ได้รับการตอบสนองความต้องการ พื้นฐานได้อย่างทั่วถึง และสามารถแก้ไขปัญหาส่วนใหญ่ของชุมชนด้วยตนเอง (Olsen, 1968) กลุ่ม คนที่อยู่รวมกันมีความรู้สึกถึงความเป็น เจ้าของร่วมกัน มีการสมาคมกันแบบเผชิญหน้า มีความสนิท สนมกันดีในหมู่คณะ กลุ่มคนที่ตั้งอยู่ใน ภูมิภานาอาณาเขตที่มีความหนาแน่นและติดต่อ

ประสานกัน ดำรงวิถีชีวิตแบบเดียวกัน โยเฉพาะการแสดงออกในลักษณะของภาษา และประเพณีเดียวกัน (ไพสิฐ พรหมรักษา, 2542) พื้นที่อันเป็นที่อยู่อาศัยของคน และกลุ่ม ประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่เดียวกันนั้นโดยมีความสนใจในวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และจุดมุ่งหมายใน การที่จะอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (ยุวัฒน์ วุฒิเมธี, 2526) การที่คนจำนวนหนึ่งมีวัตถุประสงค์ร่วมกัน มีการเรียนรู้ร่วมกัน และมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน

จากทฤษฎีของนักวิชาการที่ให้ความหมายของชุมชนแตกต่างกันออกไป สามารถจำแนกความหมายออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

- 1) ชุมชน คือ พื้นที่ทางภูมิศาสตร์ที่มี กลุ่มคนอาศัยอยู่
- 2) ชุมชน คือ การติดต่อสัมพันธ์ระหว่างคนในชุมชน
- 3) ชุมชน กลุ่มคนที่มี วัตถุประสงค์เดียวกัน มีการอยู่อาศัยร่วมกันในระยะเวลาหนึ่งมีการวางแผน และจัดตั้งเป็นองค์การ หรือสถาบัน (สนทยา พลศรี, 2545)

2.3.3 การพัฒนาชุมชน (Community development)

การพัฒนาชุมชน (Community development) ตามหลักการพื้นฐานเป็นกระบวนการ ให้การศึกษาแก่ประชาชนให้สามารถพึ่งตนเองได้ หรือช่วยตนเองได้ ในการคิด การตัดสินใจ และการดำเนินงานแก้ไขปัญหา ตลอดจนสนองความต้องการของตนเองและส่วนรวม การพัฒนาเป็นกระบวนการส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นโดยให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม การพัฒนาชุมชนได้มีก าเนิดขึ้น และเป็นที่ยอมรับกันมานานแล้ว และจากการที่การพัฒนาชุมชนได้ถูกนำมาใช้และรับการยอมรับอย่างแพร่หลายจึงได้มีองค์การ หน่วยงาน และ นักวิชาการได้ให้ความหมายของการพัฒนา ดังต่อไปนี้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2526) ได้ให้ความหมาย ของ การพัฒนาชุมชน ไว้ว่าเป็นกระบวนการที่มุ่งส่งเสริมความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้นโดย อาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังของประชาชนและเกิดจากความคิดริเริ่มของประชาชน แต่ถ้าประชาชนไม่เกิดความคิดริเริ่มก็ใช้เทคนิคกระตุ้นให้เกิดความคิดริเริ่มขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับการตอบสนองจากประชาชนด้วยความกระตือรือร้นอย่างแท้จริง

กรมการพัฒนาชุมชน (2527) ได้ให้ความหมาย ไว้ว่า การพัฒนาชุมชน คือ การพัฒนาความรู้ความสามารถของประชาชน เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นในการช่วยตนเอง เพื่อนบ้านและชุมชน ให้มีมาตรฐานความเป็นอยู่ดีขึ้น โดยการร่วมมือกันระหว่างประชาชนกับรัฐบาล เป็นวิธีการที่นำเอาบริการของรัฐบาลผนวกเข้ากับความต้องการของประชาชน เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น นักวิชาการและนักพัฒนาชุมชนของประเทศไทย ได้ให้ความหมายของ การพัฒนาชุมชน ไว้ว่าเป็น กระบวนการที่รัฐบาลและประชาชนในชุมชน ร่วมมือกันวางแผนเพื่อปรับปรุงสร้างสรรค์ ชุมชนให้เกิดความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครอง และสิ่งแวดล้อม ตามความต้องการของประชาชนในชุมชน โดยอาศัยความคิดริเริ่ม การพึ่งตนเองของประชาชนเป็น สำคัญ แต่ถ้าประชาชนไม่เกิดความคิดริเริ่มด้วยตนเอง รัฐบาลก็ใช้เทคนิคกระตุ้นเตือนให้เกิด ความคิดริเริ่มขึ้น และถ้ามีความจำเป็นก็อาจขอความช่วยเหลือจากหน่วยงานหรือองค์การภายนอก ชุมชนได้

การพัฒนาชุมชนมีแนวความคิดที่สำคัญดังต่อไปนี้

- 1) คนเป็นทรัพยากรที่สำคัญมากที่สุดของชุมชน การพัฒนาชุมชนต้องให้คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา คือ พัฒนาคนให้มีขีดความสามารถในการพัฒนาตนเองและชุมชนจนมีมาตรฐานในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความพร้อมที่จะพัฒนาชุมชนของตนเองในระดับหนึ่ง
- 2) การมีส่วนร่วมของประชาชน การพัฒนาชุมชนเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมคิด ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบในทุกๆ ขั้นตอน ทั้งร่วมคิด ร่วมปฏิบัติงาน และร่วมรับผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น
- 3) การช่วยเหลือตัวเองของชุมชน การพัฒนาชุมชนเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถของพัฒนาชุมชนให้สามารถที่จะพัฒนาชุมชนได้ด้วยตนเอง การขอความช่วยเหลือจากภายนอกชุมชน ต้องเป็นสิ่งที่เกินขีดความสามารถของชุมชนเท่านั้น
- 4) การใช้ทรัพยากรในชุมชน นอกจากการพัฒนาด้วยการช่วยตนเองของคนในชุมชน แล้ว ต้องใช้ทรัพยากรต่าง ๆ เช่น คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่มีอยู่ในชุมชน ไม่หวังพึ่งพาจากภายนอกชุมชน
- 5) การริเริ่มของประชาชนในชุมชน การพัฒนาชุมชนต้องเกิดจากความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในชุมชน โดยประชาชนเป็นผู้ริเริ่มในการจัดทำโครงการ ไม่ใช่ถูกกำหนดโดยบุคคลหรือหน่วยงานนอกชุมชน การดำเนินงานพัฒนาในขั้นตอนต่าง ๆ ต้องให้ประชาชนในชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบหน่วยงานอื่น ๆ ควรเป็นหน่วยที่สนับสนุนส่งเสริมเท่านั้น

6) จิตความสามารถของชุมชนและรัฐบาล การจะดำเนินงานพัฒนาชุมชนในชุมชนใดจึงต้องคำนึงถึงจิตความสามารถของชุมชนและรัฐบาล กล่าวคือ ชุมชนที่มีความพร้อมมากก็พึงจิตความสามารถของตนเองมาก ชุมชนที่มีความพร้อมน้อย รัฐก็เข้าไปให้ความสนับสนุนมากขึ้น จิตความสามารถของชุมชนและรัฐนี้จะต้องเป็นสัดส่วนและสอดคล้องซึ่งกันและกัน

7) การร่วมมือกันระหว่างรัฐกับประชาชน การพัฒนาชุมชนจะประสบความสำเร็จได้ ต้องเกิดจากการร่วมมือกันระหว่างรัฐบาลและประชาชน ไม่ปล่อยให้ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งรับผิดชอบ เพียงฝ่ายเดียว

8) การพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ การพัฒนาชุมชนต้องดำเนินการไปพร้อม ๆ กัน หลาย ๆ ด้าน จะมุ่งเพียงด้านใดด้านหนึ่งไม่ได้ เพราะกิจกรรมในการพัฒนาชุมชนมีหลายกิจกรรม การดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ต้องสอดคล้องและเป็นแนวทางเดียวกัน

9) ความสมดุลในการพัฒนา การพัฒนาชุมชนต้องคำนึงถึงความสมดุลในการพัฒนาด้วย เช่น ความสมดุลระหว่างการพัฒนาคนกับสิ่งแวดล้อม ความสมดุลระหว่างสิ่งที่เป็นรูปธรรมกับนามธรรม ความสมดุลระหว่างเพศและวัย เป็นต้น

10) การศึกษาภาคชีวิต การพัฒนาชุมชน เป็นการให้การศึกษาแก่ประชาชนทุกเพศทุกวัยอย่างต่อเนื่องไปตลอดชีวิต จึงมีลักษณะที่เป็นกระบวนการ เป็นวิธีการ เป็น โครงการ และเป็น ขบวนการทางสังคม

รูปแบบการพัฒนาชุมชน

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2550) กล่าวว่า รูปแบบการพัฒนาชุมชน คือ ความเชื่อมั่นไว้วางใจและศรัทธาในมนุษยชาติว่ามนุษย์ทุกชีวิตมีคุณค่า มีศักดิ์ศรีและมีศักยภาพ มีความสามารถ มีฐานะแห่งความเป็นมนุษย์ มีความสามารถจากการเป็นมนุษย์ที่ควรได้รับการยอมรับและทำให้ปรากฏเป็นจริงในทางปฏิบัติจากเพื่อนมนุษย์ด้วยกันเอง ดังนั้น รูปแบบการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่แท้จริง คือ ประชาชน มีรายละเอียด ดังนี้

1) เริ่มต้นที่ประชาชน โดยยืนจุดเดียวกับประชาชน มองโลก มองชีวิตมองปัญหา จากทัศนะของประชาชน เพื่อให้เข้าใจปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นเพื่อให้เข้าถึงชีวิตจิตใจ ของประชาชน

2) โดยการคำนึงถึงการที่จำทำให้ประชาชนเข้าใจปัญหาของตนเองและของท้องถิ่น และมีกำลังใจลุกขึ้นต่อสู้กับปัญหา ช่วยกันคิด ช่วยกันแก้ไขปัญหานั้น ย่อมมีหนทางที่จะกระทำได้โดยไม่ ยากหากเข้าใจปัญหาและเข้าถึงจิตใจของประชาชนทำงานร่วมกับประชาชน

3). ยึดประชาชนเป็นพระเอก โดยประชาชนต้องเป็นผู้กระทำการพัฒนาด้วยตนเองไม่ใช่เป็นผู้ถูกกระทำ หรือเป็นฝ่ายรองรับข้างเดียว เพราะผลของการกระทำการพัฒนานั้น ตกอยู่ที่ประชาชนโดยตรง ท้องถิ่นโดยตรง ประชาชนเป็นผู้รับ โศก หรือ เกราะห้จากการพัฒนา นั้น วัตถุประสงค์ในการพัฒนาชุมชน จึงมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 2 ประการ คือ

3.1) เพื่อทำให้มนุษย์เข้าถึงศักยภาพสูงสุดที่ธรรมชาติให้มนุษย์บรรลุถึงขีดความสามารถสูงสุดที่พึงมี

3.2) เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้ผาสุก ให้สุขสมบูรณ์เป้าหมายการพัฒนาชุมชน จึงอยู่ที่การทำให้ชุมชน (ประชาชน) สุขสมบูรณ์ การทำให้ประชาชนพึ่งตนเอง ช่วยตนเองได้ ในการแก้ไขปัญหาส่วนตัว และแก้ไขปัญหาส่วนรวมได้ รวมทั้งในการยังชีพตนเองหรือการมีงานทำและ ยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นได้ (สมบัติ นามบุรี, 2561)

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2550) กล่าวว่า เป้าหมายการพัฒนาชุมชน จึงอยู่ที่การทำให้ประชาชนสุขสมบูรณ์ การทำให้ประชาชนพึ่งตนเองช่วยตนเองได้ ในการแก้ไขปัญหาส่วนตัวและแก้ไข ปัญหาส่วนรวมได้ รวมทั้งในการยังชีพตนเองหรือการมีงานทำ และยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นได้ หลักการ ดำเนินงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่น จากแนวคิดพื้นฐานหลักการพัฒนา ได้นำมาใช้เป็นหลักในการ ดำเนินงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่นดังต่อไปนี้

1) ยึดหลักความมีศักดิ์ศรีและศักยภาพของประชาชน โดยการเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นใช้ศักยภาพที่มีอยู่ให้มากที่สุด และต้องเชื่อมั่นว่าประชาชนนั้น มีศักยภาพที่จะใช้ความรู้ความสามารถที่จะปรับปรุงพัฒนาตนเองได้ จึงต้องให้โอกาสประชาชนในการคิด วางแผน เพื่อแก้ปัญหาชุมชนท้องถิ่นด้วยตัวของเขาเอง

2) ยึดหลักการพึ่งตนเองของประชาชน ยึดมั่นเป็นหลักการสำคัญว่าต้องสนับสนุนให้ประชาชนพึ่งตนเองได้ โดยการสร้างพลังชุมชนเพื่อพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยที่รัฐบาลจะช่วยเหลือหรือสนับสนุนอยู่เบื้องหลัง และช่วยเหลือในส่วนที่เกินขีดความสามารถของประชาชน

3) ยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนร่วมคิดตัดสินใจ วางแผนปฏิบัติตามแผน และติดตามประเมินผล ในกิจกรรมหรือโครงการใด ๆ ที่จะทำในชุมชนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการดำเนินงาน อันเป็นการปลูกฝังจิตสำนึกในเรื่องความเป็นเจ้าของโครงการหรือกิจกรรม

4) ยึดหลักประชาธิปไตย ในการทำงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่น จะต้องเริ่มด้วยการพูดคุย ประชุมปรึกษาหารือร่วมกัน คิดร่วมกัน ตัดสินใจ และทำร่วมกัน รวมถึงรับผิดชอบร่วมกันภายใต้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ตามวิถีทางแห่งประชาธิปไตย (สมบัติ นามบุรี, 2562)

สรุปได้ว่า รูปแบบการพัฒนาทำให้มนุษย์เข้าถึงศักยภาพสูงสุด ที่ธรรมชาติให้มนุษย์ บรรลุถึงขีดความสามารถสูงสุดที่พึงมี เพื่อพัฒนาความเป็นอยู่ของมนุษย์ให้ผาสุก ให้สุขสมบูรณ์ ช่วย ตนเองได้ในการแก้ไขปัญหาส่วนตัว และแก้ไขปัญหาส่วนรวมได้ รวมทั้งในการยังชีพตนเอง หรือการมี งานทำและยังประโยชน์ให้แก่ผู้อื่นได้

กระบวนการพัฒนาชุมชน

ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี (2550) กล่าวว่า การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น มีลักษณะสำคัญประการ หนึ่ง คือ กระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนตามลำดับก่อนหลังทุกขั้นตอนจะต้องให้คนในชุมชน เข้า มามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย ในการปฏิบัติงานพัฒนาชุมชน จะต้องทำอย่างต่อเนื่องเป็น กระบวนการ โดยมีขั้นตอนดังนี้

1) การศึกษาชุมชนเป็นการเสาะแสวงหาข้อมูลต่าง ๆ ในชุมชน เช่น ข้อมูลด้าน เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ การเมือง การปกครองและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชน เพื่อ รับทราบปัญหาและความต้องการที่แท้จริง วิธีการในการศึกษา อาจต้องใช้หลาย วิธีประกอบกัน ทั้ง การสอบถาม การสัมภาษณ์ การสังเกต การสำรวจและการศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่มีอยู่ ใน ชุมชนด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับความเป็นจริงมากที่สุด กลวิธีที่สำคัญที่นักพัฒนา ต้องใช้ใน ขั้นตอนนี้ คือ การสร้างความสัมพันธ์กับประชาชนในชุมชน เพราะถ้าหากปราศจากสัมพันธ์ที่ดี ระหว่างนักพัฒนากับประชาชนแล้ว ก็จะเป็นการยากที่จะได้รู้และเข้าใจปัญหาความต้องการจริง ๆ ของประชาชน ดังนั้น การสร้างความสัมพันธ์อันดี จนถึงขั้นความสนิทสนมรักใคร่ ศรัทธาจึงเป็น สิ่งจำเป็นที่จะต้องปลูกฝังให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน

2) การให้การศึกษแก่ชุมชน การวิเคราะห์ปัญหาร่วมกันกับประชาชน เป็น การนำ ข้อมูล ต่าง ๆ ที่ได้จากขั้นตอนการศึกษาชุมชน มาวิเคราะห์ถึงปัญหาความต้องการ และสภาพที่เป็น จริง ผลกระทบความรุนแรงและความเสียหายต่อชุมชน กลวิธีที่สำคัญในขั้นตอนนี้ คือ การกระตุ้นให้ ประชาชนได้รู้ ได้เข้าใจและตระหนักในปัญหาของชุมชน ซึ่งในปัจจุบันก็คือ การจัดเวที ประชาคม เพื่อค้นหาปัญหาร่วมกันของชุมชน

3) การวางแผนโครงการเป็นขั้นตอน โดยการให้ประชาชนร่วมตัดสินใจ และกำหนด ร่วมกันหาสาเหตุ แนวทางแก้ไข และจัดลำดับความสำคัญของปัญหา โดยให้ประชาชนเป็นผู้ ตัดสินใจ ที่จะแก้ไขถึงขีดความสามารถของประชาชน และการแสวงหาความช่วยเหลือจาก หน่วยงานหรือองค์กรภายนอก วิธีที่สำคัญในขั้นตอนนี้ คือ การให้ความรู้เกี่ยวกับการแก้ไขปัญหา วิธีการวางแผน การเขียน โครงการโดยใช้เทคนิคการวางแผนแบบมีส่วนร่วม

4) การดำเนินงานตามแผนและโครงการ โดยมีผู้รับผิดชอบในการดำเนินการตามแผน และโครงการที่ได้ตกลงกันไว้ ขั้นตอนที่สำคัญในขั้นตอนนี้ คือ การเป็นผู้ช่วยเหลือสนับสนุนใน 2 ลักษณะ คือ

4.1) เป็นผู้ปฏิบัติงานทางวิชาการ เช่น แนะนำการปฏิบัติงาน การให้คำปรึกษาหารือ ในการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

4.2) เป็นผู้ส่งเสริมให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน

5) การติดตามประเมินผล เป็นการติดตามความก้าวหน้าของงานที่กำลังดำเนินการตามโครงการ เพื่อปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ที่พบได้อย่างทันทั่วถึง กลวิธีที่สำคัญในขั้นตอนนี้ คือ การติดตามดูแลการทำงานที่ประชาชน ทำเพื่อทราบผลความก้าวหน้า และปัญหาอุปสรรคแล้ว นำผล การปฏิบัติงานตามโครงการ หรือกิจกรรมไปเผยแพร่ เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ทราบ ซึ่งสามารถกระทำได้ โดยวิธีการ ดังนี้

5.1) แนะนำให้ผู้นำท้องถิ่นหรือชาวบ้านติดตามผล และรายงานผลด้วยตนเอง เช่น รายงานด้วยวาจา รายงานเป็นลายลักษณ์อักษร การจัดนิทรรศการ เป็นต้น

5.2) นักพัฒนาและผู้นำชุมชน เป็นผู้รายงานผลการปฏิบัติงานด้วยตนเอง เช่น รายงานด้วยวาจาต่อผู้บังคับบัญชาหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเสนอผลการปฏิบัติงานต่อที่ประชุม โดยการทำบันทึกรายงาน ซึ่งอาจจะมีแบบฟอร์มต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ สรุปได้ว่า กระบวนการพัฒนาชุมชนดังกล่าวข้างต้น มีความเกี่ยวเนื่องและสัมพันธ์กันอย่างเป็นขั้นตอน ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างเป็นลำดับ ไม่ควรข้ามขั้นตอนใดขั้นตอนหนึ่ง (ณัฐพัชร ภูจอม, 2560)

การพัฒนาท้องถิ่นมีปรัชญา แนวความคิด หลักการและวิธีการปฏิบัติ ที่เป็น ลักษณะเฉพาะ ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานดั้งเดิม คือ เป็นกระบวนการให้การศึกษาแก่ประชาชน เพื่อพัฒนา ความรู้ ความคิด ให้มีศักยภาพและสามารถพึ่งตนเองได้ หรือช่วยตนเองได้ในทุกด้าน ดังนั้น การ พัฒนาท้องถิ่นจึงเป็น การพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้ครบถ้วน ถึงความพร้อมในทุกด้าน เพื่อที่จะ สามารถจัดการกับปัญหา และความต้องการต่าง ๆ ของชุมชนเองได้ การดำเนินงานด้านการพัฒนา ชุมชน เป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน และต้องการผู้ปฏิบัติงาน ที่มีสมรรถภาพเป็นผู้ที่ประกอบไปด้วยองค์ ความรู้ทั้งในด้านศาสตร์และศิลป์ เพื่อทำงานร่วมกันกับประชาชนและชุมชน ในการทำงานไปสู่ เป้าหมายสูงสุด ของการพัฒนาชุมชน นั่นคือ การที่คนในชุมชนมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี ชุมชน เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

2.4 ข้อมูลทั่วไปของพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ประเทศไทยมีชายฝั่งทะเลยาวเป็นระยะทางประมาณ 3,148.23 กิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งทะเลอ่าวไทย รวม 17 จังหวัด ได้แก่ จังหวัด ตรัง จันทบุรี ระยอง ชลบุรี ฉะเชิงเทราสมุทรปราการ กรุงเทพมหานคร สมุทรสาคร สมุทรสงคราม เพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร สุราษฎร์ธานี นครศรีธรรมราช สงขลา ปัตตานีและนราธิวาส รวมระยะทาง 2,055.18 กิโลเมตร และครอบคลุมพื้นที่ชายฝั่งทะเลอันดามัน รวม 6 จังหวัด ได้แก่ ระนอง พังงา ภูเก็ต กระบี่ ตรังและสตูล รวมระยะทาง 1,093.04 กิโลเมตร (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2554) ชายฝั่งทะเลมีความสำคัญในการเป็นที่ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนของ ประชากรมากกว่า 12 ล้านคน (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2551) เป็นแหล่งกำเนิดทรัพยากรธรรมชาติที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจ สามารถสร้างรายได้เข้าสู่ประเทศปีละหลายพันล้านบาท ทั้งในภาคการประมง จากการเป็นแหล่งผลิตสัตว์น้ำเศรษฐกิจจำพวกกุ้งและปูภาคการท่องเที่ยว จากการเป็นแหล่งทรัพยากรการท่องเที่ยวทางทะเล เช่น ปะการัง กล้วยทะเล ชายหาด ป่าชายเลน ฯลฯ ภาคอุตสาหกรรมจากการเป็นแหล่งทรายซึ่งเป็นวัตถุดิบในการผลิตแก้ว รวมถึงการประโยชน์จากพื้นที่ดินชายฝั่งทะเล การก่อสร้างที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ เช่น โรงแรม คอนโดมิเนียม ฯลฯ

จังหวัดสมุทรสาคร เป็นจังหวัดชายฝั่งทะเลอ่าวไทยที่ประสบปัญหา การกัดเซาะอย่างรุนแรงเป็นระยะทางยาว 33.45 กิโลเมตร จากความยาวชายฝั่งทั้งหมดในจังหวัด 42.78 กิโลเมตร โดยเฉพาะในเขตตำบล โคกขาม ซึ่งมีอาณาเขตด้านทิศตะวันออกติดต่อกับชายฝั่งทะเลบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร พื้นที่เชื่อมต่อของปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งอย่างรุนแรง ที่พบพื้นที่ชายฝั่งถูกกัดเซาะมากถึง 5.71 กิโลเมตร จากความยาวชายฝั่งทั้งหมด 5.81 กิโลเมตร ผลกระทบที่เห็นได้ชัดเจนในปัจจุบันคือการสูญเสียพื้นที่ดินริมชายฝั่งที่เป็นที่ตั้งบ้านเรือนและที่ดินทำกิน ความเสียหายของบ้านเรือนและสิ่งก่อสร้างริมชายฝั่ง รวมถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจอันเนื่อง มาจากการลดลงของรายได้จากการประกอบอาชีพจับสัตว์น้ำตามธรรมชาติ การสูญเสียค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมบ้านเรือนที่ได้รับความเสียหาย และ ค่าใช้จ่ายในการก่อสร้างโครงสร้างป้องกันชายฝั่ง ฯลฯ ทำให้ชุมชนต้องมีการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยน แปลงวิถีการดำรงชีวิตประจำวัน การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างบ้าน เรือนและสิ่งก่อสร้าง และการเปลี่ยนแปลงการประกอบอาชีพ เป็นต้น จังหวัดสมุทรสาคร มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลในเขตอำเภอเมือง เป็นระยะทาง 42.78 กิโลเมตร โดยพบพื้นที่ที่ถูกกัดเซาะเป็นระยะทาง 33.45 กิโลเมตร ใน 8 ตำบล ได้แก่ ตำบลนา

โลก ตำบลกาหลง ตำบลบางโหนด ตำบลบ้านบ่อ ตำบลบางกระเจ้า ตำบลบางหญ้าแพรก ตำบลพันท้ายนรสิงห์ และตำบลโคกขาม

ตำบลโคกขามมีเนื้อที่ในเขตการปกครองประมาณ 150 ตารางกิโลเมตร ซึ่งเป็นตำบลเดียวที่มีเขตการปกครองใหญ่ที่สุดในจังหวัดสมุทรสาคร ยกเว้นการปกครองละแวกแถวอย่างทั่วถึง จึงได้มีการประชุมเห็นชอบจากสภาและหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอที่จะแบ่งเขตตำบลขึ้นใหม่ และมติที่ประชุมเห็นชอบให้ตำบลโคกขาม แบ่งพื้นที่ทางทิศตะวันออกของคลองโคกขามบางส่วนให้ตำบลบ้านไร่ และตั้งชื่อตำบลใหม่ว่าตำบลพันท้ายนรสิงห์ ส่วนตำบลโคกขามยังเหลือพื้นที่ปกครองอยู่ 7 หมู่บ้าน แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่ยังเดือดร้อนในเรื่องของการปกครองดูแลไม่ทั่วถึงจึงได้จัดตั้งหมู่บ้านขึ้นใหม่อีก 3 หมู่บ้าน

ตำบลโคกขาม เป็นชื่อที่ชาวบ้านเรียกขานกันขึ้นมาโดยอ้างอิงจากเหตุการณ์สำคัญๆ ที่เกิดขึ้นในหมู่บ้าน และศาสนสถานศิลปกรรมอันเก่าแก่ที่สืบทอด และพิสูจน์ได้ว่าเป็นยุคสมัยกรุงศรีอยุธยา วัดโคกขาม ได้ตั้งวัดเมื่อปี พ.ศ.2222 สมัยกรุงศรีอยุธยา และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อปี พ.ศ.2225 ภายในวัดมีโบราณสถานสำคัญ คือ โบสถ์มีหน้าบันไม้แกะสลักงดงามมาก ลักษณะโบสถ์เป็นโบสถ์มหาอุดย์ มีประตูเข้าด้านเดียวทางทิศตะวันออก พระเจดีย์คู่ ด้านหน้าโบสถ์มีลักษณะสถาปัตยกรรมแบบอยุธยาอย่างชัดเจน ภายในโบสถ์มี “หลวงพ่อดำพุทธ” (พระพุทธรูป) เป็นพระพุทธรูปเก่าแก่ประมาณ 300 ปี ฝีมือช่างชาวล้านนา ปางมารวิชัยขัดสมาธิเพชร วัสดุสัมฤทธิ์หนัก 37 ชั่ง 1 ตำลึง ขนาดหน้าตักกว้าง 66 เซนติเมตร สูง 63 เซนติเมตร รอบฐาน 153 เซนติเมตร เป็นพระพุทธรูปเชียงแสนยุคต้น พุทธลักษณะอวบ พระพักตร์กลม พระขนงโก่งโค้ง พระเนตรกลมโต พระนาสิกเป็นสันโค้ง พระโอษฐ์บาง พระหนุมนุ รัศมีหรือพระเกตุมาลาเป็นเปลวสั้น เม็ดระศกเป็นต่อมกลม วางนิ้วพระหัตถ์และนิ้วพระบาทมีลักษณะอ่อนช้อย ครองผ้าแบบห่มครอง มีจารึกที่ฐานว่า “พุทธศักราช 2232 พระสากับเดือน 1 กับ 25 วัน วันพฤหัสบดีขึ้น 10 ค่ำ เดือน 8 ปีมะเส็ง โทศก พระยามะชัยก็ได้สถาปนพระพุทธรูปองค์นี้เป็นทอง 37 ชั่ง จงเป็นปัจจัยแก่พระนิพพานฯ” มีความหมายว่าพระพุทธรูปองค์นี้สร้างขึ้นโดยพระยารามเดโช เจ้าเมืองนครศรีธรรมราช เมื่อวันพฤหัสบดีขึ้น 10 ค่ำ เดือน 8 ปีมะเส็ง ตรงกับวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2232

สาเหตุที่ประดิษฐานที่วัดโคกขาม เนื่องจากสมัยสมเด็จพระเพทราชาแห่งกรุงศรีอยุธยา พระยารามเดโชไม่ยอมเข้าถือน้ำพิพัฒน์สัตยาถือว่าแข็งเมือง จึงโปรดให้พระยาสุรสงครามและพระยาราชวังสัน ซึ่งเป็นสหายรักของพระยารามเดโชเป็นแม่ทัพยกไปปราบ พระยารามเดโชมีหนังสือ

ไปถึงพระยาราชวังสันขอเปิดทางให้ตนหนี ได้นำพระพุทธรูปองค์นี้ไปด้วย และพำนักที่ตำบลโคกขาม และได้สร้างวัดกับบวชเป็นพระที่วัดนี้ เนื่องจากสัมฤทธิ์ผลตามที่ปรารถนา จึงเรียกว่า"หลวงพ่อสัมฤทธิ์" สืบมาจนถึงปัจจุบันนี้ และจากนิราศเมืองเพชร มหาวิสุนทรภูได้ล่องเรือจากกรุงเทพฯ เพื่อไปเมืองเพชรบุรี ผ่านโคกขามท่านกล่าวว่า"ถึงโคกขามคร้ามใจได้ไต่ถาม โคมะขามดอกมิใช่ อะไรอื่น ไม่เห็นแจ้งแฉ่งทางเป็นกลางคืน ยิ่งหนาวชื้นซ้ำใจมาในเรือ" ชื่อตำบลโคกขามนี้ก็ได้มาจากต้นมะขามที่ตกคั่นอยู่แถวนี้เอง

สภาพทั่วไปของตำบลบ้านโคกขาม

สภาพทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ห่างจากที่ว่าการ อำเภอเมืองสมุทรสาคร ประมาณ 8 กิโลเมตร องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม มีพื้นที่ในเขตรับผิดชอบ จำนวน 44,906.25 ไร่ หรือ ประมาณ 71.85 ตารางกิโลเมตร

ภูมิประเทศ

ภูมิประเทศเป็นพื้นที่ราบลุ่ม มีคลองพิทยาลงกรณ์ และคลองสนามไชยไหลผ่านที่จะลงปากอ่าวไทยและแม่น้ำท่าจีน ซึ่งองค์การบริหารส่วนตำบลโคกขามมีเขตติดต่อโดยมีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ จด เทศบาลตำบลนาดี

ทิศใต้ จด อ่าวไทย

ทิศตะวันออก จด องค์การบริหารส่วนตำบลพันท้ายนรสิงห์

ทิศตะวันตก จด เทศบาลตำบลบางหญ้าแพรก

การศึกษา

โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน 5 แห่ง ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านสันดาบ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
2. โรงเรียนวัดโคกขาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
3. โรงเรียนวัดโสภณาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
4. โรงเรียนบ้านชายทะเลโคกขามมิตรภาพที่ 95 ตั้งอยู่หมู่ที่ 8

5. โรงเรียนสหกรณ์นิคมเกลือ ตั้งอยู่หมู่ที่ 9

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 4 แห่ง ดังนี้

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดโลกขาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านขอมตั้งอยู่หมู่ที่ 5
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสหกรณ์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 9

โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 1 แห่งดังนี้

1. โรงเรียนพันท้ายนรสิงห์วิทยาตั้งอยู่หมู่ที่ 3

สถาบันทางศาสนา

มีวัดจำนวน 4 แห่ง ดังนี้

1. วัดโลกขาม ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
2. วัดศรีบูรณาวาส ตั้งอยู่หมู่ที่ 4
3. วัดโสภณาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ 5
4. วัดสหกรณ์โมสิตาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ 10

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 2 แห่ง ดังนี้สาธารณสุข

1. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านขอม ตั้งอยู่หมู่ที่ 7
2. โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านสหกรณ์ ตั้งอยู่หมู่ที่ 9

ลักษณะเศรษฐกิจ

รายได้ของประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำ และอาชีพรับจ้าง รายได้ต่อครอบครัว/ต่อครัวเรือนต่อปี 80,000 บาท เราจะต้องร่วมกันพัฒนาด้านต่างๆ ในตำบลเพื่อที่จะพัฒนาเพิ่มพูนรายได้ประชากรดังนี้

1. พัฒนาการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ
2. การพัฒนาฝีมือแรงงาน

ลักษณะทรัพยากร

แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำไม่มี

คลองหลัก 14 สาย คือ

1. คลองพิทยาลงกรณ์
2. คลองสนามชัย
3. คลองหลวง (คลองพระราม)
4. คลองหนึ่ง
5. คลองสอง
6. คลองสาม
7. คลองสหกรณ์สาย 3
8. คลองห้า (คลองลงทะเล)
9. คลองสหกรณ์สาย 4
10. คลองบางชะโมย
11. คลองวัด
12. คลองบ้าน
13. คลองโล่ง
14. คลองสหกรณ์สาย 2

ทรัพยากรธรรมชาติในท้องที่

ทรัพยากรธรรมชาติ ขณะนี้จะมีเพียงแหล่งน้ำ แต่ก็กำลังประสบปัญหาแหล่งน้ำที่ว่ำนั่นก็คือ คลองพิทยาลงกรณ์ เกิดการตื้นเขิน และคลองสนามไชยบางช่วงจะเกิดการเน่าเสีย

ทรัพยากรดิน มีสภาพเป็นดินเค็ม ราษฎรใช้การเพาะเลี้ยงกุ้งธรรมชาติ หอยแครง และปูทะเล บางส่วนก็ยังคง สภาพเป็นป่าชายเลนอยู่บ้าง

ทรัพยากรอากาศ ปัจจุบันถูกทำลายอย่างสิ้นเชิงจำเป็นต้องมีการกวาดจับควบคุม กำกับดูแลมิให้โรงงานเป็นผู้ทำลายทรัพยากรทางอากาศที่เต็มไปด้วยสารต่างๆจำนวนมาก

การคมนาคม

การเดินทางไปสมุทรสาครจากกรุงเทพฯ โดยเส้นทางรถยนต์ตามทางหลวงแผ่นดินสามารถไปได้หลายเส้นทาง ดังนี้จากสามแยกบางปะแก้ว ไปตามทางหลวงหมายเลข 35 ถนนธนบุรี-ปากท่อ (ถนนพระราม 2) ผ่านที่ทำการเขต บางขุนเทียน ด้านซ่งน้ำหนักเอกชัย ถึงสี่แยกมหาชัย (กม.ที่ 28) เลี้ยวซ้ายเข้าตัวเมืองสมุทรสาคร ระยะทางประมาณ 29 กม.

จากศูนย์การค้าดาวคะนอง ไปตามถนนเอกชัย ผ่านสะพานบางขุนเทียน วัดสิงห์ แยกบางบอน โรงเรียนศึกษา นารีวิทยา วัดโพธิ์แจ้ง ตำบลดอกกระบือ ด้านซ่งน้ำหนักเอกชัย เกษะชุมชนมหาชัย เข้าสู่ตัวเมืองสมุทรสาคร ระยะทาง ประมาณ 30 กม.

จากแยกท่าพระ ไปตามทางหลวงหมายเลข 4 ถนนเพชรเกษม ถึงหนองแขมเลี้ยวซ้ายเข้าซอยเพชรเกษม 81 ถึงแยกถนนเอกชัย เลี้ยวขวาไปตามถนนเอกชัย ผ่านโรงเรียนศึกษานารีวิทยา ด้านซ่งน้ำหนักเอกชัย เข้าสู่ตัวเมืองสมุทรสาคร ระยะทางประมาณ 30 กม.

นอกจากนี้ ยังสามารถใช้เส้นทางถนนเพชรเกษม เลียบทางแคแล้วเลี้ยวซ้าย เข้าถนนวงแหวนรอบนอกจะไปตัด กับถนนเอกชัย วรรถกลับเข้าถนนเอกชัย หรือตรงไปเข้าถนนธนบุรี -ปากท่อก็ได้ หรือจากถนนเพชรเกษม ผ่านอ้อมน้อย แยก เข้าถนนเศรษฐกิจ 1 กม.ที่ 25 ผ่านอำเภอกระทุ่มแบน ได้อีกเส้นทางหนึ่ง

จากสะพานพระปิ่นเกล้า ไปตามถนนบรมราชชนนี ตัดเข้าถนนเพชรเกษมได้ 3 ทาง คือ ถนนพุทธมณฑลสาย 2 สาย 4 และสาย 5 จากนั้นเลือกเข้าตัวเมืองสมุทรสาครได้ 2 ทาง คือ จากสาย 2 ออกถนนเอกชัย เลี้ยวขวา ผ่านโรงเรียน ศึกษานารี ระยะทางประมาณ 35 กม. หรือใช้สาย 4 สาย 5 เข้าถนนเศรษฐกิจ 1 ที่แยกอ้อมน้อย ผ่านอำเภอกระทุ่มแบน ระยะประมาณ 50 กม. นอกจากนี้ ยังสามารถเข้าถนนวงแหวนรอบนอก ซึ่งตัดผ่านถนนเอกชัย และถนนธนบุรี -ปากท่อได้อีก ด้วย

การประกอบอาชีพ

จากการที่สภาพภูมิประเทศของชุมชนบ้าน โลกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มชายฝั่งทะเลและคูคลอง ก่อให้เกิดทรัพยากรธรรมชาติป่าชายเลน ซึ่งเป็นอาหาร ที่อยู่อาศัย แหล่งวางไข่และแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน ที่เป็นสัตว์ทะเลที่มีความสำคัญทางเศรษฐกิจ เช่น กุ้ง

แซบว๊ว หอยแครง และปลากระบอก ชาวบ้านในชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพหลักในการจับ สัตว์น้ำที่มีอยู่อย่างสมบูรณ์ในธรรมชาติ แต่ปัจจุบันพื้นที่ป่าชายเลน ในชุมชนลดลงอันเนื่องมาจากการกัดเซาะชายฝั่งและปัญหาน้ำเค็มจาก โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลทำให้ปริมาณสัตว์น้ำตามธรรมชาติ ลดลง ชาวบ้านต้องออกเรือจากฝั่งเป็นระยะทางไกลขึ้นเพื่อจับสัตว์น้ำทำให้ ต้นทุนค่าเชื้อเพลิงสูงขึ้นทำให้เหลือรายได้ลดลง ชาวบ้านส่วนใหญ่จึง เปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตการประกอบอาชีพดั้งเดิมที่เคยประกอบอาชีพตาม ความถนัดตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษคืออาชีพประมงพื้นบ้านเปลี่ยนไปประกอบ อาชีพเลี้ยงสัตว์น้ำ เช่น เลี้ยงกุ้งขาวหรือกุ้งแซบว๊วและเลี้ยงหอยแครง เนื่องจากให้ผลตอบแทนสูงกว่า และส่วนหนึ่งก็เปลี่ยนไปประกอบอาชีพ รับจ้างใน โรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลในนิคมอุตสาหกรรมของ จังหวัดสมุทรสาคร

ปัญหาอุปสรรคในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

พื้นที่อยู่อาศัย 1) การถอยร่นของพื้นที่ทำกินและบ้านเรือน การกัดเซาะชายฝั่ง ก่อให้เกิดการสูญเสียพื้นที่ดินริมชายฝั่งที่มี ศักยภาพในการใช้ประโยชน์เป็นที่ทำกินและที่พักอาศัย กล่าวคือ การประกอบอาชีพเลี้ยงกุ้งแบบธรรมชาติส่วนใหญ่จะตั้งอยู่บริเวณริมชายฝั่ง ทะเลเพื่อความสะดวกในการสูบน้ำทะเลเข้าสู่บ่อโดยติดตั้งประตูน้ำใช้ สำหรับปิดเปิดน้ำทะเลเข้าสู่บ่อเลี้ยง แต่ปัจจุบันประตูน้ำที่ใช้สำหรับปิดเปิดน้ำทะเลเข้าสู่บ่อเลี้ยงกุ้งต้องถอยร่นเข้าสู่ฝั่งมากยิ่งขึ้น และสร้างประตูน้ำใหม่แทนประตูน้ำเดิมที่ถูกทิ้งร้างไป อันเป็นหลักฐานที่ชัดเจนแสดงถึงแนวชายฝั่งเดิมในอดีต และถูกกัดเซาะเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จนเป็นเหตุให้เกิดความสูญเสียพื้นที่ดินริมชายฝั่งทะเลอันเป็นที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ประชาชนต้องถอยร่นบ้านเรือนเข้าสู่ฝั่งมากขึ้นเรื่อยๆ จนประชาชนบางส่วนที่ไม่สามารถอาศัยอยู่ได้ก็จะอพยพไปยังพื้นที่อื่นๆ ทำให้ศักยภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่ดินริมชายฝั่งไม่เต็มประสิทธิภาพ

พื้นที่ศึกษาชายฝั่งถูกกัดเซาะไปประมาณ 3.42 กิโลเมตร จากความยาวชายฝั่งภายในตำบลทั้งหมด 7.91 กิโลเมตร สำหรับสาเหตุ ของการกัดเซาะในพื้นที่ศึกษามาจาก 3 สาเหตุ คือ 1) สาเหตุจากธรรมชาติ อันเนื่องมาจากอิทธิพลของลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ดังรายงาน การวิจัยของนพพล อรุณรัตน์ (2551) ได้ศึกษา เรื่องการกัดเซาะชายฝั่งที่มีความสัมพันธ์กับปัจจัยด้านอุทกอุตุนิยมวิทยา บริเวณอ่าวปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่ามีแนวโน้มความรุนแรงเพิ่มขึ้นทุกปีซึ่งมีผลทำให้เกิดการ กัดเซาะชายฝั่งที่รุนแรงขึ้น 2) การขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเลประกอบกับจำนวนประชากรท้องถิ่นและแรงงานต่างถิ่นที่ จำนวนมาก ทำให้มีปริมาณ

การใช้น้ำและการสูบน้ำบาดมาใช้ในการปริมาณ มากเป็นอันดับที่ 2 ของประเทศ ซึ่งเป็นสาเหตุของการเกิดแผ่นดินทรุดและมีส่วนทำให้เกิดการกัดเซาะชายฝั่งในจังหวัดสมุทรสาคร (กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง, 2554) และ 3) การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินจากป่าชายเลนธรรมชาติเปลี่ยนเป็นบ่อเลี้ยงกุ้ง จากรายงาน การวิจัยของ เทอม ศิวะ โกเศศ (2544) ได้ศึกษาเรื่อง ผลตอบแทนทางการเงินในการปลูกป่าชายเลนเพื่อป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษา พบว่าการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่จากป่าชายเลนธรรมชาติ เปลี่ยนเป็นบ่อเลี้ยงกุ้งกุลาดำก่อให้เกิดปัญหาความเสื่อมโทรมของป่าชายเลนจากจีเลนนา กุ้งซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดปัญหาการกัดเซาะอย่างรุนแรง

ปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่นริมชายฝั่ง ทะเล ทั้งการสูญเสียที่ดินริมชายฝั่งอันเป็นที่ทำกินและที่ตั้งบ้านเรือนที่อยู่อาศัย การสูญเสียรายได้จากการประกอบอาชีพ การสูญเสียงบประมาณ ในการซ่อมแซมบ้านเรือนและก่อสร้างโครงสร้างป้องกัน ฯลฯ ทำให้ชุมชน มีการปรับตัว 3 ด้านคือ 1) ด้านการประกอบอาชีพ แม้ว่าจะยังคงยึดอาชีพ ประมงแต่ก็เปลี่ยนรูปแบบจากประมงพื้นบ้านที่เน้นการจับสัตว์น้ำตาม ธรรมชาติเปลี่ยนเป็นการขุดบ่อเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจำพวกกุ้งและหอยแครง เนื่องจากให้ผลตอบแทนสูงกว่าอาชีพจับสัตว์น้ำตามธรรมชาติซึ่งนับวันจะ มีปริมาณลดลง และส่วนหนึ่งเปลี่ยนไปประกอบอาชีพรับจ้างในโรงงาน อุตสาหกรรม ซึ่งสอดคล้องกับสุรัช คล้ายทอง (2554) ที่ ได้ทำการศึกษาผลกระทบจากปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งที่มีต่อชุมชนบ้าน พันท้ายนรสิงห์ จังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ชุมชนท้องถิ่นได้รับผลกระทบจาก ปัญหาการกัดเซาะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอาชีพประมงไปประกอบ อาชีพรับจ้างในโรงงาน อุตสาหกรรมและรับจ้างทั่วไป 2) การปรับตัวด้านที่อยู่อาศัย ชุมชนท้องถิ่นส่วนใหญ่ใช้วิธีการยกเสาและพื้นให้สูงขึ้นเพื่อให้ออกน้จากระดับน้ำที่เพิ่มสูงขึ้น ใช้วัสดุที่มีความแข็งแรงทนทานแทนการใช้ไม้ เช่นเดียวกันกับงานวิจัยของนพพล อรุณรัตน์ (2551) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องการกัดเซาะชายฝั่งที่มีความสัมพันธ์กับ ปัจจัยด้านอุทก-อุทกนิยมนวิทยา บริเวณอ่าวปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยได้ศึกษาถึงการปรับตัวของชุมชนในการก่อสร้างบ้านเรือนพบว่าชุมชน มีการปรับเปลี่ยนไปใช้วัสดุในการปลูกสร้างที่อยู่อาศัยที่มีความแข็งแรง คงทน เช่น อิฐหรือคอนกรีต เป็นต้น และ 3) การปรับตัวในการสร้างสิ่งป้องกัน ชายฝั่ง ในปัจจุบันดำเนินการในลักษณะต่างคนต่างทำตามศักยภาพของ ตนเอง โดยครัวเรือนที่มีงบประมาณมากก็จะมีศักยภาพในการสร้าง สิ่งป้องกันชายฝั่ง เช่น กำแพงกันคลื่น หินกันคลื่น เสาคอนกรีตและใช้ไม้ไผ่ ปักเป็นแนวนานชายฝั่งส่วน ครัวเรือนที่มีงบประมาณน้อยก็จะได้ รับผลกระทบ รุนแรงขึ้น ที่ผ่านมานหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เข้ามาดำเนินการป้องกันโดยใช้ ไม้กระบอกทรายประกอบกับองค์กรภาคประชาชน ภายใต้ศูนย์เรียนรู้

อนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (มหาชัยฝั่งตะวันออก) จังหวัด สมุทรสาคร ริเริ่มโครงการปักไม้ไผ่ชะลอคลื่นเพื่อลดการกัดเซาะชายฝั่ง นอกจากจะช่วยลดการสูญเสียพื้นที่ดินริมชายฝั่งแล้วยังประโยชน์ในการ เพิ่มตะกอนดินธรรมชาติและเพิ่มอัตราการรอดของต้นไม้ป่าชายเลนอีกด้วย สอดคล้องกับรายงานการวิจัยของวัด แทนไฮ (2549) ศึกษาเรื่องการศึกษาการป้องกัน การกัดเซาะชายฝั่งและการทับถมของตะกอนดินโดยใช้ไม้ไผ่รวก บริเวณป่าชายเลน ตำบลคลองด่าน อำเภอบางบ่อ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่าแนวไม้ไผ่สามารถช่วย บรรเทาปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งได้ โดยต้องมีใช้มาตรการอื่นร่วมด้วย เนื่องจากไม้ไผ่รวกมีอายุการใช้งานประมาณ 2-2.5 ปีเท่านั้น และผลการ ศึกษาพบว่าบริเวณหลังแนวไม้ไผ่สามารถใช้ประโยชน์ในการปลูกป่าชายเลนได้ เนื่องจากไม้ไผ่รวกสามารถช่วยลดความแรงของคลื่นและกระแสน้ำ อีกทั้งยังช่วยพยุงต้นกล้าไม้ให้สามารถยืนต้นเองได้ อีกทั้งตะกอนดินที่เกิดการตกทับถมยังอุดมไปด้วยธาตุอาหารจำพวกไนโตรเจน ฟอสฟอรัส โพแทสเซียม แมกนีเซียมและแคลเซียมในปริมาณสูง เช่นเดียวกับกับ งานวิจัยของ วรรณิการ์ อัครเดชา (2552) ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การวางแผนการประชาสัมพันธ์เพื่อการแก้ไขปัญหการกัดเซาะชายฝั่งบริเวณอ่าวไทยตอนบน พบว่าการนำภูมิปัญญามาท้องถิ่น มาใช้ในการบริหารจัดการปัญหการกัดเซาะชายฝั่ง ควรตั้งอยู่บนพื้นฐาน ของวิชาการและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนทั้งชุมชนภาครัฐและเอกชน อย่างไรก็ตามแม้ว่าชาวบ้านในชุมชนบางส่วนสามารถดำเนินการป้องกัน การกัดเซาะชายฝั่งด้วยตนเองแต่ยังคงต้องการความช่วยเหลือจากรัฐบาล การเตรียมความพร้อมเพื่อรับมือกับปัญหการกัดเซาะชายฝั่งจึงต้องมีการ วางแผนระยะยาวโดยอาศัยความร่วมมือกันทุกฝ่าย ทั้งองค์กรชุมชนและ องค์กรภาครัฐ เพื่อให้ชุมชนสามารถปรับตัวให้อยู่กับการเปลี่ยนแปลงสภาพ แวดล้อมในอนาคตได้ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงได้มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการจัดการกัดเซาะชายฝั่ง รวมถึงการเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการจัดการการกัดเซาะชายฝั่ง เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่ชุมชนท้องถิ่นและองค์กรที่เกี่ยวข้อง และที่สำคัญคือ ควรมีการส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการจัดการการกัดเซาะ ชายฝั่งและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการอย่า เป็นรูปธรรม 3. องค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับตำบล ระดับจังหวัด และระดับประเทศ ควรมีการดำเนินการป้องกันและแก้ไขอย่างเป็นรูปธรรมในระยะยาว เพื่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมชุมชนให้น้อยที่สุด รวมถึงเพื่อให้ชุมชนสามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและในอนาคตได้อย่างเหมาะสมมีประสิทธิภาพ

กิจกรรมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร

หน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการกำหนดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ดังปรากฏในโครงการพัฒนาแผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ.2566 – 2570) ฉบับแก้ไข ครั้งที่2/2568 โดยมุ่งเน้นสอดคล้องกับ

1) ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี : ยุทธศาสตร์ที่ 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

2) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 : หมายความว่า 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลงและมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม โดยการสนับสนุนครัวเรือนยากจนให้เข้าถึงการศึกษาและการพัฒนาทักษะ อาชีพตลอดจนสร้างความคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสมและครอบคลุมคนทุกกลุ่ม

3) Sustainable Development Goals: SDGs : เป้าหมายที่ 1: ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่, เป้าหมายที่ 2: ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

4) สร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี สำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย รายละเอียดโครงการพัฒนา แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566 - 2570) ฉบับแก้ไข ครั้งที่ 2/2568 องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม

5) ยุทธศาสตร์จังหวัด : การเสริมสร้างเมืองน่าอยู่มีความมั่นคงคุณภาพชีวิต คุณภาพการศึกษา และชุมชนเข้มแข็ง

6) ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดสมุทรสาคร : ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมคุณภาพชีวิต

7) ยุทธศาสตร์ อบต.โคกขาม : ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาด้านคุณภาพชีวิตและสังคม กลยุทธ์ : ส่งเสริมความรู้และส่งเสริมการประกอบอาชีพให้กลุ่มสตรี กลุ่มเปราะบาง รวมถึงการให้ความช่วยเหลือด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต แผนงาน สังคมสงเคราะห์

ทั้งนี้ กิจกรรมที่ดำเนินการเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนที่สำคัญ อาทิ กิจกรรมการศึกษาแหล่งเรียนรู้เพื่อ พัฒนาในการเพิ่มศักยภาพสตรี เพื่อมุ่งพัฒนาสตรี ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีมีความรอบรู้ในด้านสุขภาพ สังคม ภูมิปัญญา และเศรษฐกิจ ทั้งนี้ การเสริมสร้างความตระหนักถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตของประชาชนให้เข้มแข็งพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืนนั้น จึงถือเป็นประเด็นสำคัญที่ทุกภาคส่วนต้องส่งเสริมให้การมีส่วนร่วมเป็นไปอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ธนิศร ยืนยง (2561) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น ในจังหวัดนครนายก โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัด นครนายก ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัด นครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก การมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 2) การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน ในจังหวัดนครนายก ภาพรวมอยู่ในระดับ มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงตามลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้การอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อยู่ในระดับมาก การเสริมสร้างศักยภาพชุมชนให้มีความเข้มแข็ง การพัฒนาและส่งเสริมความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพให้สังคมมีความสุข อยู่ในระดับมาก การส่งเสริม การบริการทางการแพทย์ ศูนย์สุขภาพแบบองค์รวมอยู่ในระดับมาก และการพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยว แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก สินค้าบริการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ 3) การมีส่วนร่วมของประชาชนมีความสัมพันธ์กับการพัฒนาท้องถิ่นในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผลประโยชน์ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 84.40

รังสรรค์ สิงห์เลิศ และนิภาภรณ์ จงวุฒิเวศย์ (2561) ได้วิจัยเรื่อง รูปแบบการพัฒนาชุมชน เพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบ้านดอนแดง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า 1) ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ปลูกมันสำปะหลัง เลี้ยงสัตว์ โดยอาศัยน้ำฝนจากธรรมชาติหัวหน้าครัวเรือนต้องการเรียนรู้ เรื่อง การเลี้ยงปลาตก การทำปุ๋ยชีวภาพ การเลี้ยงกบ การเลี้ยงจิ้งหรีด การเลี้ยงวัว การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง การปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษ การเพาะเห็ดนางฟ้า การเลี้ยงเป็ดเทศและการเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง 1) รูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ที่ผ่านการพิจารณาของผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง และผ่านการประเมินความเหมาะสมของกิจกรรม ได้จำนวน 10 กิจกรรม ประกอบด้วย (1) การทำผ้าห่มที่ย้อมคราม (2) การส่งเสริมอาชีพกองทุนหมู่บ้าน (3) การทำไร่นาสวนผสม (4) การปรับปรุงทัศนทัศน์จัดสวนหน้าบ้าน (5) การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง (6) การเลี้ยงและขยายพันธุ์สุกร (7) การทำปุ๋ยชีวภาพอัดเม็ด (8) การปลูกตะมุตะ (9) เกษตรอินทรีย์ปลอดภัยจากสารพิษ และ (10) การเพาะเห็ดขอนขาว 3) จาก การ

เปรียบเทียบก่อนและหลังการพัฒนา พบว่า รายได้ครัวเรือน รายจ่ายครัวเรือน จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ จำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้า และความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ หลังการพัฒนา รายได้ครัวเรือน จำนวนพืชเพื่อการยังชีพ จำนวนสัตว์เพื่อการยังชีพ จำนวนเห็ดเพื่อการยังชีพ และความพึงพอใจที่มีต่อรูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น ส่วนรายจ่ายครัวเรือน และจำนวนสินค้าอุปโภคบริโภคที่ซื้อจากร้านค้าลดลง สามารถสรุปรูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน ได้เป็น 6 ขั้นตอน ดังนี้ 1) สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน 2) ทักษะศึกษาดูงานหมู่บ้านต้นแบบ 3) ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการของชุมชน 4) ร่วมกันวิเคราะห์ความต้องการ และเลือกกิจกรรมที่จะนำไป ปฏิบัติที่เหมาะสม 5) ลงมือปฏิบัติ และ 6) คืนความรู้สู่ชุมชน

วนิดา เสร็จกิจ (2563) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในบริบทของการพัฒนาประเทศ โดยมีวัตถุประสงค์สำคัญคือ เพื่อศึกษาถึงแนวทางการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศอย่างเร่งด่วนในอดีต นำความเสื่อมถอยทางเศรษฐกิจ และสังคมมาสู่ประเทศและชุมชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ จึงได้มีการปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาประเทศเพื่อให้เกิดความสมดุลอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 เป็นต้นมา ด้วยการมุ่งเน้นพัฒนาคนให้เป็นศูนย์กลางของการพัฒนาที่มีคุณภาพ ระหว่างมิติทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างเกื้อกูลกัน มีการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มาปรับใช้อย่างเหมาะสม รวมถึงแนวทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติได้ ถูกนำมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาประเทศเช่นกัน โดยการกำหนดแนวทางการบริหารงานให้มีความสอดคล้องกับการพัฒนาประเทศและชุมชนในทุกด้าน ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยได้มีการกำหนดยุทธศาสตร์ชาติเพื่อเป็นแผนแม่บทในการพัฒนาประเทศระยะยาว 20 ปี โดยวางแนวทางการพัฒนาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 คือ 5 ปีแรกของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายในระยะยาว ควบคู่กับกรอบเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ แนวทางการพัฒนาประเทศจึงเกิดความเชื่อมโยงกันอย่างต่อเนื่อง และนำไปสู่ความยั่งยืนที่เหมาะสมในอนาคต นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงข้อจำกัดต่าง ๆ ที่จะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในบริบทของการพัฒนาประเทศด้วย เนื่องจากการพัฒนาประเทศเป็นแผนนโยบายหลักและเป็นกรอบแนวทางสำหรับหน่วยงานต่าง ๆ ในการขานรับนโยบายไปปฏิบัติ

พระวัชรชัย สุนทรโม (วรรณานิน) (2562) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว ดำเนินการตามระเบียบวิธีวิจัยเป็นแบบผสานวิธี โดยการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้เครื่องมือการวิจัยคือแบบสอบถาม ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.988 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชน ในพื้นที่เทศบาลเมืองสระแก้ว จำนวน 392 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญน้อยที่สุด และการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 12 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x}=3.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ($\bar{x}=3.26$) ด้านการมีส่วนร่วมในการค ำเนินงาน ($\bar{x}=3.28$) ด้านการมี ส่วนร่วมในการประเมินผล ($\bar{x}=3.12$) และด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์($\bar{x}=3.35$) ทุก ด้านอยู่ในระดับปานกลาง 2) ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาล เมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว โดยจ ำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีอาชีพ และระดับการศึกษา ต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยส าคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มีเพศ อายุ และ รายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน จึง ปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย 3) ปัญหา อุปสรรค และเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขต เทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 1) การตัดสินใจ วันทำงานไม่ตรงกัน เสียงประชาสัมพันธ ์ ไม่ค่อยได้ยินเสียง บางจุดเสียงตามสายไม่ทั่วถึง จึงทำให้ไม่ได้รับข่าวสารเท่าที่ควร 2) การดำเนินงาน ผู้บริหารหน่วยงานที่เกี่ยวข้องลงพื้นที่น้อย ประชาชนขาดความรู้ และ หน่วยงานล่าช้า แก้ไขปัญหาไม่ตรงจุด ประชาชนมีอายุมากแล้ว ไม่สะดวกเข้าร่วมงานกับชุมชน บ่อยนัก 3) การรับผลประโยชน์ ชุมชนของบประมาณจะไม่ค่อยได้รับผล ทำเรื่องยื่นขอไป หลาย ชุมชน เลยทำให้บางชุมชนไม่ได้รับการอนุมัติให้เกิดการพัฒนาชุมชน 4) การประเมินผล ประชาชน ขาดความร่วมมือ ไม่มีความรู้เรื่องแผนพัฒนา หน่วยงานยังไม่ชัดเจนเรื่องแก้ไขปัญหในชุมชน

ประชาชนที่ค้าขายให้ความร่วมมือของคนในชุมชนยังขาดการประสานงานให้มีส่วนร่วมกิจกรรม ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 1) การตัดสินใจ ควรมีการเพิ่มช่องการประชาสัมพันธ์ข่าวสาร เลี่ยงตามสายให้ทั่วถึงหน่วยงานควรให้ความสำคัญชุมชนทุกชุมชนให้เท่ากันในการส่งงบประมาณให้ ชุมชนได้พัฒนาถ้ามีการประชุมควรเห็นเป็นวันหยุดหรือวันว่างงาน 2) การดำเนินงานอยากให้นายกเทศมนตรีควรลงพื้นที่พบปะประชาชนให้บ่อย ๆ อยากให้ทางเจ้าหน้าที่บ้านเมืองปฏิบัติหน้าที่เข้มงวดกวาดล้างยาเสพติด อยากให้มีงานสำหรับวัยรุ่นในวัยเรียน ทำให้สร้างรายได้ช่วยเหลือครอบครัว 3) การรับผลประโยชน์ ฝึกอบรมประชาชน ให้ความรู้ ความเข้าใจให้ความสำคัญทุกชุมชน และให้บริการที่ทั่วถึงทุกชุมชนได้เกิดการพัฒนาชุมชนอย่างจริงจัง อยากให้ดูแลผู้สูงอายุได้มีคุณภาพ ที่ดีกว่านี้ ในด้านอาชีพ กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพ การเจ็บป่วยที่มีหมอ มียาให้ทันเห็นการฉีดยา หลากหลานไม่ช่วยดูแล 4) การประเมินผล ควรให้มีผู้แดงประจำชุมชน สอบถามถึงปัญหาให้แท้จริง ปฏิบัติจริงในการแก้ไขเจาะให้ตรงประเด็นนั้น ๆ ควรมีการแจ้งผลประเมินให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงทางอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ เป็นต้น

สุชาติ พริกเล็ก (2565) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของ ประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช 2) เพื่อศึกษา ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน โดยใช้วิธีการวิจัยแบบ ผสานวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 21 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ แบบไม่มีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคเชิงพรรณนา การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 370 คน ได้มาโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเคริจชีและมอร์แกน เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 2.56$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{x} = 3.32$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการ ติดตามประเมินผล ($\bar{x} = 2.33$) ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ($\bar{x} = 2.26$) ตามลำดับ 2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน พบว่า 1) ด้านการตัดสินใจควรจัดให้มีการทำประชาคมเพื่อให้ประชาชนได้รับทราบถึงแผนในการพัฒนาชุมชนและกำหนดวันให้เหมาะสม 2) ด้านการปฏิบัติงาน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ออกแบบ

กิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของประชาชน 3) ด้านการติดตามประเมินผล ควรจัดทำหนังสือรายงานผลการดำเนินงานของแต่ละปี เพื่อชี้แจงให้ ประชาชนได้รับทราบ นำเสนอผลการดำเนินงานผ่านทางโซเชียลมีเดียเพื่อต่อการติดตาม ตรวจสอบ 4) ด้านการรับผลประโยชน์ ควรดำเนินงานหรือโครงการต่าง ๆ ให้ตรงตามความต้องการ ของประชาชน

สุรารวรรณ์ ทองสว่าง (2566) ศึกษาเรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และ 2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท เก็บข้อมูลกับ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลวังหมัน จำนวน 328 คน และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 7 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถาม จำนวน 25 ข้อ ที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.768 และแบบ สัมภาษณ์ แบบกึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เรียงลำดับค่าเฉลี่ย ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลตามลำดับ 2) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย (1) การสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน (2) การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และร่วมดำเนินการในการพัฒนาชุมชน (3) การแบ่งปันผลประโยชน์ให้เท่าเทียมกันหรืออยู่ในสัดส่วนที่ประชาชนยอมรับได้ (4) การสร้างความรู้และความเข้าใจในการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลกิจกรรมอย่างเที่ยงตรงและโปร่งใส สามารถสะท้อนถึงผล การปฏิบัติงาน เพื่อประโยชน์ของชุมชน

วนิดา รุ่งโยธิน (2561) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 383 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม และทำการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านประเมินผล มีค่าคะแนนอยู่ในระดับมาก ด้านการ

ตัดสินใจ อยู่ในระดับมาก ด้านรับผลประโยชน์ อยู่ในระดับปานกลาง และด้านการ ปฏิบัติการ อยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วม จำแนกตามปัจจัย ส่วนบุคคล โดยการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับ การศึกษา รายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิกกลุ่มต่างในชุมชน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนที่ ต่างกัน มีการมีส่วนร่วมส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05

ชัยรัตน์ มาสอน ชาญชัย ฮวดศรี และสุรพล พรหมกุล (2565) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอน้ำพองจังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวม และ รายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอน้ำ พอง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ผลการ เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ประชาชนที่มีอายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และหลักอิทธิบาท 4 ต่างกัน ต่อการมีส่วนร่วมการ ปกครองส่วนท้องถิ่น แตกต่างกัน โดยมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และระดับ การศึกษาต่างกัน การมีส่วนร่วมการปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่แตกต่างกัน 4) ปัญหาอุปสรรค และ ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง ยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการ บริหารการประเมิงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น ควรมีการแต่งตั้ง ประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงาน โครงการตามแผนพัฒนา ประเมินความโปร่งใสในการดำเนินงานของ คณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจัง ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรม ที่จัดดำเนินการ มีส่วนร่วมที่จะตัดสินใจวางแผน ควรเปิด โอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสนอปัญหาและความต้องการในท้องถิ่น แนวทางส่งเสริม การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น และตามหลักอิทธิบาท 4 1) ด้านการตัดสินใจแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในท้องถิ่น การเสนอความต้องการด้านต่าง ๆ บางท้องถิ่นยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนเลย ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่นควรเปิดโอกาสให้ประชาชนทุกระดับเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการในท้องถิ่นมากกว่า ควรให้โอกาสแก่ประชาชนมีส่วนร่วมคิดและกำหนดอนาคตของคนในท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้มากกว่านี้ 2) ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ แนวทางการพัฒนาการ

ส่วนร่วมในการปฏิบัติการของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับจ้าง งานเหมาโครงการ หรือกิจกรรมที่การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำควรให้ประชาชนช่วยดำเนินงานแก้ปัญหาผู้ด้อยโอกาส เช่น ส่งเสริมการศึกษา ส่งเสริมอาชีพ เป็นต้นและควรให้ประชาชนประสานงานระหว่างการปกครองส่วนท้องถิ่นกับประชาชนด้วยกันเอง 3) ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์แนวทางการพัฒนาที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง จนนำไปสู่การไม่ให้ความร่วมมือกับท้องถิ่นนั้นก็เป็นที่น่าสังเกต ส่วนข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่นควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนท้องถิ่น ควรให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการปกครองส่วนท้องถิ่นใน ด้านการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการในชุมชนท้องถิ่น และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ โครงการต่าง ๆ 4) ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการประเมิน ของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่นควรมีการแต่งตั้งประชาชน เข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงานโครงการตามแผนพัฒนา ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามา ประเมินความโปร่งใสในการดำเนินงานของคณะผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างจริงจัง และควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ประเมินผลงานในการก่อสร้างที่ถูกต้องตามแบบแผน

ญาณเดช คุ้มประยูร (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนมินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนมินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนมินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 3) เพื่อทราบข้อเสนอแนะในการพัฒนาชุมชนมินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรคือประชาชนชุมชนมินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร จำนวน 521 คน สามารถกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้ 227 คน จากสูตรการคำนวณของเครซี เมอร์แกน วิธีการสุ่มใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน ของประชาชนในการพัฒนาชุมชนมินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.17$) อันดับที่ 1 มีส่วนร่วมในการประเมินผล การพัฒนาชุมชน ($X = 3.35$) อันดับที่รองลงมา มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ($X = 3.20$) มีส่วน ร่วมในการตัดสินใจ ($X = 3.11$) และมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ($X = 3.04$)

ตามลำดับ 2) การ ทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศอายุระดับการศึกษารายได้ เนี่ยต่อเดือน ของ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนมินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะในการพัฒนาชุมชนมินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร ควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน จะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการ บริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย และการเสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้าน ที่มอบอำนาจให้ประชาชน เป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด

ภาณุวัฒน์ แก้วแหยม (2563) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน อำเภอยะบะดี จังหวัดลพบุรี รายงานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 คน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรค ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน มีแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Spectrum) ของสมาคมการมีส่วนร่วมสากล (International Association for Public Participation-IAP2) โดยปัญหาและอุปสรรคที่พบ ดังนี้ 1) ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3) ประชาชนบางส่วนยังมีข้อสงสัย ในข้อมูลการเสนอปัญหา ความต้องการ และขาดความเชื่อมั่นต่อ การเสนอข้อมูล ซึ่งมีแนวทางในการแก้ไข ปัญหาและอุปสรรค ดังนี้ 1) การจัดโครงการ/ กิจกรรมให้ ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญ ของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) การ ประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร แก่ประชาชนทางช่องทางต่าง ๆ 3) การสร้างความเชื่อมั่นแก่ ประชาชน

ชนิสรา มณีรัตน์ และ ราเชนทร์ นพณัฐวงศ์ (2567) ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด กรณีศึกษา ชุมชนบ้านโคกขาม ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด ชุมชนบ้านโคกขาม ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร และ 2) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด ชุมชนบ้านโคกขาม ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้นำชุมชนในพื้นที่ชุมชนบ้านโคกขามและเจ้าหน้าที่ตำรวจที่เกี่ยวข้องกับโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด จำนวน 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ การสัมภาษณ์เชิงลึก และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา จากนั้นผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการพรรณนา

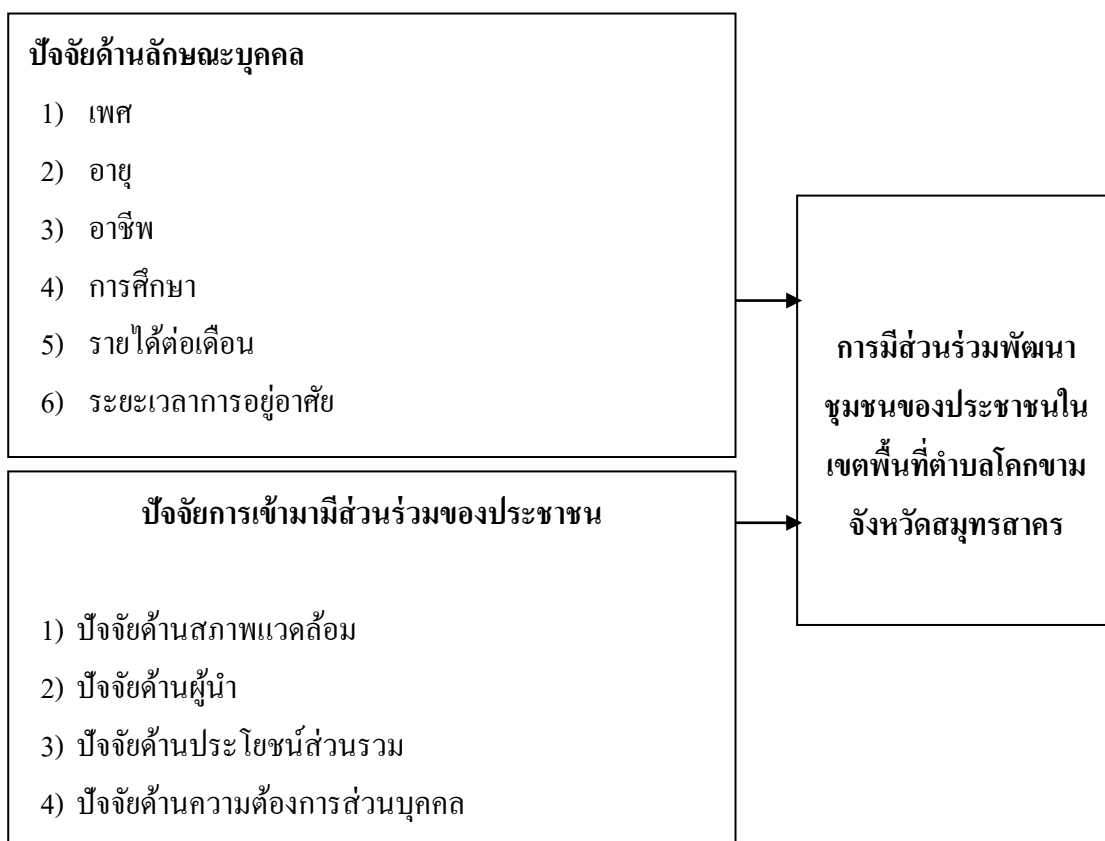
ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด ของชุมชนบ้านโคกขาม ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจและเห็นถึงประโยชน์ของการดำเนินโครงการ รวมถึงการปรับรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการให้เหมาะสมกับชุมชน กระบวนการแก้ไขปัญหาเสพติดทั้งการลงโทษทางกฎหมายและการบำบัดรักษาควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและเห็นเป็นรูปธรรม 2) แนวทางในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด ชุมชนบ้านโคกขาม ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ได้แก่ การปรับรูปแบบการทำกิจกรรมในชุมชนที่เอื้อต่อบริบทของชุมชนเป็นหลัก การลงพื้นที่พบปะประชาชนแบบเชิงรุก และความใส่ใจในการแก้ไขปัญหของชุมชนอย่างจริงจัง เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์มากขึ้น

จากการทบทวนวรรณกรรม รวมถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนนั้น ผู้วิจัยได้นำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร โดยผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัย และ วัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชน ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจึงมุ่งศึกษาวิจัยในประเด็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของตน เพื่อให้ได้สารสนเทศที่สำคัญมาพิจารณาถึงระดับการมี

ส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนนั้นอยู่ในระดับใด และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ดังปรากฏในกรอบแนวคิดต่อไปนี้

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร” ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมและนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาดังต่อไปนี้

รูปที่ 2.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา : ผู้วิจัย, 2566

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษา คือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร โดย ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามลำดับ ดังต่อไปนี้ ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร แล้วนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด ผู้วิจัยได้นำเสนอระเบียบวิธีวิจัยตามลำดับ ดังนี้

- 1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 2) เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3) การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษานี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) แบบตัดขวางในช่วงระยะเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2568 โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย และตรวจสอบแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ผลสรุปการวิจัยที่ครอบคลุมวัตถุประสงค์การวิจัย โดยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังได้นำเสนอต่อไปนี้

ประชากร

ประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือประชาชนประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ประกอบด้วย 10 หมู่บ้าน รวมจำนวนประชากรทั้งสิ้น 18,957 คน มีจำนวนครอบครัว 944 ครอบครัว ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ชื่อหมู่บ้าน	หมู่ที่	จำนวนประชากรทั้งหมด	ข้อมูลครอบครัว
โคกขาม	01	242	9
โคกขาม	02	248	1
ขอม	05	1,156	6
ขวาง	06	868	5
สหกรณ์ 1	03	802	126
โคก	04	7,729	89
ขอม	07	1,605	5
สหกรณ์	08	2,511	312
สหกรณ์	09	3,225	312
สหกรณ์	10	571	79
รวม		18,957	944

ที่มา : กรมการปกครอง, 2568

กลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากขนาดจำนวนประชากรคือประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร โดยการคำนวณด้วยโปรแกรม G*Power 3.1.9.4 ที่ระดับความคลาดเคลื่อน 0.05 ทำให้ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 115 ตัวอย่าง ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมอีกจำนวน 5 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 120 คน

วิธีสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดย
ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่อาศัยความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) ใช้วิธีการสุ่ม
แบบการเลือกตัวอย่างตามความสะดวก (Convenience Sampling) เก็บรวบรวมโดยการแจก
แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสอบถามออนไลน์ (Google Form) ให้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็น
ประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำนวน 120 คน ช่วงเวลาใน
การเก็บรวบรวมข้อมูลระหว่าง เดือน กุมภาพันธ์ - มีนาคม พ.ศ. 2568

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นเครื่องมือที่
ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด โดยแบ่ง
คำถามออกเป็น 4 ตอน รวมข้อคำถามทั้งสิ้น 48 ข้อ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Check
List) จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา รายได้ และ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในชุมชน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
ของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร เป็นข้อคำถามแบบสเกล (Rating
Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 4 ด้าน รวมข้อคำถาม 21 ข้อ ดังต่อไปนี้

- 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคก
ขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านสภาพแวดล้อม จำนวน 6 ข้อ
- 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคก
ขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านผู้นำ จำนวน 5 ข้อ
- 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคก
ขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านประโยชน์ส่วนรวม จำนวน 5 ข้อ
- 4) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคก
ขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านปัจจัยความต้องการส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร โดยเป็นข้อคำถามแบบสเกล (Rating Scale) 5 ระดับ ประกอบด้วย 4 ด้าน รวมข้อคำถาม จำนวน 21 ข้อ ได้แก่

- 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำนวน 5 ข้อ
- 2) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน จำนวน 5 ข้อ
- 3) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ จำนวน 6 ข้อ
- 4) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำนวน 5 ข้อ

เกณฑ์การวิเคราะห์การประเมินค่าแบบสอบถามส่วนที่ 2 และส่วนที่ 3 กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 5 ระดับ เป็นลักษณะข้อคำถามแบบสเกล (Rating Scale) 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนดังนี้

5	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	คะแนน	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

โดยผู้วิจัยใช้วิธีการคำนวณค่าคะแนนของแบบสอบถามส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 ตามสูตรต่อไปนี้

$$\begin{aligned}
 \text{ความกว้างของช่วงชั้นข้อมูล} &= \frac{(\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด})}{\text{จำนวนชั้น}} & (3.1) \\
 \text{แทนค่า} &= \frac{5 - 1}{5} \\
 \text{ความห่างของช่วงข้อมูล} &= 0.8
 \end{aligned}$$

ช่วงห่างข้อมูลคือ 0.8 ดังนั้น จึงสามารถกำหนดเกณฑ์ค่าคะแนนเฉลี่ยในแบบสอบถาม ส่วนที่ 2 และ ส่วนที่ 3 เพื่อประกอบการแปลความหมายจากผลการวิจัยได้ ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.21-5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 3.41-4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.61-3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.81-2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้อย่างอิสระ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร รวมถึงข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อนำมาสรุปประกอบการวิจัยครั้งนี้ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

การสร้างเครื่องมือและทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยมีขั้นตอนของการสร้างเครื่องมือและการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ดำรา บทความ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาวิจัยด้านการมีส่วนร่วม และ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องให้สามารถนำแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กับประเด็นการศึกษาวิจัยครั้งนี้ แล้วนำมาเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบแนวคิดและสร้างเครื่องมือการศึกษาหรือแบบสอบถามต่อไป

2) ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศที่ได้พบทวนและนำมากำหนดประเด็นคำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร โดยได้กำหนดข้อคำถามให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยตามที่ได้กำหนด

3) ออกแบบและจัดทำเครื่องดำเนินการสร้างแบบสอบถาม

4) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง เพื่อให้ได้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้ครบถ้วน สมบูรณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัยที่ได้กำหนด

5) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงของเครื่องมือหรือแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้กำหนดขึ้น โดยพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา (Content Validity) และภาษาที่ใช้แล้วนำไปตรวจสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาด้วย วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค โดยนำเครื่องมือไปทดสอบกับผู้ตอบแบบสอบถามที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง (Try-Out) จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.899

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การสำรวจครั้งนี้ เป็นการสำรวจภาคตัดขวาง ระหว่างเดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคม พ.ศ. 2568 กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร เครื่องมือที่ใช้ในการสำรวจ ประกอบด้วยแบบสอบถามผ่านระบบฟอร์ม Online ร่วมกับการแจกแบบสอบถามด้วยตัวเอง โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างแบบง่าย

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1) ขออนุญาตจากผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันรัฐประศาสนศาสตร์และนโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยรังสิต ถึงผู้บังคับบัญชาเพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปแจกกับกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำนวน 120 ชุด และเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง แล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้อง ได้ข้อมูลที่สมบูรณ์ ทั้งหมดจำนวน 120 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำไปตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลเพื่อนำไปประกอบการวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษานี้ ผู้วิจัยได้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติวิเคราะห์ข้อมูลต่างๆ ดังต่อไปนี้

1) การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลด้านลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ โดยใช้สถิติอนุมาน (Inferential Statistics Analysis) โดยวิเคราะห์ความแตกต่างโดยใช้ Independent Sample t-test และ F-test (One-way ANOVA) กรณี พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ใช้การทดสอบรายคู่ ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference Test) และ การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) โดยกำหนดเกณฑ์การแปลความหมายระดับความสัมพันธ์ ตามแนวคิดของ Davis (1971 อ้างใน ผ่องพรรณ ตรียมงคลกุล, 2555) ดังนี้

- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่ามากกว่า 0.80 มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.61 - 0.80 มีความสัมพันธ์ในระดับสูง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.41 - 0.60 มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.21 - 0.40 มีความสัมพันธ์ในระดับน้อย
- ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าระหว่าง 0.01 - 0.20 มีความสัมพันธ์ในระดับน้อยมาก

3.5 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้สัญลักษณ์ประกอบการนำเสนอผลการศึกษา ดังต่อไปนี้

n	คือ	จำนวนตัวอย่าง
$\bar{X}$	คือ	ค่าเฉลี่ย (Mean)
SD	คือ	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม
F	แทน	ค่าสถิติในการทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย 3 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้สถิติวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA)
r	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significances)
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

บทที่ 4

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร ผู้วิจัยทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาครจำนวน 120 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย นำเสนอผลการศึกษาเชิงพรรณนาภาพรวม โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามขั้นตอนในการดำเนินการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

4.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร

4.3 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร

4.4 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

4.5 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม และ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร

4.1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคล

ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างในการศึกษารั้งนี้ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และระยะเวลาการทำงาน โดยวิเคราะห์ด้วยสถิติพรรณนา ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	61	50.8
หญิง	59	49.2
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 50.8

ตารางที่ 4.2 จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
น้อยกว่า 30 ปี	25	20.8
31 – 40 ปี	32	26.7
41 – 50 ปี	31	25.8
51 - 60 ปี	24	20.0
มากกว่า 60 ปี	8	6.7
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 26.7 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 25.8 และกลุ่มอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด 8 คน คิดเป็นร้อยละ 6.7

ตารางที่ 4.3 จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	23	19.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	26	21.7
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	21	17.5
อนุปริญญา / ปวส.	25	20.8
ปริญญาตรี	20	16.7
สูงกว่าปริญญาตรี	5	4.2
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 รองลงมาคือระดับอนุปริญญา หรือ ปวส. จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 20.8 และระดับการศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 4.2

ตารางที่ 4.4 จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
เกษตรกร	46	38.3
ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว	24	20.0
ราชการ / วิสาหกิจ	14	11.7
รับจ้างทั่วไป	9	7.5
พนักงานเอกชน	17	14.2
นักเรียน / นักศึกษา	7	5.8
อื่นๆ	3	2.5
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นเกษตรกร มีจำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 38.3 รองลงมาคืออาชีพ ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20.0 และอาชีพที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อาชีพอื่นๆ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5

ตารางที่ 4.5 จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านรายได้ต่อเดือน

รายได้	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 20,000 บาท	22	18.3
20,001 – 30,000 บาท	36	30.0
30,001 – 40,000 บาท	52	43.3
มากกว่า 40,000 บาท	10	8.3
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 43.3 รองลงมาคือรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 30.0 และกลุ่มรายได้มากกว่า 40,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 8.3

ตารางที่ 4.6 จำนวนและร้อยละลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่

ระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 10 ปี	11	9.2
11 – 20 ปี	43	35.8
21 – 30 ปี	28	23.3
30 ปี ขึ้นไป	38	31.7
รวม	120	100.0

ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร มีระยะเวลาระหว่าง 11 – 20 ปี มีจำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 35.8 รองลงมาคือ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร 30 ปี ขึ้นไป จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 31.7 และน้อยที่สุดคือ มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ไม่เกิน 10 ปี มีจำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.2

4.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ตารางที่ 4.7 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านสภาพแวดล้อม

ที่	ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ด้านสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	ลำดับ ที่
1	ชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขามได้รับการดูแล ได้รับการบริหารที่ดีจากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง	3.81	.833	มาก	4
2	ชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขามมีระบบการ บริหารจัดการปกครองชุมชน ที่มีประสิทธิภาพมุ่ง ขับเคลื่อนเพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีของชุมชน	3.73	.867	มาก	5
3	สภาพแวดล้อมด้านสาธารณูปโภคในชุมชนพื้นที่ริม ฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีความเหมาะสม สอดคล้องกับกับบริบทชุมชน	3.72	.842	มาก	6
4	ประชาชนในชุมชนริมฝั่งทะเลพื้นที่ตำบลโคกขามมี ความรักสามัคคี ช่วยเหลือกันและกัน	3.86	.843	มาก	3
5	บรรยากาศการอยู่ร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ริม ทะเลตำบลโคกขาม มีบรรยากาศเป็นแบบครอบครัว หรือญาติพี่น้อง	3.90	.874	มาก	2
6	การอยู่ร่วมกันของประชาชนในชุมชนริมฝั่งทะเลเขต พื้นที่ตำบลโคกขามมีความสุข ปลอดภัย ร่วมแรง ร่วมใจกันดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชน	3.95	.849	มาก	1
เฉลี่ยรวม		3.83	.501	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านสภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .501 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการอยู่ร่วมกันของประชาชนในชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขามมีความสุข ปลอดภัย ร่วมแรงร่วมใจกันดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.95 ค่าเบี่ยงเบน

มาตรฐาน .849 รองลงมาคือด้านบรรยากาศการอยู่ร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ริมทะเลตำบล
โคกขาม มีบรรยากาศเป็นแบบครอบครัว หรือญาติพี่น้อง มีค่าเฉลี่ย 3.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
.847 และน้อยที่สุดคือด้าน มีค่าเฉลี่ย 3.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .842

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการ
พัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้าน
สภาพแวดล้อม ด้านผู้นำ

ที่	ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ด้านผู้นำ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	ผู้นำชุมชน รวมถึงปราชญ์ชาวบ้าน มีวิสัยทัศน์ในการ พัฒนาชุมชนด้วยการสร้างส่วนร่วมจากสมาชิกใน ชุมชนเพื่อพัฒนาให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพ ชีวิตดีขึ้น	3.94	.863	มาก	1
2	ผู้นำชุมชน ได้นำความรู้ เทคโนโลยี และ โครงการ ใหม่ๆ มาเสนอต่อประชาชนเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาชุมชน อย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ	3.88	.856	มาก	3
3	ผู้นำชุมชนได้แสดงให้เห็นประชาชนในชุมชนได้รับ ทราบถึงแนวปฏิบัติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ ประชาชน	3.92	.836	มาก	2
4	ผู้นำชุมชน กระตุ้น ชักจูงประชาชนได้มาเข้าร่วมใน การดำเนิน โครงการกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการพัฒนา ชุมชนได้อย่างเหมาะสม	3.83	.843	มาก	4
5	ผู้นำชุมชน รวมถึงประชาชนในชุมชน ต่างรับฟังและ แสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อมุ่งพัฒนาและแก้ไข ปัญหาชุมชนร่วมกัน	3.82	.722	มาก	5
เฉลี่ยรวม		3.87	.470	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา
ชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านผู้นำ ในภาพรวมอยู่ใน
ระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .470 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้นำชุมชน

รวมถึงปราชญ์ชาวบ้าน มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชุมชนด้วยการสร้างส่วนร่วมจากสมาชิกในชุมชน เพื่อพัฒนาให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 3.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .863 และรองลงมาคือผู้นำชุมชนได้แสดงให้เห็นประชาชนในชุมชนได้รับทราบถึงแนวปฏิบัติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .836 และน้อยที่สุดคือ ด้านผู้นำชุมชน รวมถึงประชาชนในชุมชน ต่างรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อมุ่งพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .722

ตารางที่ 4.9 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยที่การเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านสภาพแวดล้อมด้านประโยชน์ส่วนรวม

ที่	ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ด้านผลประโยชน์ส่วนรวม	$\bar{X}$	S.D.	แปล ความ	ลำดับ ที่
1	กิจกรรมที่หน่วยงานต่างๆ มาดำเนินการเพื่อพัฒนาชุมชน ทำให้ประชาชนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้	3.97	.929	มาก	1
2	การเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน จะทำให้ชุมชนได้รับการ พัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทหรือความต้องการของชุมชน	3.89	.848	มาก	3
3	ท่านเข้าร่วมการพัฒนาชุมชน โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาทั้งด้านสังคม และด้านอื่นๆ ควบคู่กันไป อาทิ ด้านการพัฒนาทางด้านโครงสร้างพื้นฐานด้วย	3.86	.702	มาก	4
4	การเข้าร่วมกับกลุ่มหรือเครือข่ายประชาชนเพื่อประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชนได้ทราบถึงข้อมูลต่างๆ ได้เหมาะสม	3.78	.945	มาก	5
5	การจัดเวทีชุมชนและเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนในชุมชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	3.89	.818	มาก	2
เฉลี่ยรวม		3.87	.493	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านประโยชน์ส่วนรวม ใน

ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .493 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า โครงการหรือกิจกรรมที่หน่วยงานต่างๆ มาดำเนินการเพื่อพัฒนาชุมชน ทำให้ประชาชนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .929 และรองลงมาคือด้านการจัดเวทีชุมชนและเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนในชุมชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 3.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .818 และน้อยที่สุดคือด้านการเข้าร่วมกับกลุ่มหรือเครือข่ายประชาชนเพื่อประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชนได้ทราบถึงข้อมูลต่างๆ ได้เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .945

ตารางที่ 4.10 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้าน ด้านปัจจัยภายในส่วนบุคคล

ที่	ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน ด้านปัจจัยภายในส่วนบุคคล	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	ท่านมีความมุ่งมั่นพัฒนาชุมชนร่วมกับภาคส่วน ต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในชุมชน	3.92	.740	มาก	2
2	ท่านมุ่งมั่นศึกษา วิเคราะห์ถึงปัญหาและความ ต้องการของชุมชนเพื่อนำไปสู่การเสนอต่อภาค ส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชน	3.78	.900	มาก	5
3	ท่านคิดว่าการได้รับมอบหมายให้เป็น คณะกรรมการหมู่บ้านต่าง ๆ ทำให้ท่านสามารถ เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาชุมชนได้อย่างมีคุณค่า	3.88	.832	มาก	3
4	ท่านมุ่งมั่นพัฒนาสภาพแวดล้อมในชุมชนให้มี ความสงบสุข เรียบร้อย ปลอดภัย เหมาะสมกับ การดำเนินชีวิตของประชาชนในชุมชน	3.86	.759	มาก	4
5	ท่านมีความรักและความผูกพันกับประชาชน รวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน	4.03	.898	มาก	1
เฉลี่ยรวม		3.84	.499	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านปัจจัยภายในส่วนบุคคลในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.84 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .499 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านท่านมีความรักและความผูกพันกับประชาชน รวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .898 และรองลงมาคือด้านท่านมีความมุ่งมั่นพัฒนาชุมชนร่วมกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .740 และน้อยที่สุดคือด้านท่านมุ่งมั่นศึกษา วิเคราะห์ถึงปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำไปสู่การเสนอต่อภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .900

ตารางที่ 4.11 สรุปผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

สรุปผลการวิเคราะห์					ลำดับ ที่
ที่	ปัจจัยที่การเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา ชุมชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	
1	ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	3.827	.501	มาก	4
2	ปัจจัยด้านผู้นำ	3.871	.470	มาก	2
3	ปัจจัยด้านประโยชน์ส่วนรวม	3.873	.492	มาก	1
4	ปัจจัยภายในส่วนบุคคล	3.841	.499	มาก	3
เฉลี่ยรวม		3.85	.374	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความเห็นต่อปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .374 โดยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 3.873 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .492 และรองลงมาคือปัจจัยด้านผู้นำ มีค่าเฉลี่ย 3.871 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .470 และน้อยที่สุดคือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.827 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .501

4.3 สรุปผลข้อมูลการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโลกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร

ตารางที่ 4.12 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโลกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการตัดสินใจ	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	ท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโลกขาม	4.00	.860	มาก	1
2	ท่านมีส่วนร่วมในการตัดสินใจวางแผนขั้นตอนการดำเนินงานของกิจกรรมที่เกี่ยวกับพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโลกขาม อาทิ กิจกรรมลดการกัดเซาะริมชายฝั่ง	3.93	.730	มาก	4
3	ท่านมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโลกขาม	3.99	.930	มาก	2
4	ท่านได้มีส่วนร่วมในการประชุมประชาคมจัดทำแผนพัฒนาชุมชนเพื่อแก้ไขปัญหาและเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการในการชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโลกขาม	3.94	.823	มาก	3
5	ท่านมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแสดงความคิดเห็นคัดค้าน หรือโต้แย้งตามหลักเหตุผล เมื่อต้องมีการตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโลกขาม	3.85	.706	มาก	5
เฉลี่ยรวม		3.94	.421	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโลกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับ

มาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .421 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .860 และรองลงมาคือด้านท่านมีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ย 3.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .930 และน้อยที่สุดคือด้านท่านมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแสดงความเห็นคัดค้านหรือโต้แย้งตามหลักเหตุผล เมื่อต้องมีการตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ย 3.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .706

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการดำเนินงาน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	ท่านมีส่วนร่วมออกแรงในการทำกิจกรรม หรือ โครงการ เพื่อพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม	3.86	.901	มาก	4
2	ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุน งบประมาณหรือทรัพย์สินเงินทอง เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม	4.02	.809	มาก	2
3	ท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม	4.06	.759	มาก	1
4	ท่านมีส่วนร่วมในการดูแลสาธารณะประโยชน์ของชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม	3.87	.829	มาก	3
5	ท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม	3.83	.718	มาก	5
เฉลี่ยรวม		3.93	.379	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .379 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านท่านมี

ส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำ กิจกรรมพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .759 และรองลงมาคือด้านท่านมีส่วนร่วมสนับสนุน งบประมาณหรือทรัพย์สินเงินทอง เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .809 และน้อยที่สุดคือด้านท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ย 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .718

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการร่วมรับผลประโยชน์

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	ท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรม โครงการ พัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนริมฝั่งทะเล เขตพื้นที่ตำบลโคกขาม เช่น กิจกรรมป้องกันการกัด เซาะชายฝั่งทะเล เพื่อป้องกันที่อยู่อาศัยของท่าน หรือ โครงการถนอมอาหารทำให้ท่านมีรายได้จาก การขายสินค้ามากขึ้น	3.90	.883	มาก	2
2	ท่านได้รับการพัฒนาศักยภาพของตนเองจากการ ร่วมทำ กิจกรรมโครงการพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเล เขตพื้นที่ตำบลโคกขาม เช่น โครงการส่งเสริม อาชีพสตรีในชุมชน โครงการศึกษา แลกเปลี่ยน เรียนรู้การสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้า ของชุมชน	3.85	.785	มาก	3
3	ท่านมีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชน จากการเข้าร่วมกิจกรรม /โครงการต่างๆ ที่มุ่งเน้น ให้เกิดการพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบล โคกขาม	3.83	.741	มาก	5
4	ท่านคิดว่าท่านและชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจาก การเข้าร่วมกิจกรรมหรือ โครงการต่าง ๆ ของการ พัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม	3.84	.820	มาก	4

ตารางที่ 4.14 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ (ต่อ)

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการร่วมรับผลประโยชน์	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
5	ท่านได้รับอำนวยความสะดวกในการดำเนินชีวิต ร่วมกัน ในชุมชน สามารถนำความรู้ที่ได้รับ แก้ปัญหาในชุมชนได้ อย่างยั่งยืน ภายใต้การ ดำเนินงานของพัฒนาชุมชน	3.81	.792	มาก	5
6	ท่านและสมาชิกในชุมชนของท่านมีความรัก ความ สามัคคีเพิ่มมากขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วมใน กิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนของท่าน	3.91	.935	มาก	1
เฉลี่ยรวม		3.86	.469	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .469 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านท่านและสมาชิกในชุมชนของท่านมีความรัก ความสามัคคีเพิ่มมากขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนของท่าน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .935 และรองลงมาคือด้านท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรม โครงการ พัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม เช่น กิจกรรมป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล เพื่อป้องกันที่อยู่อาศัยของท่าน หรือ โครงการถนอมอาหารทำให้ท่านมีรายได้จากการขายสินค้ามากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 3.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .883 และน้อยที่สุดคือ ท่านมีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชน จากการเข้าร่วมกิจกรรม /โครงการต่างๆ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .792

ตารางที่ 4.15 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน
ของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ด้านการประเมินผล	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	ท่านมีส่วนร่วมสังเกตการณ์ การทำงานของผู้รับจ้างภายนอกที่มาปฏิบัติงานพัฒนาในชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม	3.86	.823	มาก	4
2	ท่านมีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขามอย่างต่อเนื่อง	3.98	.814	มาก	1
3	ท่านมีส่วนร่วมเป็นกรรมการตรวจสอบในการดำเนินงานโครงการตามแผนพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม	3.82	.722	มาก	5
4	ท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเสวนา และแสดงความ คิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน	3.89	.858	มาก	2
5	ท่านมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนแสดงความ คิดเห็นกับเจ้าหน้าที่หรือคณะกรรมการชุมชน ในงานด้านการพัฒนาชุมชน เพื่อปรับปรุงกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม	3.87	.733	มาก	3
เฉลี่ยรวม		3.88	.417	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอมือง สมุทรสาคร ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .417 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านท่านมีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขามอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .814 และรองลงมาคือด้านท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเสวนา และแสดงความ คิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน มี

ค่าเฉลี่ย 3.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .858 และน้อยที่สุดคือ ด้านท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเสวนา และแสดงความ คิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนโดยมีค่าเฉลี่ย 3.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .722

ตารางที่ 4.16 สรุปผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ของประชาชน	$\bar{X}$	S.D.	แปลความ	ลำดับ ที่
1	ด้านการตัดสินใจ	3.943	.421	มาก	1
2	ด้านการดำเนินงาน	3.925	.379	มาก	2
3	ด้านการรับประโยชน์	3.856	.469	มาก	4
4	ด้านการประเมินผล	3.881	.417	มาก	3
	เฉลี่ยรวม	3.901	.310	มาก	

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.901 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .310 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.943 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .421 รองลงมาคือด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 3.925 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .379 และน้อยที่สุดคือด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 3.856 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .469

4.4 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 4.17 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร	เพศชาย $\bar{X}$ S.D.	เพศหญิง $\bar{X}$ S.D.	t (sig.)
1	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการตัดสินใจ	3.88 .419	4.01 .418	1.633 (.105)
2	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการดำเนินงาน	3.85 .348	4.00 .397	2.265 (.025)*
3	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการรับประโยชน์	3.92 .444	3.79 .487	1.625 (.107)
4	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการประเมินผล	3.85 .422	3.91 .412	.955 (.341)
5	รวมการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน	3.88 .291	3.93 .392	.942 (.348)

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมไม่ต่างกันในทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครด้านการดำเนินงานแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ตารางที่ 4.18 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร	อายุ (ปี)					F (sig.)
		ไม่เกิน 30	31- 40	41 - 50	51 - 60	มากกว่า 60	
		$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	
1	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการตัดสินใจ	3.83 .407	3.76 .340	3.99 .480	4.22 .349	4.03 .271	5.424 (.000)*
2	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการดำเนินงาน	3.79 .303	3.73 .282	3.97 .399	4.23 .357	4.03 .292	9.222 (.000)*
3	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการรับประโยชน์	4.07 .394	3.73 .423	3.98 .431	3.61 .524	3.90 .445	4.606 (.002)*
4	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการประเมินผล	3.78 .338	3.72 .386	3.92 .489	4.13 .352	3.98 .271	4.419 (.002)*
5	รวมการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน	3.87 .250	3.73 .253	3.97 .367	4.05 .295	3.98 .204	4.779 (.001)*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งจะได้นำไปทดสอบรายคู่ด้วย สถิติ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.19 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

อายุ		31- 40ปี	41 – 50 ปี	51 – 60 ปี	มากกว่า 60 ปี
ไม่เกิน 30 ปี	Mean Difference	.076	.162	.385	.193
	(Sig.)	(.472)	(.129)	(.001)*	(.229)
31 – 40 ปี	Mean Difference		.237	.460	.269
	(Sig.)		(.018)*	(.000)*	(.086)
41 – 50 ปี	Mean Difference			.223	.031
	(Sig.)			(.039)*	(.841)
51 – 60 ปี	Mean Difference				.192
	(Sig.)				(.235)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ พบว่า แตกต่างกัน 4 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

ตารางที่ 4.20 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

อายุ		31- 40ปี	41 – 50 ปี	51 – 60 ปี	มากกว่า 60 ปี
ไม่เกิน 30 ปี	Mean Difference	.067	.182	.441	.233
	(Sig.)	(.456)	(.046)*	(.000)*	(.090)
31 – 40 ปี	Mean Difference		.249	.508	.300
	(Sig.)		(.004)*	(.000)*	(.026)*
41 – 50 ปี	Mean Difference			.259	.051
	(Sig.)			(.005)*	(.703)
51 – 60 ปี	Mean Difference				.208
	(Sig.)				(.131)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ พบว่า แตกต่างกัน 6 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงานแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงานแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงานแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงานแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

คู่ที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงานแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 60 ปี

คู่ที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงานแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

ตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

อายุ		31- 40ปี	41 – 50 ปี	51 – 60 ปี	มากกว่า 60 ปี
ไม่เกิน 30 ปี	Mean Difference	.339	.089	.462	.178
	(Sig.)	(.005)*	(.454)	(.000)*	(.326)
31 – 40 ปี	Mean Difference		.250	.123	.161
	(Sig.)		(.027)*	(.305)	(.358)
41 – 50 ปี	Mean Difference			.373	.088
	(Sig.)			(.002)*	(.617)
51 – 60 ปี	Mean Difference				.284
	(Sig.)				(.118)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ พบว่า แตกต่างกัน 4 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

ตารางที่ 4.22 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

อายุ		31- 40ปี	41 – 50 ปี	51 – 60 ปี	มากกว่า 60 ปี
ไม่เกิน 30 ปี	Mean Difference	.057	.140	.357	.199
	(Sig.)	(.588)	(.189)	(.002)*	(.217)
31 – 40 ปี	Mean Difference		.197	.415	.256
	(Sig.)		(.050)*	(.000)*	(.103)
41 – 50 ปี	Mean Difference			.217	.059
	(Sig.)			(.045)*	(.708)
51 – 60 ปี	Mean Difference				.158
	(Sig.)				(.328)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ พบว่า แตกต่างกัน 4 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

ตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

อายุ		31- 40ปี	41 – 50 ปี	51 – 60 ปี	มากกว่า 60 ปี
ไม่เกิน 30 ปี	Mean Difference	.135	.099	.180	.112
	(Sig.)	(.087)	(.212)	(.033)*	(.348)
31 – 40 ปี	Mean Difference		.233	.315	.247
	(Sig.)		(.002)*	(.000)*	(.035)*
41 – 50 ปี	Mean Difference			.082	.013
	(Sig.)			(.306)	(.909)
51 – 60 ปี	Mean Difference				.068
	(Sig.)				(.567)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ พบว่า แตกต่างกัน 4 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุไม่เกิน 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 – 60 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 51 - 60 ปี

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุมากกว่า 60 ปี

ตารางที่ 4.24 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร	ประถมศึกษา	มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี	F (sig.)
		$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	
		S.D.	S.D.	S.D.	S.D.	S.D.	S.D.	
1	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการตัดสินใจ	3.80 .391	3.78 .381	3.73 .392	4.14 .350	4.25 .361	4.16 .358	7.369 (.000)*
2	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการดำเนินงาน	3.78 .303	3.76 .299	3.70 .301	4.13 .336	4.29 .352	3.92 .110	12.087 (.000)*
3	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการรับประโยชน์	4.07 .405	3.75 .443	3.78 .347	3.89 .561	3.76 .506	3.97 .519	1.658 (.150)
4	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการประเมินผล	3.77 .339	3.73 .404	3.72 .397	4.06 .454	4.14 .332	3.92 .268	4.806 (.001)*
5	รวมการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน	3.85 .250	3.75 .274	3.73 .278	4.05 .312	4.11 .286	3.99 .136	3.977 (.000)*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ยกเว้นเพียงด้านการรับผลประโยชน์ที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งจะได้นำไปทดสอบรายคู่ด้วย สถิติ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.25 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อนุ ปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถม ศึกษา	Mean Difference	.023	.067	.336	.450	.360
	(Sig.)	(.830)	(.556)	(.002)*	(.000)*	(.054)
มัธยมศึกษา ตอนต้น	Mean Difference		.044	.359	.473	.383
	(Sig.)		(.692)	(.001)*	(.000)*	(.038)*
มัธยมศึกษา ตอนปลาย	Mean Difference			.403	.517	.427
	(Sig.)			(.000)*	(.000)*	(.024)*
อนุ ปริญญา	Mean Difference				.114	.024
	(Sig.)				(.312)	(.896)
ปริญญา ตรี	Mean Difference					.090
	(Sig.)					(.632)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกัน 8 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญา

ตารางที่ 4.26 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อนุ ปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถม ศึกษา	Mean Difference	.012	.069	.354	.516	.146
	(Sig.)	(.891)	(.466)	(.000)*	(.000)*	(.347)
มัธยมศึกษาตอนต้น	Mean Difference		.057	.366	.528	.158
	(Sig.)		(.538)	(.000)*	(.000)*	(.303)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	Mean Difference			.423	.585	.215
	(Sig.)			(.000)*	(.000)*	(.170)
อนุ ปริญญา	Mean Difference				.162	.208
	(Sig.)				(.088)	(.178)
ปริญญาตรี	Mean Difference					.370
	(Sig.)					(.020)*

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกัน 7 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานูปริญญา

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการ แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการ แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานูปริญญา

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

คู่ที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญา

คู่ที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

คู่ที่ 7 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี

ตารางที่ 4.27 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษาศึกษา	Mean Difference	.034	.041	.299	.375	.155
	(Sig.)	(.756)	(.724)	(.009)*	(.002)*	(.419)
มัธยมศึกษาตอนต้น	Mean Difference		.007	.333	.409	.189
	(Sig.)		(.951)	(.003)*	(.001)*	(.319)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	Mean Difference			.340	.416	.196
	(Sig.)			(.004)*	(.001)*	(.311)
อนุปริญญา	Mean Difference				.076	.144
	(Sig.)				(.514)	(.449)
ปริญญาตรี	Mean Difference					.220
	(Sig.)					(.258)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกัน 6 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญา

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญาตรี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญา

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญาตรี

คู่ที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญา

คู่ที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญาตรี

ตารางที่ 4.28 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา		มัธยมศึกษาตอนต้น	มัธยมศึกษาตอนปลาย	อนุปริญญา	ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
ประถมศึกษ	Mean Difference	.098	.118	.201	.257	.139
	(Sig.)	(.219)	(.161)	(.014)*	(.003)*	(.313)
มัธยมศึกษาตอนต้น	Mean Difference		.020	.299	.355	.237
	(Sig.)		(.807)	(.000)*	(.000)*	(.083)
มัธยมศึกษาตอนปลาย	Mean Difference			.319	.375	.257
	(Sig.)			(.000)*	(.000)*	(.065)
อนุปริญญา	Mean Difference				.056	.062
	(Sig.)				(.503)	(.649)
ปริญญาตรี	Mean Difference					.118
	(Sig.)					(.397)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกัน 6 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญา

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษานุปริญญา

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

คู่ที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา

คู่ที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

ตารางที่ 4.29 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร	เกษตรกร	ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	ราชการ/ วิสาหกิจ	รับจ้างทั่วไป	พนักงานเอกชน	นักเรียน/นักศึกษา	อื่นๆ	F (sig.)
		$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	
1	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการตัดสินใจ	3.78 .379	3.75 .397	4.14 .380	4.16 .343	4.31 .347	4.06 .276	4.07 .462	6.494 (.000)*
2	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการดำเนินงาน	3.77 .304	3.71 .289	4.11 .357	4.20 .300	4.26 .373	4.14 .360	3.93 .115	9.266 (.000)*
3	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการรับประโยชน์	3.91 .430	3.77 .405	4.20 .449	3.48 .460	3.71 .535	3.79 .284	4.17 .601	3.372 (.004)*
4	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการประเมินผล	3.77 .371	3.69 .391	4.00 .514	4.22 .353	4.12 .368	4.06 .223	3.87 .306	4.368 (.001)*
5	รวมการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน	3.81 .255	3.73 .292	4.11 .341	4.01 .260	4.10 .312	4.01 .209	4.01 .180	5.620 (.000)*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งจะได้นำไปทดสอบรายคู่ด้วย สถิติ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.30 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ

ระดับการศึกษา		ค้าขาย/ ธุรกิจส่วนตัว	ราชการ/ วิสาหกิจ	รับจ้าง ทั่วไป	พนักงาน เอกชน	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
เกษตรกร	Mean Difference	.033	.360	.373	.523	.275	.284
	(Sig.)	(.729)	(.002)*	(.007)*	(.000)*	(.072)	(.204)
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	Mean Difference		.393	.406	.556	.307	.317
	(Sig.)		(.002)*	(.006)*	(.000)*	(.058)	(.168)
ราชการ วิสาหกิจ	Mean Difference			.013	.163	.086	.076
	(Sig.)			(.937)	(.228)	(.620)	(.749)
รับจ้าง ทั่วไป	Mean Difference				.150	.098	.089
	(Sig.)				(.330)	(.602)	(.721)
พนักงาน เอกชน	Mean Difference					.249	.239
	(Sig.)					(.140)	(.308)
นักเรียน นักศึกษา	Mean Difference						.010
	(Sig.)						(.971)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน 6 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการหรือวิสาหกิจ

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานเอกชน

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการหรือวิสาหกิจ

คู่ที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานเอกชน

ตารางที่ 4.31 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ

ระดับการศึกษา		ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	ราชการ/ วิสาหกิจ	รับจ้าง ทั่วไป	พนักงาน เอกชน	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
เกษตรกร	Mean Difference	.061	.345	.430	.489	.373	.164
	(Sig.)	(.447)	(.001)*	(.000)*	(.000)*	(.005)*	(.390)
ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	Mean Difference		.406	.492	.550	.435	.225
	(Sig.)		(.000)*	(.000)*	(.000)*	(.002)*	(.251)
ราชการ วิสาหกิจ	Mean Difference			.086	.145	.029	.181
	(Sig.)			(.530)	(.211)	(.847)	(.374)
รับจ้าง ทั่วไป	Mean Difference				.059	.057	.267
	(Sig.)				(.655)	(.723)	(.212)
พนักงาน เอกชน	Mean Difference					.116	.325
	(Sig.)					(.420)	(.106)
นักเรียน นักศึกษา	Mean Difference						.210
	(Sig.)						(.343)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน 8 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการหรือวิสาหกิจ

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานเอกชน

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพนักเรียนนักศึกษา

คู่ที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการหรือวิสาหกิจ

คู่ที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 7 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานเอกชน

คู่ที่ 8 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษา

ตารางที่ 4.32 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ

อาชีพ		ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	ราชการ/ วิสาหกิจ	รับจ้าง ทั่วไป	พนักงาน เอกชน	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
เกษตรกร	Mean Difference	.142	.289	.432	.207	.127	.254
	(Sig.)	(.205)	(.035)*	(.009)*	(.102)	(.480)	(.339)
ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	Mean Difference		.432	.289	.065	.015	.396
	(Sig.)		(.005)*	(.098)	(.645)	(.938)	(.147)
ราชการ วิสาหกิจ	Mean Difference			.721	.497	.417	.036
	(Sig.)			(.000)*	(.002)*	(.045)*	(.899)
รับจ้าง ทั่วไป	Mean Difference				.224	.304	.685
	(Sig.)				(.222)	(.176)	(.022)*
พนักงาน เอกชน	Mean Difference					.080	.461
	(Sig.)					(.689)	(.100)
นักเรียน นักศึกษา	Mean Difference						.381
	(Sig.)						(.215)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน 7 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการหรือวิสาหกิจ

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์ แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพราชการ / วิสาหกิจ

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพราชการ / วิชาชีพมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพราชการ / วิชาชีพมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานทั่วไป

คู่ที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพราชการ / วิชาชีพมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนนักศึกษา

คู่ที่ 7 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพอื่นๆ

ตารางที่ 4.33 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ

อาชีพ		ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	ราชการ/ วิชาชีพ	รับจ้าง ทั่วไป	พนักงาน เอกชน	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
เกษตรกร	Mean Difference	.074	.235	.457	.352	.292	.101
	(Sig.)	(.450)	(.048)*	(.002)*	(.002)*	(.065)	(.660)
ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	Mean Difference		.308	.531	.426	.365	.175
	(Sig.)		(.019)*	(.001)*	(.001)*	(.029)*	(.460)
ราชการ วิชาชีพ	Mean Difference			.222	.118	.057	.133
	(Sig.)			(.180)	(.399)	(.749)	(.588)
รับจ้าง ทั่วไป	Mean Difference				.105	.165	.356
	(Sig.)				(.512)	(.397)	(.169)
พนักงาน เอกชน	Mean Difference					.061	.251
	(Sig.)					(.727)	(.301)
นักเรียน นักศึกษา	Mean Difference						.190
	(Sig.)						(.475)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน 7 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการหรือวิสาหกิจ

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานเอกชน

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพราชการ / วิสาหกิจ

คู่ที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานเอกชน

คู่ที่ 7 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษา

ตารางที่ 4.34 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ

อาชีพ		ค้าขาย/ ธุรกิจ ส่วนตัว	ราชการ/ วิสาหกิจ	รับจ้าง ทั่วไป	พนักงาน เอกชน	นักเรียน/ นักศึกษา	อื่นๆ
เกษตรกร	Mean Difference	.077	.307	.207	.289	.203	.201
	(Sig.)	(.273)	(.000)*	(.044)*	(.000)*	(.076)	(.230)
ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว	Mean Difference		.385	.285	.367	.281	.278
	(Sig.)		(.000)*	(.010)*	(.000)*	(.021)*	(.107)
ราชการ วิสาหกิจ	Mean Difference			.100	.018	.104	.107
	(Sig.)			(.404)	(.860)	(.422)	(.550)
รับจ้าง ทั่วไป	Mean Difference				.082	.004	.006
	(Sig.)				(.477)	(.977)	(.972)
พนักงาน เอกชน	Mean Difference					.086	.089
	(Sig.)					(.493)	(.613)
นักเรียน นักศึกษา	Mean Difference						.002
	(Sig.)						(.990)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ พบว่า แตกต่างกัน 7 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการหรือวิสาหกิจ

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพเกษตรกรมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานเอกชน

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับราชการหรือวิสาหกิจ

คู่ที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้างทั่วไป

คู่ที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพพนักงานเอกชน

คู่ที่ 7 กลุ่มตัวอย่างที่มีอาชีพค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัวมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียน นักศึกษา

ตารางที่ 4.35 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร	รายได้ (บาท)				F (sig.)
		ไม่เกิน 20,000	20,001- 30,000	31,001 – 40,000	มากกว่า 40,000	
		$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	$\bar{X}$	
		S.D.	S.D.	S.D.	S.D.	
1	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการตัดสินใจ	3.78 .390	3.78 .362	4.10 .433	4.06 .313	6.169 (.001)*
2	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการดำเนินงาน	3.77 .310	3.74 .278	4.09 .399	4.08 .315	9.532 (.000)*
3	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการรับประโยชน์	4.07 .414	3.79 .434	3.80 .508	3.90 .410	2.053 (.110)
4	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการประเมินผล	3.75 .333	3.74 .382	4.02 .453	4.00 .249	4.631 (.004)*
5	รวมการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน	3.84 .250	3.76 .258	4.00 .344	4.01 .191	5.484 (.001)*

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครแตกต่างกันในทุกด้าน ยกเว้นเพียงด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการรับประโยชน์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งจะได้นำไปทดสอบรายคู่ด้วย สถิติ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.36 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้

รายได้		20,001 - 30,000	30,001 – 40,000	มากกว่า 40,000
ไม่เกิน 20,000 บาท	Mean Difference	.001	.318	.278
	(Sig.)	(.989)	(.002)*	(.068)
20,001-30,000 บาท	Mean Difference		.317	.277
	(Sig.)		(.000)*	(.053)
30,001-40,000	Mean Difference			.040
	(Sig.)			(.771)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ พบว่า แตกต่างกัน 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท

ตารางที่ 4.37 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้

รายได้		20,001- 30,000	30,001 – 40,000	มากกว่า 40,000
ไม่เกิน 20,000 บาท	Mean Difference	.034	.316	.307
	(Sig.)	(.717)	(.000)*	(.021)*
20,001-30,000 บาท	Mean Difference		.350	.341
	(Sig.)		(.000)*	(.006)*
30,001-40,000	Mean Difference			.008
	(Sig.)			(.943)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ พบว่า แตกต่างกัน 4 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท

คู่ที่ 4 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท

ตารางที่ 4.38 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้

รายได้		20,001- 30,000	30,001 – 40,000	มากกว่า 40,000
ไม่เกิน 20,000 บาท	Mean Difference	.007	.270	.255
	(Sig.)	(.952)	(.009)*	(.097)
20,001-30,000 บาท	Mean Difference		.277	.261
	(Sig.)		(.002)*	(.070)
30,001-40,000	Mean Difference			.015
	(Sig.)			(.911)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ พบว่า แตกต่างกัน 2 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท

ตารางที่ 4.39 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้

รายได้		20,001- 30,000	30,001 – 40,000	มากกว่า 40,000
ไม่เกิน 20,000 บาท	Mean Difference	.080	.160	.168
	(Sig.)	(.317)	(.034)*	(.137)
20,001-30,000 บาท	Mean Difference		.240	.248
	(Sig.)		(.000)*	(.020)*
30,001-40,000	Mean Difference			.008
	(Sig.)			(.938)

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ พบว่า แตกต่างกัน 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ไม่เกิน 20,000 บาท มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้ระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้มากกว่า 40,000 บาท

ตารางที่ 4.40 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัย

ที่	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาคร	ระยะเวลาการอยู่อาศัย (ปี)				F (sig.)
		ไม่เกิน 10	11 – 20	21 - 30	มากกว่า 30	
		$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	$\bar{X}$ S.D.	
1	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการตัดสินใจ	3.65 .238	3.83 .397	3.85 .424	4.22 .347	10.817 (.000)*
2	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการดำเนินงาน	3.64 .266	3.80 .294	3.86 .377	4.21 .337	14.855 (.000)*
3	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการรับประโยชน์	4.14 .505	3.82 .420	3.96 .424	3.73 .508	2.897 (.038)*
4	การมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการประเมินผล	3.78 .166	3.75 .407	3.76 .394	4.15 .373	9.540 (.000)*
5	รวมการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชน	3.80 .188	3.80 .281	3.86 .333	4.08 .285	7.175 (.000)*

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาครในภาพรวมต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมืองสมุทรสาครแตกต่างกันในทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ซึ่งจะได้นำไปทดสอบรายคู่ด้วย สถิติ LSD ต่อไป

ตารางที่ 4.41 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่

รายได้		11 – 20 ปี	21 – 30 ปี	มากกว่า 30 ปี
ไม่เกิน 10 ปี	Mean Difference	.178	.195	.567
	(Sig.)	(.165)	(.148)	(.000)*
11 – 20 ปี	Mean Difference		.017	.388
	(Sig.)		(.849)	(.000)*
21 – 30 ปี	Mean Difference			.371
	(Sig.)			(.000)*

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาอยู่อาศัย พบว่า แตกต่างกัน 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ระหว่าง 11 – 20 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ระหว่าง 21 – 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

ตารางที่ 4.42 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่

ระยะเวลาอยู่อาศัย		11 – 20 ปี	21 – 30 ปี	มากกว่า 30 ปี
ไม่เกิน 10 ปี	Mean Difference	.159	.221	.569
	(Sig.)	(.152)	(.060)	(.000)*
11 – 20 ปี	Mean Difference		.062	.410
	(Sig.)		(.437)	(.000)*
21 – 30 ปี	Mean Difference			.348
	(Sig.)			(.000)*

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาอยู่อาศัย พบว่า แตกต่างกัน 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ระหว่าง 11 – 20 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ระหว่าง 21 – 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินการแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

ตารางที่ 4.43 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับประโยชน์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่

ระยะเวลาอยู่อาศัย		11 – 20 ปี	21 – 30 ปี	มากกว่า 30 ปี
ไม่เกิน 10 ปี	Mean Difference	.315	.172	.404
	(Sig.)	(.044)*	(.293)	(.011)*
11 – 20 ปี	Mean Difference		.143	.089
	(Sig.)		(.202)	(.383)
21 – 30 ปี	Mean Difference			.232
	(Sig.)			(.044)*

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับประโยชน์ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาอยู่อาศัย พบว่า แตกต่างกัน 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยระหว่าง 11 – 20 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ระหว่าง 21 – 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับประโยชน์แตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

ตารางที่ 4.44 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่

ระยะเวลาอยู่อาศัย		11 – 20 ปี	21 – 30 ปี	มากกว่า 30 ปี
ไม่เกิน 10 ปี	Mean Difference	.033	.025	.371
	(Sig.)	(.797)	(.855)	(.005)*
11 – 20 ปี	Mean Difference		.008	.404
	(Sig.)		(.928)	(.000)*
21 – 30 ปี	Mean Difference			.395
	(Sig.)			(.000)*

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาอยู่อาศัย พบว่า แตกต่างกัน 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ระหว่าง 11 – 20 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ระหว่าง 21 – 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผลแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

ตารางที่ 4.45 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่

ระยะเวลาอยู่อาศัย		11 – 20 ปี	21 – 30 ปี	มากกว่า 30 ปี
ไม่เกิน 10 ปี	Mean Difference	.003	.055	.276
	(Sig.)	(.978)	(.594)	(.006)*
11 – 20 ปี	Mean Difference		.058	.278
	(Sig.)		(.413)	(.000)*
21 – 30 ปี	Mean Difference			.221
	(Sig.)			(.003)*

ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบรายคู่ (Post Hoc) ของค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาอยู่อาศัย พบว่า แตกต่างกัน 3 คู่ คือ

คู่ที่ 1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ไม่เกิน 10 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

คู่ที่ 2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ระหว่าง 11 – 20 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

คู่ที่ 3 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม ระหว่าง 21 – 30 ปี มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมแตกต่างจากกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาการอยู่อาศัย มากกว่า 30 ปี

4.5 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโลกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ตารางที่ 4.25 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโลกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน	การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน				สรุป รวม
	ด้านการ ตัดสินใจ	ด้านการ ดำเนินงาน	ด้านการรับ ประโยชน์	ด้านการ ประเมินผล	
	r Sig.	r Sig.	r Sig.	r Sig.	r Sig.
1) ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม	.164 (.073)	.048 (.603)	-.060 (.514)	.186 (.042)*	.110 (.230)
2) ปัจจัยด้านผู้นำ	.684 (.000)*	.517 (.000)*	-.010 (.915)	.688 (.000)*	.618 (.000)*
3) ปัจจัยด้านประโยชน์ส่วนรวม	.767 (.000)*	.638 (.000)*	.251 (.000)*	.550 (.000)*	.735 (.000)*
4) ปัจจัยภายในส่วนบุคคล	.755 (.000)*	.699 (.000)*	.214 (.019)*	.536 (.000)*	.731 (.000)*
5) ปัจจัยที่มีผลในภาพรวม	.773 (.000)*	.621 (.000)*	.131 (.155)	.638 (.000)*	.716 (.000)*

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโลกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .716$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโลกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในทุกด้านมีความสัมพันธ์ในระดับน้อย ถึง สูง (ค่า r อยู่ระหว่าง 0.186 - 0.773) โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมี

ส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านสภาพแวดล้อม กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล มีค่าระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.186$) ส่วนค่าระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในภาพรวม กับ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ($r = 0.773$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร” มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาคือ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร 3) เพื่อศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 4) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ผู้วิจัยทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างคือ ประชาชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำนวน 120 คน แล้วนำมาวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์การวิจัย นำเสนอผลการศึกษาเชิงพรรณนาภาพรวม โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลสรุปการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับ ดังต่อไปนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 สรุปผลข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีจำนวน 61 คน (ร้อยละ 50.8) มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี จำนวน 32 คน (ร้อยละ 26.7) รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41 - 50 ปี จำนวน 31 คน (ร้อยละ 25.8) และกลุ่มอายุมากกว่า 60 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด 8 คน (ร้อยละ 6.7) มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 26 คน (ร้อยละ 21.7) รองลงมาคือระดับอนุปริญญา หรือ

ปวศ. จำนวน 25 คน (ร้อยละ 20.8) และระดับการศึกษาที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 5 คน (ร้อยละ 4.2) มีอาชีพเป็นเกษตรกร จำนวน 46 คน (ร้อยละ 38.3) รองลงมาคือ อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน 24 คน (ร้อยละ 20.0) และอาชีพที่มีจำนวนน้อยที่สุดคือ อาชีพอื่นๆ จำนวน 3 คน (ร้อยละ 2.5) มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 30,001 – 40,000 บาท จำนวน 52 คน (ร้อยละ 43.3) รองลงมาคือรายได้ต่อเดือนระหว่าง 20,001 – 30,000 บาท จำนวน 36 คน (ร้อยละ 30.0) และกลุ่มรายได้มากกว่า 40,000 บาท มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 10 คน (ร้อยละ 8.3) มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร นานที่สุดคือ ระยะเวลาระหว่าง 11 – 20 ปี จำนวน 43 คน (ร้อยละ 35.8) รองลงมาคือ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร 30 ปี ขึ้นไป จำนวน 38 คน (ร้อยละ 31.7) และน้อยที่สุดคือ มีระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ไม่เกิน 10 ปี มีจำนวน 11 คน (ร้อยละ 9.2)

5.1.2 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

1) ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านสภาพแวดล้อม

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านสภาพแวดล้อม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .501 โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการอยู่ร่วมกันของประชาชนในชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขามมีความสงบสุข ปลอดภัย ร่วมแรงร่วมใจกันดูแลความสงบเรียบร้อยของชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.95 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .849 รองลงมาคือด้านบรรยากาศการอยู่ร่วมกันของประชาชนในพื้นที่ริมทะเลตำบลโคกขาม มีบรรยากาศเป็นแบบครอบครัว หรือญาติพี่น้อง มีค่าเฉลี่ย 3.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .847 และน้อยที่สุดคือด้าน มีค่าเฉลี่ย 3.72 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .842

2) ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านผู้นำ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านผู้นำ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .470 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้นำชุมชน รวมถึงปราชญ์ชาวบ้าน มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาชุมชนด้วยการสร้างส่วนร่วมจากสมาชิกในชุมชนเพื่อพัฒนาให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 3.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .863 และรองลงมาคือผู้นำชุมชนได้แสดงให้เห็นประชาชนในชุมชนได้รับทราบถึงแนวปฏิบัติที่ดี เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับประชาชน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .836 และน้อยที่สุดคือ ด้านผู้นำชุมชน รวมถึงประชาชนในชุมชน ต่างรับฟังและแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อมุ่งพัฒนาและแก้ไขปัญหาชุมชนร่วมกัน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .722

3) ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านประโยชน์ส่วนรวม

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านประโยชน์ส่วนรวม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.87 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .493 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า โครงการหรือกิจกรรมที่หน่วยงานต่างๆ มาดำเนินการเพื่อพัฒนาชุมชน ทำให้ประชาชนในชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้ และทำให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 3.97 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .929 และรองลงมาคือด้านการจัดเวทีชุมชนและเปิดโอกาสรับฟังความคิดเห็นของประชาชนจะเป็นการสร้างประโยชน์ให้กับประชาชนในชุมชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย 3.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .818 และน้อยที่สุดคือด้านการเข้าร่วมกับกลุ่มหรือเครือข่ายประชาชนเพื่อประชาสัมพันธ์ กิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชนได้ทราบถึงข้อมูลต่างๆ ได้เหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .945

4) ปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านปัจจัยภายในส่วนบุคคล

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านปัจจัยภายในส่วนบุคคล

บุคคล ในภาพรวมอยู่ในระดับสูง มีค่าเฉลี่ย 3.84 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .499 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านท่านมีความรักและความผูกพันกับประชาชน รวมถึงสภาพแวดล้อมในชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.03 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .898 และรองลงมาคือด้านท่านมีความมุ่งมั่นพัฒนาชุมชนร่วมกับภาคส่วนต่างๆ เพื่อให้เกิดการพัฒนาขึ้นในชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.92 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .740 และน้อยที่สุดคือด้านท่านมุ่งมั่นศึกษา วิเคราะห์ถึงปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำไปสู่การเสนอต่อภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาชุมชน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.78 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .900

5) สรุปผลการศึกษาปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระดับความเห็นต่อปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .374 โดยปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ด้านประโยชน์ส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 3.873 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .492 และรองลงมาคือปัจจัยด้านผู้นำ มีค่าเฉลี่ย 3.871 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .470 และน้อยที่สุดคือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม มีค่าเฉลี่ย 3.827 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .501

5.1.3 สรุปผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

1) สรุปผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการตัดสินใจ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .421 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมประชุมเพื่อนำเสนอข้อมูลต่าง ๆ ที่ใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดโดยมีค่าเฉลี่ย 4.00 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .860 และรองลงมาคือด้านท่าน

มีส่วนร่วมกำหนดการใช้ทรัพยากร แหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในกิจกรรมหรือโครงการเพื่อพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ย 3.99 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .930 และน้อยที่สุดคือด้านท่านมีส่วนร่วมกับคณะกรรมการชุมชน หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการแสดงความเห็นคัดค้าน หรือโต้แย้งตามหลักเหตุผล เมื่อต้องมีการตัดสินใจเลือกกิจกรรมเพื่อพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ย 3.85 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .706

2) สรุปผลการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการดำเนินงาน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.93 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .379 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านท่านมีส่วนร่วมสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ในการทำ กิจกรรมพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 4.06 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .759 และรองลงมาคือด้านท่านมีส่วนร่วมสนับสนุน งบประมาณหรือทรัพย์สินเงินทอง เพื่อใช้ในการทำกิจกรรมพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ย 4.02 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .809 และน้อยที่สุดคือด้านท่านมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมที่เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมของชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม มีค่าเฉลี่ย 3.83 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .718

3) สรุปผลการศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการรับผลประโยชน์

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.86 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .469 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านท่านและสมาชิกในชุมชนของท่านมีความรัก ความสามัคคีเพิ่มมากขึ้นจากการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนของท่าน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.91 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .935 และรองลงมาคือด้านท่านมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์จากกิจกรรมโครงการ พัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม เช่น กิจกรรมป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล เพื่อป้องกันที่อยู่อาศัยของท่าน หรือ โครงการถนอมอาหารทำให้ท่านมีรายได้จากการขาย

สินค้ามากขึ้น มีค่าเฉลี่ย 3.90 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .883 และน้อยที่สุดคือ ท่านมีส่วนที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชน จากการเข้าร่วมกิจกรรม /โครงการต่างๆ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขามโดยมีค่าเฉลี่ย 3.81 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .792

4) สรุปผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการร่วมรับผลประโยชน์ ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.88 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .417 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านท่านมีส่วนติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ ที่เกี่ยวกับการพัฒนาต่าง ๆ ในชุมชนริมฝั่งทะเลเขตพื้นที่ตำบลโคกขามอย่างต่อเนื่อง โดยมีค่าเฉลี่ย 3.98 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .814 และรองลงมาคือด้านท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเสวนา และแสดงความ คิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชน มีค่าเฉลี่ย 3.89 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .858 และน้อยที่สุดคือ ด้านท่านมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมเสวนา และแสดงความ คิดเห็นของประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นข้อมูลในการติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาชุมชนโดยมีค่าเฉลี่ย 3.82 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .722

5) สรุปผลการศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.901 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .310 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครด้านการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.943 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .421 รองลงมาคือด้านการดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ย 3.925 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .379 และน้อยที่สุดคือด้านการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ย 3.856 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน .469

5.1.4 สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1) สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมไม่ต่างกันในทุกด้าน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครด้านการดำเนินงานแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2) สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอายุที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

3) สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านการศึกษา

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในทุกด้านแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ยกเว้นเพียงด้านการรับผลประโยชน์ที่ไม่แตกต่างกัน

4) สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในทุกด้านแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5) สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ต่อเดือน

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านรายได้ที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครแตกต่างกันในทุกด้าน ยกเว้นเพียงด้านการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนด้านการรับประโยชน์ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

6) สรุปผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่

ผลการทดสอบสมมติฐานปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ที่แตกต่างกันมีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครในภาพรวมต่างกัน และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครแตกต่างกันในทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

5.1.5 สรุปผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .716$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในทุกด้านมีความสัมพันธ์ในระดับน้อย ถึง สูง (ค่า r อยู่ระหว่าง 0.186 - 0.773) โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านสภาพแวดล้อม กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล มีค่าระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.186$) ส่วนค่าระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในภาพรวม กับ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ($r = 0.773$)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

1) จากสรุปผลการศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันได้แก่ ด้านเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ต่อเดือน และ ระยะเวลาในการทำงาน มีการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครแตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ผลการศึกษาดังกล่าว สามารถอธิบายตามแนวคิดด้านสังคมศาสตร์ที่มุ่งเน้นการอยู่ร่วมกันของบุคคล และ แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมบุคคล (Individual Behavior) ร่วมกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของบุคคลที่มีเป้าหมายหรือความต้องการของแต่ละบุคคลที่มีความแตกต่าง หลากหลายออกไปตามระดับการรับรู้ (Perception) ประสบการณ์ของบุคคลที่เกิดขึ้น อันส่งผลให้บุคคลเกิดพฤติกรรมที่แตกต่างกันของบุคคล (Ko, Jung, Kim, & Shim, 2004) รวมถึงทัศนคติ แรงจูงใจ และการรับรู้ (Perception) มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และเจตคติของประชาชนในการประเมินความคุ้มค่าของการมีส่วนร่วมในกิจกรรมใดใด ก่อนที่บุคคลนั้นจะมีการตัดสินใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

ต่างๆ อีกทั้งแนวโน้มหรือพฤติกรรมของบุคคลที่จะตัดสินใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชนจะแตกต่างกันไป จากการตระหนักถึงความสำคัญของผลประโยชน์ส่วนรวมที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนอีกด้วย รวมถึงผลกระทบต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นกับชุมชนของตน ดังนั้น บุคคลจึงให้ความสำคัญกับการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชนแตกต่างกันออกไป

นอกจากนี้ จากข้อสรุปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาครแตกต่างกันทุกด้าน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ยังอาจกล่าวต่อไปได้ว่า โดยประชาชนหรือบุคคลทุกคนไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ อาชีพ การศึกษา รายได้ ระยะเวลาการอยู่อาศัยในพื้นที่ที่ต่างกัน ต่างต้องให้ความสำคัญกับการอยู่ร่วมกันในชุมชนหรือในชุมชนต่างให้ความเคารพต่อกฎ ระเบียบ แนวปฏิบัติของชุมชนสังคม ให้ความสำคัญกับทุกคนในชุมชนอย่างเท่าเทียมกัน ให้การช่วยเหลือในงานของชุมชนเพื่อคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชนร่วมกัน นอกจากนี้ หากประชาชนในชุมชนได้รับการสื่อสารในรูปแบบสองทิศทาง (Two-Way Communication) ระหว่างกันและกันอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ จะเป็นการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของการอยู่ร่วมกันในสังคม เพื่อสร้างสรรค์สังคมคุณภาพขึ้นด้วยการร่วมคิด ร่วมดำเนินการเพื่อให้ชุมชนได้มีสภาพแวดล้อมที่ดี และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีมาประกอบการเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีร่วมกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation Theory) ที่มุ่งเน้นประชาชนมีบทบาทในทุกกระบวนการของการบริหารจัดการสาธารณะ ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การดำเนินการ การรับผลประโยชน์ ไปจนถึงการประเมินผล (Arnstein, 1969 และ นฤมล ภิญโญสินวัฒน์, 2566) ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของชนิสรา มณีรัตน์ และ ราชนทร์ นพณัฐวงศ์ (2567) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงาน โครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดชุมชนบ้านโคกขาม ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร และ เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดชุมชนบ้านโคกขาม ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติดของชุมชนที่สำคัญคือ การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าใจและเห็นถึงประโยชน์ของการดำเนินโครงการ รวมถึงการปรับรูปแบบการเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการให้เหมาะสมกับชุมชน กระบวนการแก้ไขปัญหาเสพติดทั้งการลงโทษทางกฎหมายและการบำบัดรักษาควรดำเนินการอย่างเป็นระบบและ

เห็นเป็นรูปธรรม ส่วนแนวทางการพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สำคัญได้แก่ การปรับรูปแบบการทำกิจกรรมในชุมชนที่เอื้อต่อบริบทของชุมชนเป็นหลัก การลงพื้นที่พบปะประชาชนแบบเชิงรุก และความใส่ใจในการแก้ไขปัญหของชุมชนอย่างจริงจัง เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์มากขึ้น ซึ่งผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาจนำไปประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนในเขตพื้นที่ต่างๆ เพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากยิ่งขึ้น และยังสามารถสอดคล้องกับผลการศึกษาของ ญาณเดช กุ่มประยูร (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนมินบุรีอุปถัมภ์ เขตมินบุรี กรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชน และเพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นชุมชนมินบุรีอุปถัมภ์ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ย ต่อเดือน เพื่อให้ได้ข้อเสนอแนะในการพัฒนาชุมชนมินบุรี โดยผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศอายุระดับการศึกษารายได้ เฉลี่ยต่อเดือนของ ประชาชนกลุ่มตัวอย่างที่ต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) และได้เสนอแนวทางการพัฒนาชุมชนที่สำคัญคือควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนวทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่า ข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชน จะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการ บริหารงานของภาครัฐ เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการ เพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณา การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย และการเสริมอำนาจแก่ ประชาชน เป็นขั้นที่ไ้บทบาทประชาชนในระดับสูงที่สุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลง ประชามติในประเด็นสาธารณะต่าง ๆ โครงการกองทุนหมู่บ้าน ที่มอบอำนาจให้ประชาชน เป็นผู้ตัดสินใจทั้งหมด

2) ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมพัฒนาชุมชนและการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน ในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูงที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยระดับความสัมพันธ์ระหว่าง สมุทรสาคร ในภาพรวม พบว่า มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง ($r = .716$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 โดยระดับความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชน กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง สมุทรสาคร ในทุกด้านมีความสัมพันธ์ในระดับน้อย ถึง สูง (ค่า r อยู่ระหว่าง 0.186 - 0.773) โดยความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนด้านสภาพแวดล้อม กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในพื้นที่ตำบลโคกขาม

อำเภอเมือง สมุทรสาคร ด้านการประเมินผล มีค่าระดับความสัมพันธ์น้อยที่สุด ($r = 0.186$) ส่วนค่าระดับความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงที่สุดคือ ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในภาพรวม กับ การมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ ($r = 0.773$) กล่าวได้ว่า พฤติกรรมบุคคลเมื่อมีทัศนคติ (Attitude) แรงจูงใจ (Motivation) จากการรับรู้ (Perception) และประสบการณ์ (Experience) ที่สะสมตามระยะเวลาที่ได้รับรู้มานั้น จะส่งผลต่อระดับการตัดสินใจในการแสดงออกทางพฤติกรรมที่แตกต่างกันไป ซึ่งหากบุคคลได้รับรู้ถึงความสำคัญของสถานการณ์ใดใด ที่เกี่ยวข้องกับตนเอง ซึ่งในการศึกษารั้งนี้ คือ สถานการณ์ในชุมชนที่ต้องการความสงบ เรียบร้อย ความรักสามัคคีในชุมชนเพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชนให้เข้มแข็ง ให้ประชาชนในชุมชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างเท่าเทียมกัน และการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่สอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลเน้นความโปร่งใส การตรวจ สอบได้ และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน (Good Governance) จะเป็นแนวทางในการสร้างแรงจูงใจและสร้างเจตคติที่ดีให้กับประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

การเสริมสร้างความตระหนักถึงบทบาทของตนในชุมชน (Citizen Awareness) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด “Civic Voluntarism Model” (Verba, Schlozman & Brady, 1995) ซึ่งปัจจัยด้านเจตคติ ความรู้ทางการเมือง และทรัพยากรส่วนตัว (เช่น เวลา รายได้ การศึกษา) ส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกกิจกรรม นอกจากนี้ การให้คุณค่ากับการสื่อสารและข้อมูลข่าวสาร (Communication and Information) ที่มีความชัดเจน สมบูรณ์ ถูกต้อง เชื่อถือได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ อาทิ ผู้นำชุมชน และจากการสร้างโอกาสในการเข้าถึงข้อมูลสารสนเทศต่างๆ มากยิ่งขึ้นจากการสร้างช่องทางการมีส่วนร่วมที่หลากหลายและมีคุณภาพ จะเป็นช่องทางสำคัญที่ทำให้ได้มีโอกาสในการแสดงออกและร่วมตัดสินใจในเวทีต่างๆ อย่างเป็นระบบ มีกลไกขับเคลื่อนการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนในรูปแบบคณะกรรมการจะทำให้ประชาชนเกิดความเชื่อมั่นและจะเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น (Esaton, 1965) สอดคล้องกับการศึกษาของชัยรัตน์ มาสอน ชาญชัย สวดศรี และสุรพล พรหมกุล (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น โดยภาพรวมและ รายด้านอยู่ในระดับมาก และระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอน้ำ พอง จังหวัดขอนแก่น ตามหลักอิทธิบาท 4 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังพบว่า ข้อสังเกตสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่า หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ อาทิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่ง ยังไม่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการประเมิงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเต็มที่ ดังนั้น ควรมีการแต่งตั้งประชาชนเข้ามาเป็นกรรมการประเมินแผนงาน โครงการตาม

แผนพัฒนาประเมินความโปร่งใสในการดำเนินงานในรูปแบบของคณะกรรมการ ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกิจกรรม ที่จัดดำเนินการ มีส่วนร่วมที่จะตัดสินใจวางแผน ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสนอปัญหาและความต้องการในชุมชน

โดยแนวทางส่งเสริมและพัฒนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในทุกมิติที่สำคัญ อาทิ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน การเสนอความต้องการด้านต่าง ๆ ที่มีการเปิดโอกาสและรับฟังความคิดเห็นอย่างจริงจัง จริงใจให้ความสำคัญในทุกความคิดเห็นอย่างเท่าเทียมกันตามหลักธรรมาภิบาล หลักสังคมธรรมาธิปไตย ที่ให้ความเคารพในความแตกต่างทั้งในระดับบุคคล และในระดับหน่วยงาน เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกระดับเข้าร่วมประชุมเพื่อเสนอปัญหาและความต้องการในชุมชน ให้โอกาสแก่ประชาชนมีส่วนร่วมคิดและกำหนดอนาคตของคนในท้องถิ่น เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น และควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการส่งเสริมอาชีพ พัฒนาคุณภาพชีวิตเพิ่มมากขึ้น ส่วนการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติการ แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการของประชาชนในชุมชน ควรให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการรับจ้าง งานเหมาโครงการ หรือกิจกรรมที่การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำควรให้ประชาชนช่วยดำเนินงาน แก้ปัญหาผู้ด้อยโอกาส เช่น ส่งเสริมการศึกษา ส่งเสริมอาชีพ เป็นต้นและควรให้ประชาชน ประสานงานระหว่างกันและกัน เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะสำคัญดังนี้

1) หน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ ที่มีหน้าที่รับผิดชอบในเขตพื้นที่ตำบลโคกขาม โดยเฉพาะองค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม ควรมีการจัดตั้งศูนย์ประสานงานการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีผู้แทนภาคประชาชนทำหน้าที่รับผิดชอบเพื่อประสานงานกับประชาชนในพื้นที่ และอาจมีการหมุนเวียนการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างกันและกัน และมีการจัดทำคู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชน และอบรมประชาชน เจ้าหน้าที่ รวมถึงผู้เกี่ยวข้องให้มีทักษะด้าน Participatory Management และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

2) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม ควรมีการกระจายอำนาจ (Decentralization) ให้กับประชาชนในชุมชน ให้สามารถตัดสินใจเรื่องสำคัญด้วยตนเองมากขึ้นเพื่อเสริมสร้างการรับรู้ และ

ทัศนคติที่มีต่อความสำคัญในการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งจะนำชุมชนให้เข้มแข็งและประชาชนในชุมชนได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืน

3) ผู้นำชุมชนควรมีการเสริมสร้างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับผลกระทบ หรือ ผลลัพธ์จากแนวปฏิบัติที่ดี ในการมีส่วนร่วมที่เข้มแข็งของชุมชนต่างๆ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้จากสถานการณ์จริง อันจะเป็นการสร้างความตระหนักรู้ได้ดียิ่งขึ้น

4) องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม หรือ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนาระบบการสื่อสารและข้อมูลข่าวสาร ด้วยการพัฒนาระบบสื่อสารสองทาง (Two-Way Communication) เช่น เว็บไซต์ชุมชน กลุ่ม Line หรือ Facebook ชุมชน เพื่อรับฟังความคิดเห็นแบบ Real-time ควรมีการจัดเวทีประชาคมประจำเดือน/ไตรมาส เพื่อรับฟังปัญหาและข้อเสนอแนะจากประชาชน โดยใช้ใช้นโยบาย “Transparency and Open Government” โดยเผยแพร่ข้อมูลโครงการชุมชนแบบสาธารณะ เช่น งบประมาณ แผนงาน และผลการดำเนินงาน โดยการ จัดตั้ง คณะกรรมการภาคประชาชนตรวจสอบโครงการ (Citizen Oversight Committee) โดยคัดเลือกจากตัวแทนชุมชน จัดระบบ “Public Hearing” หรือการรับฟังเสียงพี่น้องประชาชนแล้วนำมาประกอบการจัดทำแผนเพื่อให้สอดคล้องกับความคิดเห็นนั้นร่วมกัน และเปิดโอกาสให้ประชาชนในชุมชนได้มีการตรวจสอบกันและกันด้วยความเปิดเผย ทั่วถึง และยึดหลักธรรมาภิบาล โดยเฉพาะ โครงการหรือกิจกรรมพัฒนาที่ต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมาก หรือใช้งบประมาณสูง เพื่อให้ประชาชนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นก่อนเริ่มดำเนินการตามกระบวนการตรวจสอบทางสังคม (Social Accountability Tools หรือ Social Audit) เป็นต้น

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) การวิจัยครั้งต่อไปควรใช้ วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสังเกต หรือการสนทนากลุ่ม หรือการสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้บริหารหรือผู้เกี่ยวข้องในการพัฒนาชุมชน เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน และนำมาประกอบการวางแผนกำหนดแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชนให้มากยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษาโดยเพิ่มตัวแปรทางการบริหารจัดการ หรือ ตัวแปรในระดับบุคคล อาทิ การสร้างแรงจูงใจ การเสริมแรง การวางแผน หรือการควบคุมเพื่อให้การมีส่วนร่วมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มากที่สุด

บรรณานุกรม

- ชนิสรา มณีรัตน์ และ ราเชนทร์ นพณัฐวงศ์. (2567) การพัฒนารูปแบบการมีส่วนร่วมของชุมชนในการดำเนินงานโครงการชุมชนยั่งยืนเพื่อแก้ไขปัญหาเสพติด กรณศึกษา ชุมชนบ้านโคกขาม ตำบลโคกขาม อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสาคร. วารสารสถาบันวิจัยพัฒนธรรม, 11(2), 37 – 48.
- ชัยรัตน์ มาสอน ชาญชัย สวดศรี และสุรพล พรหมกุล. (2565). การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอน้ำพองจังหวัดขอนแก่น.
- ณรงค์ กุลนิเทศ และสุดาวรรณ สมใจ. (2558). ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงและการออกแบบวิจัย. กรุงเทพฯ: มาสเตอร์พริ้นท์ สามเสน.
- ณรงค์ศักดิ์ เนียมสอน ฉะปกร นามเมือง และยิ่งชีพ อัจฉานนท์. (2561). เปิดเบื้องหลังยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปีของ คสช. (กรุงเทพฯ : โครงการอินเทอร์เน็ตเพื่อกฎหมายประชาชน).
- ถวิลวดี บุรีกุล (2548). *การมีส่วนร่วม: แนวคิด ทฤษฎีและกระบวนการ*. นนทบุรี : สถาบันพระปกเกล้า.
- ธนิศร ยืนยง. (2561). การมีส่วนร่วมของประชาชนที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัดนครนายก. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 5(2), 119 – 120.
- พระวัชชัย สนธิธมฺโม (วรรณาวิน). (2562). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, สระแก้ว.
- พระใบฎีกาสุพจน์ ตปสีโล. (2561). การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน: การเชื่อมโยงชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงและ หมู่บ้านรักษาศีล 5 ในจังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ และสุรินทร์. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.*, 6(1), 116 – 128.
- โยธี จันตะนี และอภิรักษ์ จันตะนี. (2566). *วิธีวิจัยทางธุรกิจ*. มูลนิธิแสงสว่างวิชาการ.
- รังสรรค์ สิงห์เลิศ. (2561). รูปแบบการพัฒนาชุมชนเพื่อพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาบ้านดอนแดง อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารวิชาการการจัดการเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 5(1), 133 – 144.
- วนิดา รุ่งโยธิน. (2561). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบลบ้านบึงอำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี* (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี
- สืบค้นจาก <https://buuir.buu.ac.th/bitstream/1234567890/8692/1/59910289.pdf>

บรรณานุกรม (ต่อ)

- วนิดา เสร็จกิจ. (2563). การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนในบริบทของการพัฒนาประเทศ. วารสาร เศรษฐศาสตร์ การเมืองบูรพา, 8(1), 73 – 98.
- วรภา มนต์อาร์ักษ์ และคณะ. (2563). การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนอย่างยั่งยืนโดยพุทธสันติวิธี: กรณีศึกษาชุมชน ตำบลสวาย อำเภอปรังค์ภู ศรีสะเกษ. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร., 8(5), 1721 – 1735.
- สวรรยา ธรรมอภิพล. (2560). การปรับตัวของชุมชนท้องถิ่นต่อปัญหาการกัดเซาะชายฝั่ง. วารสาร สหศาสตร์, 17(1), 344-362.
- สุชาติ พริกเล็ก. (2565). การมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของประชาชนในองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองหงส์ อำเภอทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราช (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, นครศรีธรรมราช. สืบค้นจาก <https://e-thesis.mcu.ac.th/storage/dpJpi3MQYRtd1UBnDzJkr15lnIn0dhXI4bHR6JMp.pdf>
- สุรวรรณ ทองสว่าง. (2566). การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนตำบลวังหมัน อำเภอวัดสิงห์ จังหวัดชัยนาท (Unpublished Master's thesis). มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี, ลพบุรี.
- องค์การบริหารส่วนตำบลโคกขาม. (2568). สารสนเทศตำบลโคกขาม. สืบค้นจาก <https://khokkhamlocal.go.th/public/list/data/index/menu/1142>
- อภินันท์ จันตะนี. (2565). ระเบียบวิธีวิจัยทางการจัดการ. สำนักวิจัยและนวัตกรรมการ มูลนิธิแสงสีวิชาการ.
- Best, J. W. (1981). Research in education. (4th ed.). New jersey: Prentice-Hall. Kolter, P. (2010). Marketing management (The Millennium ed.). New Jersey: Prentice Hall
- Brown, R. (2020). Police and Public Safety: Challenges and Strategies. Routledge.
- Cooper, A.M. (1985). How to supervise people. New York : McGraw – Hill. Fitzgerald, Michael R. and Robert F. Durant. “Citizan Evaluation and Urban Managemena
- Creighton, J.L. (2005). A Guide book for Involving Citizens in Community Decision Making. Retrieved from <https://elib.life.ac.th/wp-content/uploads/2021/06/11.pdf>
- Ghiselli, E. & Brown, C.W. (1992) Personal and industrial psychology. New York : McGraw – Hill.
- Jones, L. (2019). Decision Making in Law Enforcement. Cambridge University Press.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- McClelland, D. C. (1973). Testing for competence rather than for intelligence. *American Psychologist*, 28(1), 1-14.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V. A., and Berry, L. L. (1985). A conceptual model of service quality and its implications for future research. *Journal of marketing*, 49, 41-50
- Puttakhin, S. (2016). Attitudes perception and workplace safety behaviors in Pinthong industrial estate in ChonBuri. Master of Management Thesis. Burapha University, Chonburi.
- Savicki, V., & Cooley, E. (1987). The relationship of work environment and client contact to burnout in mental health professionals. *Journal of Counseling & Development*, 65(5), 249–252. <https://doi.org/10.1002/j.1556-6676.1987.tb01276.x>
- Shultz, P. W. (2002). Inclusion with nature: The psychology of human-nature relations. In P. Schmuck & W. P. Schultz (Eds.), *Psychology of sustainable development* (pp. 61–78). Kluwer Academic Publishers. https://doi.org/10.1007/978-1-4615-0995-0_4

ภาคผนวก

การทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

```
DATASET ACTIVATE DataSet1.
```

```
SAVE OUTFILE='D:\DATA-D\ย้ายจาก C\รปศ\ป.ภท\66\610xxxx_น้องไอซ์.sav'  
/COMPRESSED.
```

```
RELIABILITY
```

```
/VARIABLES=ระยะเวลาอยู่ แพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน แวตล์อม1 แวตล์อม2 แวตล์อม3  
แวตล์อม4 แวตล์อม5 แวตล์อม6 หน้าที่1 หน้าที่2 หน้าที่3 หน้าที่4 หน้าที่5 ประโยชน์1 ประโยชน์2 ประโยชน์3  
ประโยชน์4 ประโยชน์5 บุคคล1 บุคคล2 บุคคล3 บุคคล4 บุคคล5 ตัดสินใจ1 ตัดสินใจ2 ตัดสินใจ3 ตัดสินใจ4  
ตัดสินใจ5 ตำแหน่งงาน1 ตำแหน่งงาน2 ตำแหน่งงาน3 ตำแหน่งงาน4 ตำแหน่งงาน5 รับประโยชน์1 รับประโยชน์2  
รับประโยชน์3 รับประโยชน์4 รับประโยชน์5 รับประโยชน์6 ประเมินผล1 ประเมินผล2 ประเมินผล3 ประเมินผล4  
ประเมินผล5 Tแวตล์อม Tหน้าที่ Tประโยชน์ Tบุคคล Tตัดสินใจ Tตำแหน่งงาน Tรับประโยชน์ Tประเมินผล  
Tปัจจัยที่มีผล Tส่วนรวม  
/SCALE('ALL VARIABLES') ALL  
/MODEL=ALPHA.
```

➔ Reliability

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary

		N	%
Cases	Valid	30	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	30	100.0

a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.899	58

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ - สกุล

ประวัติการศึกษา

อศัญญาค์ พ่วงมีชัย

มหาวิทยาลัยบูรพา

ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต, 2557

มหาวิทยาลัยรังสิต

ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, 2568

ที่อยู่ปัจจุบัน

สถานที่ทำงาน

179/43 หมู่ 5 ต.พันท้ายนรสิงห์ อ.เมือง จ.สมุทรสาคร

สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 8 125 หมู่ 8

ต.โคกขาม อ.เมือง จ.สมุทรสาคร 74000

ตำแหน่งปัจจุบัน

นายช่างกลเรือปฏิบัติการ ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทาง

ทะเลจังหวัดสมุทรสาคร ส่วนอนุรักษ์ทรัพยากรทาง

ทะเล สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 8